

Baleso sambu na bana ti bajeune

BISALU YA BANTUMWA 1

1. Bisalu 1 :1-11 ti Mukanda ya Bisalu kele nki?	Pages 2-8
2. Bisalu 1 : 12-14, 2 :1-41, kutula ngolo na vs 1-16 ti 36-41	9 -16
3. Bisalu 2 :42-47 Bakristo zingaka na kintwadi bo na bo	17-21
4. Bisalu 3 yonso, 4 :1-4 Ngolo ya Yesu kusadisa mpi kugulusa beto . . .	22-25
5. Bisalu 4 :5-22 Ngolo na ntangu ya mpasi	26-31
6. Bisalu 4 :23-31, 5 :16-42 Nzambi me bika bakristo na bampasi na bo. .	32-39
7. Bisalu 4 :32-37, 5 :1-4 Luvunu kele makambo (Ananasi ti Safira) . . .	40-45
8. Bisalu 6-7 yonso, 8 :1-4 Kwikama na ntangu ya mpasi (Etiene)	46-52
9. Bisalu 8 :26-40 Mbotika kele nki mutindu? (Filipo ti muntu ya Etiopia).	53-58
10. Bisalu 9 :1-22 Saule balulaka ntima	59-64
11. Bisalu 9 :36-42 Bakristo sadisana (Piere tedimisa Tabita).	65-67
12. Bisalu 10 yonso (Piere samuna na Korneye ti fami na yandi)	68-75
13. Bisalu 12 :1-18 Wanzio basisaka Pierre na boloko na lombilu ya bakristo.	76-85
14. Bisalu 12 :19-24 Erode yibaka Nzambi ya lukumu	86-89
15. REVISIO	

ATASIO, LONGI! (Na meso ya bana ve, kansi na nzo na nge mosi, tanga ntendula yai nki mutindu kusadila baleso yai.)

NB SAMBU NA BANKUNGA :

Na konso leso, beto ta songa liste ya bankunga ya kwenda nzila mosi ti leso yina. Nge ta yimba ve bankunga yina yonso, kansi nge ta sola mosi to zole ya bana zaba. Kana nge ke longa nkunga ya mpa, mbote kusola kaka mosi ti kuyimba yo mingi mbala na mbala sambu bana kubambuka yo mbote. Nge lenda mwanga nkunga yina na bisika mingi na kati ya leso. Kana bana na nge zaba bankunga ya nkaka ya kwenda nzila mosi ti leso na malongi na yo, nge lenda yimba yo mpi.

Bankunga ya kwenda nzila mosi ve ti malongi ya leso, nge lenda yimba yo ndambu sambu na kuyantika, kansi na kati ya leso, yimba kaka bankunga ya ta longa kiteso mosi bonso malongi ya leso, ata yina ya bana zaba dezia, to ata bankunga ya mukanda ya MCE, "Bankunga ya Ecodim." MCE kele kuteka mukanda yai ti CD ya misiki yina sambu nge lenda longuka bankunga yina. Merci ti Kulonga Mbote!

NB SAMBU NA BISONO :

Bandinga ya Bible beto me sonika na bisono italika bonso yai : *Yai kele bandinga ya Bible.*

Na kati ya leso, ntangu beto zola tendula na nge longi nki kusala, beto me sonika yo mpi na bisono italika ti bidimbu yai [ ] na lweka na yo. Bonso yai : *[Yai ke songa nge longi nki kusala.]* Bandinga mutindu yina ke ve nde nge ta tangila bana, kansi yo kaka ta songa nge nki mutindu kulonga.

Bandinga na kati ya parentez bonso yai ( ) kele mvutu na questio.

LESO 1-----

Bisalu 1 :1-11

Mukanda ya Bisalu kele nki?

MIKANDA YA BIBLE

Bible kele na bandambu zole :

Kuwakana ya Ntama—Mambu ya salamaka na ntwala Yesu kwisaka—Kusonga nde Yandi TA kwisa
(Mikanda 39)

Kuwakana ya Mpa—Mambu ya salamaka na ntangu ya Yesu ti na nima—Kusonga nde Yandi ME kwisa
(Mikanda 27)

Mukanda ya Bisalu ya Bantumwa kele na Kuwakana ya Mpa.

Na ntwala na yo kele mikanda 4 ya ke songa lizingu to kukwisa ya Yesu, lufwa ti kutelama na Yandi.

Mukanda ya tanu kele Bisalu ya Bantumwa. Yo ke songa luyantiku ti kuyela ya dibundu ya Yesu.

Musoniki ya Bisalu ya Bantumwa vandaka Luka, ya sonikaka mpi mukanda ya Nsangu ya Mbote zina ya Luka. Mukanda ya Luka songaka bisalu Yesu salaka na lizingu na Yandi awa na nsi-ntoto, ti mukanda ‘Bisalu ya Bantumwa’ landa histoire yina diaka-- kusonga nki balandi na Yandi salaka na ngolo ya Mpeve ya Nzambi na nima ya lufwa ti kutelama na Yandi.

KIKUMA YA LESO

Na nsuka ya leso yai, bana ta zaba nde, na ntangu Yesu vutukaka na zulu, bawanzio silaka nde Yandi ta vutuka diaka. Yo yina, bo ta zinga konso lumbu bonso bo zola kuta Yandi.

VERSE YA KULONGUKA

Bisalu 1 :11

Beno bantu ya Galilea, sambu na nki beno me telama awa, ke tala na zulu? Muntu yai Yesu, ya Nzambi me tombula na meso na beno tii na zulu, Yandi ta kwisa kuvutuka diaka mutindu mosi bonso ya beno me mona Yandi ke kwenda na zulu.

BANKUNGA YA KWENDA NZILA MOSI TI LESO YAI

(Yonso kele na mukanda “Bankunga ya Ecodim” ya MCE)

MONO KWIKILA YESU (verse 6—Yesu kele kwisa)

YESU KRISTO, MFUMU NA BETO, TA KWISA DIAKA

KWENDA NORD, KWENDA SUD

KUYANTIIKA LESO :

Toma vandaka kusolula ti banduku na yandi. Bo mingi vandaka kuyindula bonso Yesu me zinga ntama, ebuna mfunu kuyindula Yandi ikele diaka ve. Toma vandaka kusonga banduku na yandi nde Yesu ta kwisa diaka na ntoto yai.

“Kieleka?” Bo yulaka. Nki mutindu nge zaba yo?

TRANSITIO NA LESO YA BIBLE :

Bo yulaka questio mosi ya mbote. Na leso na beto bubuyai, beto ta mona mosi ya bampila ya beto zaba nde Yesu ta vutuka diaka. Beto ta mona yo na mukanda ya Bisalu, kapu ya ntete.

BANGINDU YA NENE YA LESO YAI (na bandambu 7) :

1.1 Luka me sonika dezia luzingu, lufwa ti kutelama ya Yesu na mukanda ya Luka; ebuna na mukanda ya Bisalu, yandi vandaka kulanda diaka kusonika mambu ya Yesu na nima Yandi me telama na lufwa. Bisalu 1 :1

A. Tanga : *Bisalu 1 :1*

1 Na Teofile,

Na mukanda na mono ya ntete, mono sonikaka mambu yonso ya Yesu salaka ti ya Yandi longaka, katuka na luyantiku

B. Kuyula bana :

- Nani sonikaka mukanda ya Bisalu ya Bantumwa?
(Luka)
- Nki mukanda ya nkaka Luka sonikaka?
(Mukanda ya Luka, to Nsangu ya Yesu ya sonikaka na Luka)
- Luka tubaka nde yandi sonikaka nki na mukanda ya Luka?
(Mambu yonso ya Yesu salaka ti longaka)

C. Kusonga nki me salama :

Bana songa misapi zole kusonga mikanda ikwa Luka sonikaka. Bo tanga musapi ya ntete, Luka; ti musapi ya zole, Bisalu ya Bantumwa, ya beto ke binga ‘Bisalu’ na nkufi.

D. Kuyimba ti kukina :

Matayo, Marko, Luka, Yoane, Bisalu
Mikanda tanu ya ntete ya Kuwakana ya Mpa.

1.2 Na ntwala Yesu tombukaka na zulu, Yandi songaka nki bisalu Yandi me bika balandi na Yandi kusala. Bisalu 1 :2

A. Tanga : *Bisalu 1 :2*

2 tii na kilumbu yina ya Nzambi tombulaka Yandi na zulu. Ntangu Yesu vandaka me tombuka na zulu ntete ve, na ngolo ya Mpeve ya Nzambi Yandi songaka bantumwa yina ya Yandi zolaka mambu ya bo ta bika kusala.

B. Kuyula bana :

- Nki vandaka mambu ya nsuka na mukanda ya Luka?
(Nzambi tombulaka Yesu na zulu. [Longi, kana bana me yela ti bo ke na Bible na bo, bo lenda tanga Luka 24 :51. Kana ve, nge tangila bo.])
- Na ntwala Yesu tombukaka na zulu, Yandi songaka bantumwa nki?
(Yandi songaka bo nki Yandi zolaka bo kusala na nima Yandi me bika bo kuvutuka na zulu.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana nangula maboko malembe malembe sambu na kusonga mutindu Yesu tombukaka na zulu.

D. Kuyimba ti kukina :

Yesu me bikila beto kisalu.

‘Buna Yandi me vutuka na zulu.

1.3. Yesu vandaka kutana ti balandi na Yandi mbala mingi na nima Yandi me telama na lufwa.

Bisalu 1 :3

A. Tanga : *Bisalu 1 :3*

3 Na nima ya lufwa na Yandi, mbala mingi Yandi vandaka kwisa kumonika na bo sambu na kusonga bo nde Yandi ke na moyo. Bilumbu makumi iya Yandi vandaka kwisa kumonika na bo. Na ntangu yina, yandi vandaka kutendudila bo mambu ya Kimfumu ya Nzambi.

B. Kuyula bana :

- Na nima Yesu fwaka ti telamaka, mbala ikwa Yandi vandaka kumonika na balandi na Yandi?
(Mbala mingi)
- Sambu na nki Yandi monikaka na bo?
(Sambu bo bakisa nde Yandi vandaka na moyo diaka.)
- Bilumbu ikwa Yandi vandaka kumonika na bo?

(Bilumbu makumi iya)

- Nki Yesu vandaka kutendudila bo na bilumbu yina?
(Mambu ya Kimfumu ya Nzambi)

C. Kusonga nki me salama :

Bana sala bageste bonso bo kele kuyituka sambu bo me mona Yesu na moyo na nima ya lufwa na Yandi.

D. Kuyimba ti kukina :

Yesu telamaka.

Bantu miiingi monaka Yandi!

Bilumbu makumi iya

Bo monikaka Yandi.

1.4. Yesu songaka bo nde bo bikala na Yeruzalemi, bo kinga ntete ngolo ya Mpeve ya Nzambi.

Bisalu 1 :4-5

A. Tanga : *Bisalu 1 :4-5*

4 Kilumbu mosi, ntangu Yandi vandaka kudia ti bo, Yandi songaka bo nde : "Beno katuka ve na Yeruzalemi. Beno fweti vingila kaka mambu yina ya Tata Nzambi silaka ti ya mono zabisaka beno.

5 Yoane vandaka kubotika bantu na masa, kansi na nima ya bilumbu fioti, bo ta botika beno na Mpeve ya Nzambi."

B. Kuyula bana :

- Kilumbu mosi na nima ya lufwa ti kutelama na Yandi, Yesu vandaka kusala nki ti balanda na Yandi?
(Yandi vandaka kudia ti bo.)
- Yesus songaka bo nde bo katuka ve na wapi?
(Bo katuka ve na Yeruzalemi; bo bikala kuna.)
- Bo fweti vingila nki?
(Bo vingila mambu ya Nzambi silaka ti yina ya Luka zabisaka bo, kukwisa ya Mpeve ya Nzambi kubotika bo na Mpeve ya Nzambi.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana sala bageste bonso bo ke dia ti Yesu. Mwana mosi tubila bo bonso Yesu nde bo bikala na Yerusalem ti bo vingila kukwisa ya Mpeve ya Nzambi.

D. Kuyimba ti kukina :

Vingila Mpeve ya Nzambi
Yandi ta pesa beno ngolo.

1.5. Yesu songa nde bo fweti vanda bantemwe na Yandi tii na nsuka ya ntoto.

Bisalu 1 :6-8

- Tanga : *Bisalu 1 :6-8*

6 Ntangu bo vandaka me kutana ti Yesu, bo yulaka Yandi nde : "Mfumu, keti na ntangu yo yina nge ta vutula diaka kimfumu na bantu ya Israele?"

7 Yandi nde : "Yo kele mambu na beno ve na kuzaba ntangu to bilumbu yina yina ya Tata Nzambi kanaka na kiyeka na Yandi mosi.

8 Kansi beno ta baka ngolo ntangu Mpeve ya Nzambi ta kwisa kukulumuka na zulu ya ntu na beno. Ebuna beno ta zabisa nsangu na Mono na bwala Yerusalem, na ntoto ya Yudea yonso, na ntoto ya Samaria yonso, tii na nsuka ya ntoto."

B. Kuyula bana :

- Balonguki yulaka Yesu nki?
(Keti Yandi ta vutula kimfumu na bantu ya Israele ntangu yo yina. Ntangu yina, kimfumu ya Roma vandaka kuyala bantu ya Israele. Balonguki vandaka kuyula keti Yesu ta katula kimfumu ya Roma ti vutula bantu ya Israele kuvanda na Mfumu na bo mosi. Bo vandaka kuyindula nde Yesu ta vanda ntotila yina.)
- Yesu vutulaka bo nki mvutu?
(Yo kele mambu na bo ve kuzaba mambu yina kansi Nzambi me kana mambu yina na kiyeka na Yandi mosi.)
- Yesu tubaka nde bo balonguki ta baka nki ntangu Mpeve ta kwisa?
(Bo ta baka ngolo sambu na kusala kisalu yina ya Nzambi songaka bo.)
- Na nima balonguki baka ngolo ya Mpeve ya Nzambi, bo ta sala nki?
(Bo ta zabisa nsangu ya Yesu na Yeruzalemi, ti na Samaria, ti na Yudea yonso, ti na nsuka ya ntoto. Yina vandaka kisalu ya Yesu pesaka bo kusala.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana sala bageste kusonga nde bo ke kwenda kuzabisa nsangu ya Yesu na bisika ya ntama.

D. Kuyimba ti kukina :

Bana yimba nkunga : Kwenda Nord, Kwenda Sud

1.6. Na nima, Yesu tombukaka na zulu. Bisalu 1 :9

- A. Tanga : *Bisalu 1 :9*

9 Ntangu Yesu me tuba mambu yina imene, na ntangu ya bo vandaka ke tala Yandi, Nzambi tombulaka Yandi na zulu, ebuna dituti mosi kwisa kubumba Yandi sambu bo kumona Yandi ve.

B. Kuyula bana :

- Na nima Yesu songaka bo mambu ya kisalu na bo kuzabisa nsangu na Yandi, Yandi salaka nki?
(Yandi tombukaka na zulu)
- Nki kwisaka kufika Yandi sambu bo kumona Yandi diaka ve?
(Dituti kwisaka kubumba Yandi.)
- Balonguki vandaka kusala nki ntangu Yesu tombukaka na zulu?
(Bo vandaka kaka kutala Yandi.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana sala geste bonso bo ke mona Yesu tombuka na zulu tii ntangu ya matuti me bumba Yandi. Bo sala bageste bonso bo ke yituka mambu yina.

D. Kuyimba ti kukina :

Yesu songaka bo kisalu imene;
'Buna Yandi tombukaka na zulu.

1.7. Bawanzio songaka bo nde Yesu ta kwisa diaka. Bisalu 1 :10-11.

A. Tanga : *Bisalu 1 :10-11*

10 Ntangu Yandi vandaka ke kwenda na kati ya zulu, bo vandaka kaka ke tala na zulu. Ebuna na mbala mosi, bantu zole kwisaka kutelama penepene na bo. Bo vandaka me lwata bilele ya mpembe.

11 Bo tubaka nde : "Beno bantu ya Galilea, sambu na nki beno me telama awa, ke tala na zulu? Muntu yai Yesu, ya Nzambi me tombula na meso na beno tii na zulu, Yandi ta kwisa kuvutuka diaka mutindu mosi bonso ya beno me mona Yandi ke kwenda na zulu."

B. Kuyula bana :

- Ntangu Yesus kwendaka na zulu, balonguki vandaka kusala nki?
(Kaka kutala na zulu.)
- Nge banza bo vandaka kuyindula nki?
(Mbala ya nkaka kukinga kutala kana Yandi ta kulumuka diaka.)

- Bawanzio zole kwisaka kumonika na bo bonso nki?
(Bantu zole na bilele ya mpembe.)
- Bawanzio zabisaka bo nki?
(Bawanzio zabisaka bo nde Yesu ta vutuka diaka na ntoto kaka mutindu ya bo me mona Yandi kukwenda.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana yonso tala na zulu, ebuna bana zole sala bageste bonso bo kele bawanzio ke kwisa kutelema penepene na balonguki. Bo zabisa bo nde Yesu yai ya bo me mona kwenda na zulu, Yandi ta kwisa diaka mutindu Yandi me kwenda na zulu.

D. Kuyimba ti kukina :

Bana yimba nkunga, "Yesu Kristo, Mfumu na Beto, Ta Kwisa Diaka."

KUMANISA LESO

Ntangu Yesu vandaka kulonga balonguki na ntwala ya lufwa na Yandi, Yandi silaka bo nde, Yandi ta kwenda kuyidikila bo kisika na bwala ya Tata, ebuna na nima, Yandi ta kwisa diaka. Na nima ya lufwa ti kutelama na Yandi, Yandi tombukaka na zulu. Ntangu yina, bawanzio zole songaka bo kaka mutindu Yesu me sila bo dezia : Yandi ta kwisa diaka kuvutuka mutindu Yandi me kwenda na zulu. Beto bakristo ke kinga lumbu ya Yandi ta vutuka. Yo ta vanda lumbu mosi ya kiese sambu na beto! Tii ntangu yina, beto ke tula ngolo kusala kisalu ya Yesu pesaka beto : Kuzabisa nsangu ya Yesu yantika sika beto kele, tii na nsuka ya ntoto.

DEVOIR SAMBU NA BAKWIKIDI

Devoir mono ke pesa beno bakwikidi yo yai : Kuzinga mposo yai bonso nge ta zola kusala ntangu Yesu ta vutuka kukuta nge, mpi kutula ngolo kuzabisa nsangu ya Yesu na bantu ya nkaka. Kiese na beto kana ntangu Yesu vutuka, beto me sala kisalu Yandi pesaka beto kusala!

KUBINGA BAVIDI

Ntangu Yesu ta vutuka, Yandi ta baka bakwikidi yonso kuvanda sikamosi ti Yandi. Kana Yandi vutuka na mposo yai, keti nge ta kwenda kuvanda ti Yandi? Keti Yesu ke zaba nge bonso mwana na Yandi? Kana nge zaba ve, yai ikele lumbu ya mbote kuzenga makambo yina sambu nge lenda zaba kieleka. Kana nge zola solula mambu yai, to nge zola kuyamba Yesu bubuyai, kaka bikala na nima ya classe ti mono ta vanda na kiese kusolula ti nge.

====

NSUKA YA LESO 1

====

LESO 2---

Balonguki bakaka ngolo kuvanda bantemwe ya Yesu

Bisalu 1 : 12-14, 2 :1-41, kutula ngolo na vs 1-16 ti 36-41

REVISIO

[*Sala nsaka "Ndinga ya me Bumbana." Ndinga yai ke tadila leso me luta. Konso ligne kele sambu na lettre mosi. Bana fweti songa balettre mosi-mosi tii ntangu bo zaba ndinga yina.*

(*Longi, ndinga yina ke "B A N T E M W E". Yula bo ntemwe kele nki? (Muntu ya zaba mambu mosi sambu yandi mosi me mona yo.) Beto bakwikidi kele bantemwe ya Yesu sambu na nki? (Sambu beto zaba ti beto me mona nki Yesu me sala na luzingu na beto.)*

(*Longi, manisa revisio na kutanga verse Bisalu 1 :8, bana yonso na kimvuka.)]*

KULANDA DEVOIR YA BAKRISTO :

Na mposo me luta, beto pesaka beno ya kele bakristo devoir kuzinga mposo ya mvimba na mpila ya nge ta vanda na kiese kukuta Yesu kana Yandi vutuka ntangu yina, mpi kuzabisa bantu ya nkaka nsangu ya Yesu. Nani zola kusonga beto na nkufi mpila yandi salaka?

KIKUMA YA LESO

Na nsuka ya leso yai, bana ta zaba nde Nzambi me pesa beto bakristo ngolo ya Mpeve sambu na kuzabisa Nsangu ya Yesu. Ebuna, bo ta wila Mpeve ntangu Yandi songa bo nki mutindu kuzabisa Nsangu yina.

VERSE YA KULONGUKA

Roma ch 8 : 9

Kansi beno, beno ke zingaka ve na luzingu ya kimuntu; beto ke zingaka na luzingu ya kimpeve, sambu Mpeve ya Nzambi ke zingaka na beno. Muntu yina ke na Mpeve ya Kristo ve yandi kele muntu ya Kristo ve.

BANKUNGA YA KWENDA NZILA MOSI TI LESO YAI

(*Longi, sola na kati ya bankunga yai kele na mukanda "Bankunga ya Ecodim" ya MCE :)*

KANA NGE ZABA NGE ME GULUKA, TUBA YO!

KWENDA NORD, KWENDA SUD

MBOTE BO YONSO ZABA

NGOLO YONSO NZAMBI ME PESA MONO

KUYANTIIKA LESO

Beto sala diaka nsaka "Ndinga kubumbana." Ndinga yai ke songa nki Nzambi me pesa beto bakristo.

(Longi, ndinga ya kubumbana kele "M P E V E". Bubuyai beto ta mona nki balonguki salaka ntangu Mpeve ya Nzambi kwisaka na bo.

BANGINDU YA NENE YA LESO YAI (na bandambu 8) :

2.1. Balonguki kingaka na lombilu

A. Tanga : Bisalu ch 1 vs 12 tii na 14

12 Ntangu yai, bantumwa katukaka na ngumba ya Banti ya Olive, bo kwisaka kuvutuka na Yeruzalemi. Katuka na ngumba yina tii na Yeruzalemi kele ntama mingi ve, kaka kiteso ya kilometre mosi (1 km).

13 Ntangu bo kwisaka kukuma na Yeruzalemi, bo kotaka na nzo mosi yina vandaka na etaze, ebuna bo tombukaka na suku mosi yina ya bo vandaka kuvanda na kimvuka. Bantu vandaka na kimvuka bo yai : Andre ; Filipo ti Toa ; Bartelemi ti Matayo ; Yakobo mwana ya Alfeo, Simoni yina vandaka revolucionere, ti Yuda mwana ya Yakobo.

14 Bo yonso vandaka kusamba Nzambi bilumbu yonso na kimvuka mosi ti Maria mama ya Yesu ti bankento ya nkaka ti bampangi ya Yesu.

B. Kuyula bana :

- Balonguki kwendaka wapi ntangu bo katukaka na ngumba ya Banti ya Olive ?
(Bo vutukaka na Yeruzalemi.)
- Yina kele distance ya ikwa?
(Kiteso ya 1 km.)
- Na Yeruzalemi, bo vandaka kuvukana wapi?
(Na nzo mosi ya vandaka na etage.)
- Bo kutanaka wapi na nzo yina ?
(Na suku)
- Yo vandaka kaka babakala ya vandaka kuna, to babakala ti bankento mpi?
(Babakala ti bankento mpi)
- Bo vandaka kusala nki kuna?
(Kusamba Nzambi)
- Bo salaka ntangu ikwa kuna na lombilu?
(Bilumbu)

- C. Kusonga nki me salama :
Bana songa bageste bonso bo me vukana kusamba.
- D. Kuyimba ti kukina :
Bakristo vukanaka na kusamba na Yerusalem.

2.2. Mpeve kwisaka na mpila ya monikaka bonso tiya, ti ya bo waka makelele bonso mupepe.

- A. Tanga : Bisalu ch 2 vs 1 tii na 3
  - 2 :1 *Ntangu kilumbu ya Nkinsi ya Pantekoti lungaka, bakristo yonso vandaka kisika mosi na kimvuka.*
  - 2 *Na mbala mosi, makelele bonso mupepe ya ngolo katukaka na zulu, yo kwisaka kufuluka na nzo yina yonso ya bo vandaka.*
  - 3 *Baludimi kwisaka kumonika na bo bonso baludimi ya tiya. Yo kabanaka, ebuna yo kwisaka kuvanda mosi-mosi na zulu ya konso muntu na kati na bo.*

- B. Kuyula bana :
  - Mambu yai salamaka na nki lumbu ?
(Na kilumbu ya Nkinsi ya Pantekoti)
  - Bo waka nki ?
(Makelele bonso mupepe ya ngolo ya kwisaka kufulusa nzo sika bo vandaka.)
  - Bo monaka nki ?
(Baludimi ya tiya)
  - Yo kwisaka kuvanda wapi ?
(Na zulu na bo mosi-mosi, bakristo)

- C. Kusonga nki me salama :
Bana kusala bageste bonso bo ke samba, ebuna bo kuwa makelele ya nene. Bo tula maboko na zulu ya ntu na bo bonso baludimi ya tiya ya ke bwa na zulu na bo.

- D. Kuyimba ti kukina :
Bo vandaka kusamba
Bo waka makelele
Baludimi ya tiya
Kwisaka kubwa na bo.

2.3. Bo yonso fulukaka na Mpeve ya Nzambi, ebuna bo yantikaka kuzabisa nsangu ya Yesu na bandinga mutindu na mutindu ya bantu ya waka bo bakisaka, kansi bo mosi zabaka ve.

- A. Tanga : Bisalu ch 2 vs 4 tii na 11
  - 4 *Bo yonso fulukaka na Mpeve ya Nzambi, ebuna bo yantikaka kutuba na bandinga ya nkaka mambu yina ya Mpeve vandaka kusonga bo na kutuba.*

5 Na kati ya Bayuda vandaka kuzinga na Yeruzalemi, kuvandaka na bantu ya nkaka katukaka na bansi yonso kele awa na nsi-ntoto. Bo vandaka bantu ya kinzambi.

6 Bantu yina, ntangu bo waka makelele yina, bo kwisaka kufuluka na kisika yina. Mabanza na bo kumaka kisakasaka sambu konso muntu vandaka ke wa bakristo ke tuba na ndinga na yandi mosi.

7 Bo vandaka kuyituka ngolo ti kuyula nde : « Bantu yai ke tuba, keti bo yonso ve kele bantu ya Galilea ?

8 Nki mutindu konso muntu na kati na beto lenda wa bo na ndinga yina ya yandi butukilaka ?

9 Sambu na kati na beto kele ti bantu ya Partia, ya Media, ya Elami, ya Mezopotamia, ya Yudea, ya Kapadosia, ya Ponti, ya Azia,

10 ya Prizia, ya Pamfilia, ya Ezipte, ti ya ndambu yina ya Libia kele penepene na bwala Sirene ; bankaka kele banzenza yina me katuka na bwala Roma,

11 bankaka kele bantu yina butukaka Bayuda ti bayina me kumaka Bayuda, bankaka kele bantu ya Kreta ti ya Arabia. Kansi beto yonso, beto ke wa bo ke zabisa beto na bandinga na beto yonso bisalu ya nene ya Nzambi!"

B. Kuyula bana :

- Ntangu baludimi ya tiya kubwaka na zulu na bo, bo fulukaka na nki?
(Na Mpeve ya Nzambi)
- Bo yantikaka kusala nki?
(Kutuba bandinga ya nkaka bonso Mpeve ya Nzambi songaka bo kutuba.)
- Nani ya nkaka vandaka na Yeruzalemi na lumbu yina?
(Bantu ya bisika mingi, bantu ya kinzambi, bayina butukaka Bayuda ti bayina kumaka Bayuda)
- Bantu yina waka nki?
(Bisalu ya nene ya Nzambi na ndinga ya konso muntu, mosi-mosi)
- Nki vandaka reactio ya bantu yina?
(Bo vandaka kuyituka mingi.)

C. Kusonga nki me salama :

Ndambu bana sala bageste bonso bo ke tuba na bandinga ya nkaka. Ndambu ya nkaka sala bageste bonso bo ke yituka sambu bo ke wa ndinga ya Nzambi na ndinga na bo mosi ya bwala.

D. Kuyimba ti kukina :

Bo tubaka ndinga ya Nzambi na bandinga ya bantu ya nkaka.

Bantu waka bo tuba na ndinga ya bwala.

Buna bo yitukaka mingi, mingi!

2.4. Bantu ya vandaka kutala, bo bakisaka ve. Bo banzaka nde balonguki me lauka na malafu.

A. Tanga : Bisalu ch 2 vs 12 ti 13

12 Bo yonso vandaka kuyituka. Bo zabaka ve kana nki bo fweti tuba. Bo vandaka kuyulana bo na bo nde : "Nki disongidila ya mambu yai?"

13 Kansi bantu ya nkaka vandaka kuseka bo nde : « Bo me lauka malafu mpenza ! »

B. Kuyula bana :

- Keti bantu yina bakisaka yina bo vandaka kutuba ?
(Bantu ya tubaka, bo bakisaka yo ve.)
- Bo yulanaka nki?
(Nki disongidila ya mambu yai?)
- Bantu ya nkaka vandaka kuseka bo kutuba nki?
(Kutuba nde bo me lauka na malafu mingi.)

C. Kusonga nki me salama :

Ndambu ya bana yulana « Nki disongidila mambu yai ? »
Ndambu ya nkaka ya bana seka ti tuba nde bo me lauka malafu.

D. Kuyimba ti kukina :

Bo bakisaka ve nki vandaka kusalama.

2.5. Piere samunaka Ndinga ya Nzambi na ngolo ya Mpeve.

A. Longi, tangila bana sommaire yai ya Bisalu ch 2 vs 14 tii na 36 :

Piere yantikaka kusamuna na bantu yina. Yandi tubaka nde bantu yina lenda vanda kulauka na malafu ve. Mambu yina me salama kaka na 9 h na suka ! Yandi songaka bo nde profete Yoele songaka ntama nde mambu yai ta salama. Ebuna yandi zabisaka na bo nsangu ya Yesu. Yandi bambukisaka bo mambu ya yituka ya Yesu salaka, ya bo zabaka. Yesu yai, bo fwaka Yandi na zulu ya kulunsi, kansi Nzambi tedimisaka Yandi na lufwa, bonso profete Davidi songaka na ntwala. Nzambi me tombula Yandi na zulu, ti Yandi me tindila bakwikidi Mpeve na Yandi na mpila Yandi silaka. Yesu yina kele Mfumu ti Mesia ya bambuta silaka ntama nde Yandi fweti kwisa.

B. Kuyula bana :

- Nani samunaka ndinga ya Nzambi ?
(Ntumwa Piere)
- Yandi samunaka mambu ya nani ?
(Mambu ya Yesu)

- Yandi samunaka na ngolo ya nani ?
(Na ngolo ya Mpeve ya Nzambi)

C. Kusonga nki me salama :

Bana yonso sala bageste bonso bo kele Piere ke samuna.

D. Kuyimba ti kukina :

Piere samunaka ngolo

Nsangu ya Yesu.

2.6. Bantu waka ntantu sambu bo monaka nde bo me fwa Mesia ya Nzambi tindaka. Bo yulaka nde, “Beto fweti sala nki?”

A. Tanga : Bisalu kapu 2 nzila kutanga 37

37 Ntangu bantu waka mambu yina, bo monaka mpasi na ntima. Ebuna bo yulaka Piere ti bantumwa ya nkaka nde : « Bampangi, nki beto fweti sala? »

B. Kuyula bana :

- Nki vandaka reactio ya bantu ya waka mambu yina ?

(Bo monaka mpasi na ntima, ebuna bo yulaka nki bo fweti sala.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana sala bageste kusonga bonso bo ke mona mpasi na ntima. Bo yula Piere nde, « Nki beto fweti sala ? »

D. Kuyimba ti kukina

Bo me fwaka Yesu

Mpasi mingi !

Bo fweti sala nki?

Bo vandaka kuyula.

2.7. Piere nde, “Ntete, balula ntima. Na nima, baka mbotika.”

A. Tanga : Bisalu ch 2 vs 38

38 Piere nde : « Mbote konso muntu na kati na beno kubalula ntima, yandi kubaka mbotika na zina ya Yesu Kristo sambu Nzambi kulolula beno. Ebuna Nzambi ta pesa beno Mpeve-Santu makabu.

B. Kuyula bana :

- Piere songaka bo kusala nki ntete ?
(Kubalula ntima)
- Muntu mosi fweti balula ntima, to bo yonso ?
(Konso muntu na kati na bo)
- Piere songaka bo kusala nki na nima bo me balula ntima ?
(Kubaka mbotika na zina ya Yesu)
- Ntangu bo balula ntima, Nzambi ta sala nki sambu na bo?
(Yandi ta lolula bo.)
- Ntangu yina, Yandi ta pesa bo nki bonso makabu ?
(Mpeve-Santu to Mpeve ya Nzambi)

C. Kusonga nki me salama :

Bana nangula misapi zole. Bo tanga nde, Ntete, balula ntima. Ya zole, baka mbotika.

Bo nangula misapi zole ya diboko ya nkaka. Bo tanga nde, Nzambi ta lolula nge, ti Yandi ta pesa nge Mpeve na Yandi makabu.

D. Kuyimba ti kukina :

Ntete, kubalula ntima

Na nima, kubaka mbotika.

2.8. Bantu 3,000 balulaka ntima lumbu yina; bo kumaka bakristo, ebuna bo bakaka mbotika.

A. Tanga : Bisalu ch 2 vs 41

41 Bantu yina ndimaka malongi ya Piere, bo bakaka mbotika. Kilumbu yina, kiteso my bantu mille tatu kumaka bakristo.

B. Kuyula bana :

- Nki mutindu bantu songaka nde bo me balula ntima na bo ?
(Bo bakaka mbotika.)
- Bantu ikwa kumaka bakristo na lumbu yina ?
(Bantu 3,000)

C. Kusonga nki me salama :

Mwana mosi telema na ntwala bonso Piere. Bana ya zola, bo kwenda na yandi ti tuba nde,
« Mono me balula ntima sambu na Yesu. » Ebuna yandi sala geste bonso yandi ke botika bo.

D. Kuyimba ti kukina :

Ntete, kubalula ntima

Na nima, kubaka mbotika.

KUMANISA LESO

Balonguki vandaka na NGOLO na kuzabisa Nsangu ya Yesu mbote SAMBU bo fulukaka na Mpeve ya Nzambi. Kana nge me balula ntima na Yesu, Nzambi me pesa nge mpi makabu ya Mpeve na Yandi. Mpeve yina lenda pesa nge ngolo kuzabisa nsangu ya Yesu na konso sika nge ta kwenda.

DEVOIR SAMBU NA BAKWIKIDI

Devoir mono ke pesa beno bakwikidi, yo yai : Na mposo yai, beno sosa kusolula ti bampangi, kuzabisa bo nsangu ya Yesu. Yesu me pesa na beto bakwikidi kisalu ya kuzabisa nsangu na Yandi. Mpeve ya Nzambi ta songa nge nki mutindu kusala yo. Yandi mpi ta pesa nge ngolo kusala yo. Beto fweti kaka wila Yandi ntangu Yandi tuba na ntima na beto.

KUBINGA BAVIDI

Zaba mbote nde muntu ke na Mpeve ya Nzambi ve sambu yandi kwisa na nzo-Nzambi. Yandi ke na Mpeve ve sambu yandi me baka mbotika. Yandi ke na Mpeve ya Nzambi KAKA kana yandi me balula ntima na Yesu. Kana nge me balula ntima ntete ve, nge mpi me zwa Mpeve ya Nzambi ntete ve. Kana nge ta yamba Yesu bubuyai, nge mpi ta zwa Mpeve ya Nzambi ti ngolo na Yandi. Kana nge zaba nde, ata nge ke kwisaka na ecodim, nge me balula ntima na Yesus ntete ve, nge lenda balula ntima kaka bubuyai. Kwisa na mono na nima ya ecodim ti mono ta vanda na kiese na kusadisa nge.

====

NSUKA YA LESO 2

====

LESO 3---

Bakristo zingaka na kintwadi bo na bo

Bisalu 2 :42-47

NSAKA YA REVISION

[Longi, Baka bacarte ya kele na colis ya baleso yai. Kana colis ikele ve, nge lenda kaka sonika bandinga yai na bitini ya bapapier. Yai kele bandinga ke tadila baleso 1 ti 2. Mwana mosi balula carte mosi, ebuna yandi fweti tuba nki me salama na mambu yina na baleso ya bamposo zole me luta. Mbandu : Kana carte tuba « Kukinga », mwana lenda tuba nde Yesu songaka balonguki na Yandi nde bo fweti kinga na Yeruzalem tii ntangu ngolo ya Mpeve na kwisa kubwa na zulu na bo. Kana mwana tuba mbote, yandi kele « shampio ! ».]

Bandinga ya bacarte :

Luka, kutelema ya Yesu, kutombuka, Yeruzalemi, Mpeve ya Nzambi, kukinga, bawanzio zole, lumbu ya Petecôte, nsuka ya ntoto, bantemwo, bandinga ya nkaka, baludimi ya tiya, bantu 3,000, mbotika.]

KULANDA DEVOIR YA BAKRISTO :

Na mposo me luta, beto lombaka beno bakristo kuzabisa nsangu ya Yesu na bampangi ya nkaka. Nani me meka kusala yo na mposo me luta? Nani ta songa beto na nkufi nki mutindu yo salamaka ?

KIKUMA YA LESO

Na nsuka ya leso yai, bana ta zaba nde bakristo ya ntete vandaka kuzinga na kintwadi ya mbote sambu bo bakisaka nde bo vandaka bandambu ya nitu mosi. Ebuna bo bakristo ta zinga na kintwadi bo na bo, ti bo ta sosa mambote ya bakristo ya nkaka bonso ya bo mosi.

VERSE YA KULONGUKA

Efezo 4 :25b “...beto kele bandambu ya Nitu mosi.”

BANKUNGA YA KWENDA NZILA MOSI TI LESO YAI

(Bankunga yai ke monika na mukanda ya MCE, ‘Bankunga ya Ecodim’

BETO ZOLANA

ZOLA

KUYANTIIKA LESO

[Longi, na nima nge me longa verse ya kulonguka, kusala theatre ya bakristo ya kele kunwana. Yula bana, “bo fweti bambuka nki?” Bana pesa mvutu nde, “Beto kele bandambu ya nitu mosi.”] Bubuyai beto ta mona nki mutindu bakristo ya ntete zingaka bo na bo.

BANGINDU YA NENE YA LESO YAI na bandambu 7 :

3.1. Dibundu ya ntete vandaka ngolo na kuwa malongi ya Nzambi.

A. Tanga : Bisalu 2 :42a

2 :42 Bo vandaka kutula ngolo sambu na kuwa malongi ya bantumwa,

B. Kuyula bana :

- Bakristo vandaka kuwa malongi ya bantumwa nki mutindu ?
(Kutula ngolo na kuwa yo)
- Bantumwa tubaka ndinga ya nani ?
(Ndinga ya Nzambi)

C. Kusonga nki me salama :

Bana yonso simba makutu ti benda yo. Bo tuba na kimvuka nde,
« Makutu na mono, kuwaaaa ! »

D. Kuyimba ti kukina :

Bakristo vandaka ngolo

Kuwa ndinga Nzambi ! (O yea !)

3.2. Dibundu ya ntete vandaka ngolo na kuzinga na kimvuka ti na kintwadi.

A. Tanga : Bisalu ch 2 vs 42b

Bo vandaka kutula ngolo . . . na kuzinga na kimpangi, na kudia na kimvuka na Mesa ya Mfumu .

B. Kuyula bana :

- Nki bakristo kudiaka na kimvuka ?
(Mesa ya Mfumu)
- Bo zingaka nki mutindu bo na bo ?
(Na kimpangi)
- Nki mutindu beto lenda tuba nde beto bakristo kele bampangi ?
(Beto kele fami mosi ya kimpeve na kati ya Yesu, ebuna bakristo ya nkaka kele bampangi na beto.)

C. Kusonga nki me salama :

Kusonga kintwadi ti kimpangi, bana yonso sala cercle ti tula maboko na zulu ya mapeke ya bantu na Iweka na bo. Na nima, bo ta yimba nkunga yai :

D.Kuyimba ti kukina :

Beto bakristo ikele fami mosi !

Beto ikele bampangi !

3.3. Dibundu ya ntete vandaka ngolo na kusadisana.

A. Tanga : Bisalu ch 2 : 44 ti 45

44 Bakristo yonso vandaka kuzinga kisika mosi. Bo vandaka na bima yonso na kimvuka.

45 Bo vandaka kuteka bantoto na bo ti bima na bo, ebuna bo vandaka kukabila bantu yonso mbongo konso muntu mutindu ya yandi vandaka na yo mfunu.

NB : Na bilumbu yina, bakristo vandaka kumona mpasi mingi. L'etat ya Roma vandaka kukanga bo ti kubaka bima na bo. Ebuna, na mpasi yina, bakristo vandaka kusadisana ngolo.

B. Kuyula bana :

- Bakristo vandaka kusadila bima na bo nki mutindu ?
(Bo vandaka kutula bima na bo na kimvuka sambu na kusadisana.)
- Kana mbongo na bo manaka, bo salaka nki ?
(Bo ya vandaka na bantoto, bo tekaka yo ti sadisaka bakristo ya nkaka.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana sala bonso bo ke nata mbongo na bo, ke pesa makabu sambu na kusadisa bakristo ya nkaka. Na nima, bo sala bonso bo ke teka ntoto na bo, ke kwisa kupesa bantumwa, ke songa bo kusadila yo kusadisa bampangi ya nkaka bakristo.

D. Kuyimba ti kukina :

Beto bakristo sadisana !

Beto ikele fami mosi !

3.4. Dibundu ya ntete vandaka ngolo na kusamba na kimvuka.

A. Tanga : Bisalu ch 2 : 42c, 46, 47a

42c Bo vandaka kutula ngolo. . . na kusamba Nzambi ti kumisa Yandi.

46 Konso kilumbu bo vandaka kukutakana na ntima mosi na nzo-Nzambi ya Bayuda.

47a Bo vandaka kukumisa Mfumu Nzambi. . .

B. Kuyula bana :

- Bakristo vandaka kutana wapi sambu na kusamba Nzambi ?
(Na nzo-Nzambi ya Bayuda, na Tempelo na Yeruzalemi)
- Bo vandaka kukutakana mbala ikwa ?
(Konso lumbu)

C. Kusonga nki me salama :

Kabisa bana na bandambu zole. Ndambu ya ntete ta tanga bilumbu ya mposo, mosi-mosi.

Ndambu ya zole ta tuba na konso lumbu, « Beto kwenda kusamba na nzo-Nzambi. » Ebuna bo ta tambula bonso bo ke kwenda na nzo-Nzambi.

Mbandu :

(Ndambu ya ntete ya bana) : Lumingu

(Ndambu ya zole ya bana) « Beto kwenda kusamba na nzo-Nzambi. »

(Ndambu ya ntete ya bana) : Kintete

(Ndambu ya zole ya bana) « Beto kwenda kusamba na nzo-Nzambi. » Etc.

D. Kuyimba ti kukina :

Bakristo zola samba Nzambi na kimvuka ti mingi !

3.5. Dibundu ya ntete vandaka ngolo na kusadisana na madia.

A. Tanga : Bisalu 2 :46b

Na kiese ti na ntima ya kieleka bo vandaka kudia madia na bo na kimvuka na banzo na bo.

B. Kuyula bana :

- Bakristo vandaka kudia madia na bo wapi ?
(Na banzo na bo)
- Bo vandaka kudia nki mutindu ?
(Na kiese ti na ntima ya mbote)

C. Kusonga nki me salama :

Bana sala bageste bonso bo ke yamba bampangi bakristo na kudia na nzo na bo.

D. Kuyimba ti kukina :

Bakristo yambanaka na kudia madia na bo.

3.6. Kimpangi na bo bendaka bantu mingi na Yesu.

A. Tanga : Bisalu ch 2 :47b

... bantu yonso mpi vandaka kuzola bo.

B. Kuyula bana :

- Bantu ikwa vandaka kuzola bo ?
(Mingi, to beto lenda tuba, yonso.)
- Kana nge mona bantu ke zinga na kintwadi ti na kimpangi ya mbote, keti yo ke bendaka nge mpi ?
(Ee, yo ke bendaka bantu yonso.)

C. Kusonga nki me salama :

Kabisa bana na bandambu zole : Bakristo ti bampani. Bakristo sala bageste bonso bo ke zolana. Bampani tala bo ti tuba bo na bo nde, « Tala mpila bo ikele. Beto zola bo mingi ! »

D. Kuyimba ti kukina :

Kimpangi ke bendaka bantu, ata bampani.

3.7. Bantu gulukaka, ti dibundu yelaka lumbu na lumbu.

A. Tanga Bisalu ch 2 : 47c

...*Konso kilumbu Mfumu vandaka kuyika bo bantu ya nkaka yina ya yandi vandaka kugulusa.*

B. Kuyula bana :

- Bantu vandaka kuguluka ntangu ikwa ?
(Konso kilumbu)
- Nani vandaka kugulusa bantu ?
(Mfumu Nzambi)
- Ntangu bantu gulukaka, Nzambi yikaka bo na nki ?
(Na dibundu, to na bo bakristo)

C. Kusonga nki me salama :

Bandambu zole, bakristo ti bampani bikala. Mwana mosi vanda Yesu. Longi tangu lumbu, bonso « kizole », ebuna Yesu nata mosi ya bampani. Yandi nde : « Nge me kwikila Mono Yesu. Mono ke yika nge na dibundu. Yandi pesa mwana yina na dibundu, ti bo yonso yangalala. Sala yo sambu na bilumbu yonso ya mposo.

D. Kuyimba ti kukina :

Nzambi gulusaka bantu ti yikaka bo na dibundu.

KUMANISA LESO

Mbote beto bakristo yantika na kuyindula kuluta mambote ya dibundu ti ya bampangi ya nkaka na beto bakristo. Beto lombilana ; beto sadisana ; beto zolana na ntima ya kieleka.

DEVOIR SAMBU NA BAKWIKIDI

Beto bakristo lenda sadisa na dibundu kana beto kwisa na ntangu ya mbote na bisambu. Beto lenda sosa mpi mpila ya kusadisa bakristo ya nkaka na mposo yai. Ata mbongo kuvanda ve, beto lenda pesa bo ndambu madia. Beto lenda sadisa bo na kisalu. Beto lenda lombila bo Nzambi. Beto lenda pesa bo mbote. Beto lenda kwenda kutala nki mutindu bo ikele.

KUBINGA BAVIDI

Kana nge me balula ntima ntete ve, nge kele ndambu ya nitu ya Kristo ve. Nge kele mukristo ntete ve. Nge kele na dibundu ya Yesu ntete ve. Yandi ke sosa nge bubu. Na mukanda ya Yoane kapu 6 nzila ya kutanga 37, Yesu ke tuba nde, “konso muntu yina kwisa na Mono, mono ta buya Yandi ve.” Kana nge zola balula ntima na Yesu bubuyai, kwisa kutala mono na nima ecodim me mana ti mono ta sadisa nge.

====

NSUKA YA LESO 3

====

LESO 4

Bantu monaka ngolo ya Yesu kusadisa mpi kugulusa beto

Bisalu 3 yonso, 4 :1-4

KULANDA DEVOIR YA BAKRISTO :

Na mposo me luta, beto lombaka beno bakristo kusosa kusadisa bakristo ya nkaka, ti dibundu sika nge ke sambaka. Nani tulaka ngolo kusala yo? Nani ta songa beto nki mutindu yandi sadisaka ?

KIKUMA YA LESO

Na nsuka ya leso yai, bana ta zaba nde Yesu ke na ngolo kusadisa beto na konso mpasi, mpi kugulusa beto mvu ya mvu. Ebuna, bo ta tula Yandi ntima na mambu yonso.

REVISIO

[Bana songa bandinga mosi to phrase mosi ya nkufi ya ke songa mpila bakristo ya dibundu ya ntete vandaka. Bana mingi lenda tuba. Mbandu : kuzolana, kusadisana, kusamba mingi, kuwa ndinga ya Nzambi, etc.]

VERSE YA KULONGUKA

Bisalu ch 3 vs 19

*Yo yina beno balula ntima, beno vutuka na Mfumu Nzambi sambu yandi kukatula masumu na beno.
[Longi, Bana tuba verse, na nima bo yimba yo bonso nkunga.]*

BANKUNGA YA KWENDA NZILA MOSI TI LESO YAI

(Bankunga yai kele na mukanda, "Bankunga ya Ecodim" ya MCE :)

YESU KE NZILA

KAKA KWIKILA

KIZITU YONSO

MASUMU NA MONO ME KWENDA

KUYANTIKA LESO

Tata mosi vandaka kuyindula ngolo. Bana na yandi vandaka na mpasi sambu madia vandaka fioti na nzo ti na bilanga. Tata vandaka kudiyula nde, mono ta sala nki? Nani ta sadisa mono?

Bubuyai, beto ta longuka nani lenda sadisa beto.

BANGINDU YA NENE YA LESO YAI na Bandambu 4

4.1. Na ngolo ya Yesu Kristo, Yoane ti Piere belulaka muntu ya makulu ya kifu.

A. Tangila bana sommaire yai : Bisalu ch 3 vs 1-10

Lumbu mosi, Piere ti Yoane kutaka muntu ya vandaka kulomba mbongo na sika ya bantu ke kotaka nzo-Nzambi. Katuka na lubutuku, makulu ya muntu yina vandaka kaka ya kifu. Ntangu

muntu yina lombaka bo makabu, Piere talaka yandi ti tubaka nde (vs. 6), « Mono ke na mbongo ve, kansi mono ke pesa nge kima mosi ya mono ke na yo : na zina ya Yesu Kristo. . .tambula ka nge. » Piere simbaka yandi na diboko ti tedimisaka yandi. Kaka ntangu yina, makulu na yandi kumaka ngolo. Yandi kotaka na nzo-Nzambi ya kutambula, ya kupumbuka, ti ya kumisa Nzambi. Bantu yonso ya monaka yandi vandaka na kuyituka ngolo ti ya kukumisa Nzambi.

B. Kuyula bana :

- Piere salaka nki kimpa ?
(Kubelula muntu ya makulu kifu ya lendaka kutambula ve.)
- Yandi salaka kimpa yina na zina (na kiyeka) ya nani ?
(Na zina ya Yesu)
- Na nima muntu yina me beluka, yandi salaka nki ?
(Yandi kotaka nzo-Nzambi kutambula ti kupumbuka ti kukumisa Nzambi.)

C. Kusonga nki me salama :

Ndambu bana sala theatre kusonga mambu yai : Yoane, Piere, muntu ya makulu- kifu, ti bantu ya monaka yandi na katy ya nzo-Nzambi.

D. Kuyimba ti kukina :

Piere salaka kimpa na zina ya Yesu.

4.2. Piere samunaka nsangu ya mpulusu ya Yesu.

A. Kutuba na nkufi : Bisalu ch 3 vs 11-26

- a. Piere tubaka nde, kusala kimpa yai vandaka ngolo na beto ve, kansi ya Yesu. Vs 12-16
- b. Beno fwaka Yesu kansi Nzambi tedimisaka Yandi, mpi pesaka Yandi lukumu.
- c. Beno bakisaka ve, kansi Nzambi songaka yai na ntwala. Vs. 17-18
- d. Yo yina, beno balula ntima ti vutuka na Mfumu Nzambi. Vs. 19
- e. Nzambi silaka kusakumuna makanda yonso na Mesia yina. Vs. 25
- f. Nzambi tindaka Yesu ntete na beno. Bikisa mbi ti balula ntima, ebuna Nzambi ta sakumuna beno.

B. Kuyula bana :

- Bo tubaka nde nani me belula muntu yina ya kieleka ?
(Mfumu Yesu)
- Ata bo me fwa Yesu, Nzambi me sala Yandi nki ?
(Nzambi me tedimisa Yandi, ti me pesa Yandi lukumu.)
- Bantumwa songaka bantu kusala nki ?
(Kubalula ntima ti kuvutuka na Nzambi)
- Nzambi ta sakumuna nani na katy ya Yesu ?

(Makanda yonso.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana songa na geste kubalula ntima (bo kwenda na directio mosi, bo balula ti kwenda na directio ya nkaka.)

D.Kuyimba ti kukina :

Beno balula ntima

Na Mfumu Yesu Kristo

Beno balula ntima

Nzambi ta sakumuna nge !

4.3. Ndambu ya bantu ya waka malongi, ya nkaka ndima Yesu ti ya nkaka buyaka Yandi. Bantu yina ya buyaka Yesu, bo kangaka Yoane ti Pierie.

A. Tanga : Bisalu ch 4, vs. 1-3

1 Ntangu Pierie ti Yoane vandaka kutuba na bantu, banganga-Nzambi, mfumu ya bapolisi ya Nzo-Nzambi ya Bayuda, ti Basaduse, bo kwisaka kuvanda penepene na bo.

2 Bo vandaka na makasi sambu Pierie ti Yoane vandaka kulonga bantu nde Yesu telamaka na lufwa, disongidila nde bantu yina me fwaka, bo ta telama na lufwa.

3 Bo kangaka bo, ebuna bo kwendaka kutula bo na boloko tii na kilumbu yina landaka sambu ntangu vandaka me dinda.

B. Kuyula bana :

- Nani vandaka na makasi na malongi ya Pierie ti Yoane ?
(Banganga-Nzambi, mfumu ya bapolisi ya nzo-Nzambi, ti Basaduse, bo yonso bonso bambuta ya Bayuda)
- Bo vandaka na makasi sambu na nki ?
(Sambu bantumwa longaka bantu nde Yesu me telama na lufwa.)
NB : Basaduse kwikilaka ve nde bantu lenda telama na lufwa. Malongi ya bantumwa kwendaka nzila mosi ve na malongi na bo, ebuna basaduse zolaka yo ve.)
- Bo salaka nki ti balonguki ?
(Bo tulaka bo na boloko.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana simba bana zole, Yoane ti Pierie, na makasi ti tula bo na boloko. Bo tuba nde, « Nki mutindu beno ke tuba nde muntu me telama na lufwa ? Beto kwikila nde mambu yina lenda salama ve !»

D. Kuyimba ti kukina :

Bantu ya buyaka malongi

Bo kangaka Piere ti Yoane.
Bo kangaka bo na boloko.

4.4. Yesu gulusaka bantu ya balulaka ntima.

A. Tanga : Bisalu ch 4 : 4

4 Kansi bantu mingi na kati ya bayina waka mambu yina ya bantumwa vandaka kutuba, bo ndimaka yo. Ntalu ya bakristo kumaka kiteso ya babakala mile tanu.

B. Kuyula bana :

- Bantu ya ndimaka malongi ya bantumwa nde Yesu me telama na lufwa, bo kumaka nki ?
(Bo kumaka bakristo.)
- Nombre ya bakristo kumaka ikwa ?
(Kiteso ya bantu 5,000)

C. Kusonga nki me salama :

Bana zole sala bonso bantwadisi ya dibundi. Bantu mingi kwisa na bo kutuba nde, « Mono me ndima Yesu. Yandi me telama na lufwa. » Bo pesa bo mbotika. Bo tanga bo bonso kiteso ya 5,000.

D. Kuyimba ti kukina :

Bantu mingi ndimaka Yesu, ebuna bo bakaka mbotika. Bo yonso gulukaka sambu na lukwikilu na bo!

KUMANISA LESO

Yesu Kristo kele na ngolo na kusadisa nge na konso mpasi. [Longi, binga diaka bantu ya salaka theatre na luyantiku ya lesy yai. Bo yula, "Nani lenda sadisa beto?" Bana yonso songa bo nde, "Yesu lenda sadisa nge!" Bo yula diaka nde, « Nani lenda gulusa beto ? Bana yonso songa bo nde, « Yesu lenda gulusa nge ! »]

DEVOIR SAMBU NA BAKWIKIDI

Beno ya kele bakristo dezia, devoir mono ke pesa beno yo yai : Beno yindula mpasi mosi na lusingu na nge. Lomba lusadisu ya Nzambi sesepiyai ti landa diaka lulomba yo na mposo ke kwisa.

KUBINGA BAVIDI

Yesu lunga gulusa nge, mpi Yandi lenda katula masumu yonso ya nge. Kana nge me balula ntima ntete ve, ntangu ya mbote, bubu yai. Binga Yesu sesepiyai sambu Yandi gulusa nge ti lolula masumu na nge yonso. [Longi, pesa ntangu sambu bana kusamba. Na nima, lomba bana ya me yamba Yesu sesepiyai nde bo kutana ti nge na nima ya ecodim sambu nge lenda yangalala ti bo.]

====

NSUKA YA LESO 4

====

LESO 5

BAKRISTO VANDAKA KWIKAMA ATA BANTU TUBA KONSO MUTINDU

Bisalu 4 : 5-31, 5 :17-42

KULANDA DEVOIR YA BAKRISTO :

Na mposo me luta, beto lombaka beno bakristo kusosa lusadisu ya Nzambi na mpasi mosi na lizingu ya beno. Nani salaka yo na mposo yai me luta ? Beno lombaka lusadisu na nki mpasi ? Nki lusadisu beno me mona ? Ata lusadisu kwisa nswalu to na nima, beno landa kaka kusosa lusadisu ya Nzambi.

REVISIO :

Na mposo me luta, beto me mona nde Yesu lenda sala nki ?
(Belula beto ti gulusa beto)

Piere ti Yoane belulaka muntu ya vandaka na nki probleme ?
(Makulu ya kifu katuka lubutuku na yandi)

Bo belulaka muntu yina na zina ti na ngolo ya nani ?
(Na zina ti na ngolo ya Yesu)

KIKUMA YA LESO

Na nsuka ya leso yai, bana ta bakisa nde Nzambi me bika beto ve na ntangu ya mpasi ; yo yina, bo ta vanda kwikama ata na konso mpasi.

VERSE YA KULONGUKA :

*Matayo 5 :11-12a "Kiese na beno kana bo ke fingaka beno, kana bo ke monisaka beno mpasi, kana bo ke kusilaka beno mambu ya mbi ti ya luvunu mutindu na mutindu sambu beno kele balonguki na Mono.
12 Beno sepela, beno mona kiese, sambu beno ta baka matabisi ya nene na zulu.*

BANKUNGA YA KWENDA NZILA MOSI TI LESO YAI

(Bankunga yai yonso kele na mukanda "Bankunga ya Ecodim" ya MCE)

MONO ME SILA KULANDA YESU

MFUMU ZABA NZILA NA MONO

MAMBU TA VANDA VE

Tone : Yesu Azali Awa

Mono ata landa nge (3x) tii lufwa

(Yimba 2x)

Ata mpasi ke mingi (3x) ntangu yai

KUYANTIIKA LESO

Nki bampasi ke kwisila beto na ntoto yai? (*Longi, Bana ta vutula mvutu mutindu na mutindu.*) Keti bampasi ke kwisilaka mpi beto bakristo? (Ee.) Bubuyai beto ta mona Nzambi zola beto kuvanda nki mutindu na ntangu ya mpasi.

BANGINDU YA NENE YA LESO YAI na bandambu 5 :

5.1. Bambuta sambisaka Yoane ti Piere—Bo yulaka bo makambo.

A. Tanga : Bisalu 4 :5-7

5 Na kilumbu landaka, bamfumu ya Bayuda, bambuta na bo ti balongi na bo ya Bansiku, bo kutanaka na Yeruzalemi.

6 Bantu vandaka kuna bo yai : Ana yina vandaka mfumu ya banganga-Nzambi, Kaifa, Yoane, Alesandre, ti bayina yonso vandaka na fami ya mfumu ya banganga-Nzambi.

7 Bo tulaka Piere ti Yoane na ntwala na bo, ebuna bo yulaka bo nde : « Beno, na nki ngolo to na zina ya nani beno belulaka muntu yina ? »

B.Kuyula bana :

- Nani kutanaka sambu na kuwa makambo ya Piere ti Yoane ?
(Bo yonso bantwadisi ya Bayuda ti bafami na bo)
- Bo yulaka Piere ti Yoane nki ?
(Na nki ngolo to na nki zina bo me belula muntu yina)

C. Kusonga nki me salama :

Sola bana zole bonso Piere ti Yoane. Bana ya nkaka yula bo na ndinga ya makasi nde, « Na nki zina to na nki ngolo beno me belula muntu yai ya makulu ya kifu ? »

D. Kuyimba ti kukina :

Na nki zina belula?

Kaka na zina Yesu.

Na nki zina sadisa?

Kaka na zina Yesu.

Na nki ngolo guluka?

Kaka na zina Yesu.

Yesu! Yesu! Yesu! Yesu!

5.2. Na kwikama yonso, Piere vutulaka kaka nsangu ya Yesu.

A. Tanga : Bisalu 4 :8-12

8 Piere fulukaka na Mpeve ya Nzambi, ebuna yandi tubilaka bo nde :

« Beno bamfumu ya bantu ti beno bambuta,

9 Beno ke yula beto bubuyai sambu na mambu ya mbote ya beto me sala na muntu yina ya maladi, beno ke yula beto mpi kana nki mutindu yandi belukaka,

10 Yo yina beno yonso ti bantu yonso ya Israele, beno fweti zaba mbote nde muntu yai, yandi me telama na nitu ya mbote awa na meso ya beno na ngolo ya zina ya Yesu Kristo, muntu ya Nazareti yina ya beno tulaka na zulu ya kulunsi kansi ya Nzambi tedimisaka na lufwa.

11 Mukanda ya Nzambi ke tuba sambu na Yesu nde :

‘Ditadi yai ya beno bamaso losaka, Yo me kitukaka ditadi ya kuluta mfunu.’

12 Bantu lenda guluka kaka na yandi, sambu Nzambi me pesaka bantu yina ya muntu ya nkaka ve awa na nsi-ntoto yina lenda gulusa bo. »

B.Kuyula bana :

- Nani pesaka mvutu na bamfumu ti bambuta yina ?
(Piere pesaka mvutu.)
- Sambu na nki yandi vandaka na boma ve ?
(Sambu yandi fulukaka na Mpeve ya Nzambi.)
- Kubelula muntu ya makulu kifu, yo vandaka kisalu ya mbote to ya mbi ?
(Kisalu ya mbote)
- Piere tubaka nde bo belulaka muntu yina na zina ti na ngolo ya nani ?
(Ya Yesu Kristo)
- Yandi zabisaka bo nki diaka sambu na Yesu ?
(Nde bo tulaka Yandi na zulu ya kulunsi, kansi Nzambi tedimisaka Yandi.)
- Yandi songaka bo nde bantu lenda guluka kaka na zina ya nani ?
(Ya Yesu Kristo ya fwaka ti telemaka na lufwa)
- Nki mutindu Piere vandaka kwikama na Yesu na ntangu yai ya mpasi ?
(Yandi salaka kaka bonso Yesu songaka yandi, ata bambuta tubaka nki mutindu.)

B. Kusonga nki me salama :

Bana yonso repeter na nima ya nge kimvuka mvutu ya Piere.

Nzila na nzila :

Beto me belula muntu yai na zina ya Yesu Kristo.

Beno me tula Yandi na zulu ya kulunsi.

Kansi Nzambi me tedimisa Yandi na lufwa.

Bantu lenda guluka kaka na Yandi Yesu.

C. Kuyimba ti kukina :

Zina ya ngolo ya Yesu
lenda kubelula.

Zina ya ngolo ya Yesu
Lenda kugulusa.

Kaka zina ya Yesu Kristo!

5.3. Bambuta monaka ve mvutu kupesa.

A. Tanga : Bisalu 4 : 13-16

13 Bantu ya Kimvuka ya nene ya Bayuda yitukaka ngolo ntangu bo monaka kikesa ya Pierre ti ya Yoane, sambu bo vandaka kubakisa nde bo kele bantu ya mfunu mingi ve mpi nde bo me longukaka ve.

14 Kansi bo monaka mpi muntu yina belukaka, me telama penepene na bo, ebuna bo vandaka ata na mambu mosi ve yina ya bo lenda kutuba diaka.

15 Ntangu yai, bo basisaka bo na suka yina ya bo vandaka kutuba makambo, ebuna bo yantikaka kutuba bo na bo

16 nde : « Nki beto fweti sala bantu yai ? Sambu bantu yonso ke vandaka awa na Yeruzalemi, bo me zaba mbote-mbote nde bantu yai me sala mambu mosi ya kuyituka. Ebuna beto lenda buya yo ve.

B. Kuyula bana :

- Sambu na nki bamfumu ti bambuta vandaka kuyituka ?
(Sambu Pierre ti Yoane tubaka mbote, ata bo me longuka ve.)
- Nki mutindu bo vandaka kuyindula ?
(Bo lenda buya ve nde bo me sala mambu ya yituka, sambu bantu yonso me zaba yo.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana sala bonso bamfumu ti bambuta ya Bayuda yina. Bo yula bo na bo nde, « Beto ta sala nki ? Bantu yonso zaba nde bo me sala kimpa. Beto lenda buya yo ve.»

D. Kuyimba ti kukina :

Mambu ya yituka ke salama na zina ya Yesu!

5.4. Bambuta bangikaka bo kutuba to kulonga diaka ve na zina ya Yesu.

A. Tanga : Bisalu 4 : 17-18

17 Kansi beto bangika bo ngolo sambu bo kutubila ata muntu mosi diaka ve mambu na zina ya Yesu.

18 Ntangu yai bo bingaka bo diaka, ebuna bo songaka bo nde : « Beno longa diaka ve, beno mpi tuba diaka ve mambu na zina ya Yesu. »

B. Kuyula bana :

- Bambuta zengaka kusala nki na balonguki Piere ti Yoane ?
(Kubangika bo ngolo nde bo tuba diaka ve na zina ya Yesu.)
- Bo songaka balonguki nde bo sala nki diaka ve ?
(Bo longa mpi bo tuba diaka ve na zina ya Yesu.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana sala bageste bonso bo ke bangika Piere ti Yoane. Bo nikisa bo musapi.

D. Kuyimba ti kukina :

Bambuta bangikaka bo
Kutuba diaka ve
Na zina ya Yesu.

5.5. Na kwikama yonso, bantumwa landaka kaka kulonga Yesu.

A. Tanga : Bisalu 4 : 19-22

19 Kansi Piere ti Yoane tubilaka bo nde : « Beno yindula ntete ; na meso ya Nzambi beto fweti sala nki ? Beto fweti lemfuka na beno to na Nzambi ?

20 Kansi beto, beto lenda bikisa ve na kutuba sambu na mambu yina ya beto monaka ti ya beto waka. »

21 Ntangu yai, bantu ya Kimvuka ya nene bangikaka bo diaka mingi, ebuna bo bikisaka bo na kwenda. Bo monaka mpila ve ya kupesa bo ndola, sambu bantu yonso vandaka kupesa Nzambi lukumu sambu na mambu yina ya bo salaka.

22 Muntu yina belukaka na mutindu yina ya kuyituka, yandi vandaka na bamvula makumi iya na ndambu.

B. Kuyula bana :

- Piere yulaka bo bambuta nki ?
(Keti na meso ya Nzambi bo yindula nde bo fweti lemfuka na bo to na Nzambi ?)
- Keti bo ndimaka nde bo ta tuba diaka ve na zina ya Yesu ?
(Ikele ve. Bo tubaka nde bo lenda bikisa ve kutuba mambu ya bo me mona ti ya bo me wa.)
- Na nima bo buyaka kubika kutuba na zina ya Yesu, bambuta salaka nki ?
(Bo bangikaka bo diaka ngolo kusala yo ve, ebuna bo bikisaka bo kukwenda.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana yonso tuba nde : “Keti beto fweti lemfuka na Nzambi ? (Tula diboko na zulu)
To na beno ?”

D.Kuyimba ti kukina :

Beto lemfuka na Nzambi.
Beto tuba na zina ya Yesu.

Beto lemfuka na Nzambi.
Beto longa na zina ya Yesu.

KUMANISA LESO

Nki bampasi Yoane ti Piere monaka? [*Longi, bana pesa mvutu.*] Bambuta bangikaka bo kutuba diaka ve na zina ya Yesu. Mpila bambuta sadilaka bo, yo lendaka kubenda boma.

Nki mutindu bo songaka nde bo vandaka kwikama na Nzambi kaka? [*Longi, bana pesa mvutu.*] Bo waka boma ve, bo songaka bambuta nde bo fweti lemfuka na Nzambi, bo landaka kaka kulonga Yesu.)

DEVOIR SAMBU NA BAKWIKIDI

Beto zenga na ntima nde beto ta vanda kwikama na Yesu ata bantu tubila beto konso mutindu. Devoir mono ke pesa beno bakristo, yo yai : Na mambu yonso nge sala na mposo yai, kudiyula, "Nki Yesu ta zola mono kusala? Nki mutindu mono lenda vanda kwikama na Nzambi na mambu yai?" Na mposo ke kwisa, mono ta yula beno nki yo me sala na luzingu na beno.

KUBINGA BAVIDI

Kuvanda kwikama kele bonso kukwenda na voyage ti Yesu. Luyantiku ya voyage yai kele ntangu nge bakisa nde nge me sala masumu ti nge lenda kudigulusa ve, ebuna nge balula ntima na Yesu ti ndima Yandi bonso mvulusi na nge. I Yoane ch 5 ch 12 ke songa beto : "Muntu yina ke ndimaka Mwana yina Kristo, Yandi ke na moyo. Muntu yina ke ndimaka Mwana yina Kristo ve, yandi ke na moyo ve." Keti nge zaba na kieleka yonso nde nge me ndima Yandi? Keti nge kele sur ve, kansi nge zola kuzaba ya kieleka, mono ta vanda na kiese kusolula ti nge na nima ya ecodim.

====

NSUKA YA LESO 5

====

LESO 6--

Nzambi me bika bakristo ve na bampasi na bo

Bisalu 4 :23-31, 5 :16-42

KULANDA DEVOIR YA BAKRISTO :

Nani lenda bambuka devoir ya beto pesaka beno bakristo na mposo me luta ? (Ee, kuvanda kwikama na Yesu, kusala na mambu yonso mpila Yandi ta zola nge kusala.) Nani me tula ngolo kusala mambu yina na mposo me luta ? Nani lenda songa beto mpila mosi ya yandi sosaka kuvanda kwikama ?

REVISIO :

Bambuta ya Bayuda songaka Yoane ti Piere kubika kutuba to kulonga na zina ya Yesu. Sambu na inki bo monaka ve mpila kubika mambu yina? (Sambu Yesu Yandi mosi me songa bo kukwenda kuzabisa bantu nsangu na Yandi yantika na Yeruzalemi sika bo vandaka, tii na nsuka ya ntoto. Bisalu 1 :8)

Inki mutindu bo pesaka mvutu na bambuta yina? (Beno mosi zenga kana yo kele mbote kulemfuka na beno kuluta na Nzambi.)

KIKUMA YA LESO :

Na nsuka ya leso yai, bana ta zaba nde Nzambi me bika beto bakristo mpamba ve na ntangu ya mpasi, kansi Yandi ke sadisa beto, ti bawanzio ya Nzambi mpi ke sadisa beto. Yo yina, bo ta zabisa bantu nsangu ya Yesu na kikesa, ata na ntangu ya mpasi.

VERSE YA KULONGUKA :

Baebreo 13 :5b

...Nzambi Yandi mosi me tubaka nde : "Mono ta bikisa nge ve ata fioti."

BANKUNGA YA KWENDA NZILA MOSI TI LESO YAI :

Bankunga yai yonso kele na mukanda "Bankunga ya Ecodim" ya MCE :

NKUNGA 46 :1

SAMBU YESU KELE NA MONO

YESU IKELE AWA

KUYANTIKI LESO

(*Longi, kusonga bana histoire yai :*) Fami ya mwana Tanti vandaka na ntangu ya mpasi. Mfumu na bwala na bo zolaka ve bakristo. Yandi zolaka ve kupesa bo kisika kusala bilanga na bo. Ntangu bo zolaka kusumba bima ya bakristo, bo tulaka ntalu na zulu. Babandi ya fami na yandi kwendaka na mpimpa kuyiba bakristo. Ntangu bo songaka mfumu, yandi tubaka nde yo fweti vanda bapasteur na bo ya me kwenda kuyiba bo. Tanti monaka mpasi mingi. Na ntima, yandi monaka bonso Nzambi me vila yandi. Keti kieleka Nzambi me bika yandi? Beto mona na Bible nki salamaka na bantumwa. Bo mpi monaka mpasi. Keti Nzambi me vila bo? Histoire na beto bubuyai ke yantika na mukanda ya Bisalu, kapu 4, nzila ya kutanga 23, ti yo ke tadila bakristo na ntangu ya mpasi.

BANGINDU YA NENE YA LESO YAI na bandambu 10 :

6.1 Bantumwa pesaka rapport na dibundu nki bambuta me tuba.

A. Tanga : Bisalu 4 : 23

Ntangu bo me bikisa bo imene, Piere ti Yoane kwendaka na bampangi na bo, ebuna bo zabisaka bo mambu yonso yina ya bambuta ya banganga-Nzambi ti bambuta yina ya nkaka tubilaka bo.

B. Kuyula bana :

- Na nima Piere ti Yoane me bika kuwa mpila bambuta bangikaka bo, bo kwendaka na nani ?
(Na bampangi na bo bakristo)
- Bo zabisaka bakristo nki ?
(Yonso ya bambuta ya Bayuda me tubila bo. Bo songaka bo mpila bo me bangika bo kutuba diaka ve na zina ya Yesu.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana yonso sala bageste bonso bo ke kwenda na kimvuka ya bakristo, bonso bo ke zabisa bo mpila bambuta ya Bayuda me bangika bo nde bo tuba diaka ve na zina ya Yesu. (Tula maboko na zulu ya munoko sambu bo lenda tuba diaka ve.

D. Kuyimba ti kukina :

Bo pesaka rapport na bampangi bakristo. Bo songaka bo yonso.

6.2 Dibundu lombilaka bo Nzambi.

A. Tanga : Bisalu ch 4 vs 24, 26-27, 29-30

24 Ntangu bo waka mambu yina ya Piere ti Yoane tubilaka bo, bo yonso sambaka Nzambi na kimvuka nde, « Mfumu, Nge muntu salaka zulu, ntoto, nzadi-mungwa, ti bima yonso yain kele na yo.

26 Bantotila ya nsi-ntoto yai yilamaka sambu na kunwana bitumba, Bamfumu kutanaka kisika mosi sambu na kunwana Mfumu Nzambi ti Mesia na Yandi.

27 Ya kieleka, Erode Antipasi to Ponse Pilate vukanaka na bwala yai ti banzenza na bantu ya makanda ya Israele sambu na kusala mambu ya mbi na muntu na nge yai Yesu ke sadilaka nge, ti ya nge solaka na kuvanda Mesia.

29 Ebuna ntangu yai, Mfumu, tala mutindu bo ke bangika beto, ebuna pesa beto bantu yina ke sadilaka nge kikesa yonso ya kuzabisa bantu nsangu na nge.

30 Tandula diboko na nge sambu na kubelula bantu ti na kusala mambu ya kuyituka na zina ya muntu na nge yai Yesu ke sadilaka nge. »

A. Kuyula bana :

- Nki vandaka mvutu na rapport ya Piere ti Yoane pesaka bakristo ?
(Mvutu, bo sambaka Nzambi)
- Bo lombaka Nzambi kupesa bo nki ?
(Ngolo kuzabisa bantu nsangu ya Yesu, mpi kusala bimpa na zina na Yandi)

C. Kusonga nki me salama :

Bana yonso sala bageste bonso bo ke samba Nzambi kupesa bo ngolo na ntangu ya mpasi.

D. Kuyimba ti kukina :

(Ton : Yesu azali awa)

Nzambi, pesa beto ngolo, ntangu yai !

6.3 Nzambi fulusaka bo na Mpeve, ebuna bo tubaka ndinga ya Nzambi na kikesa.

A. Tanga : Bisalu ch 4 :31

31 Ntangu bo sambaka Nzambi imene, kisika yina ya bo vandaka me kutakana, yo nikanaka. Bo yonso fulukaka na Mpeve ya Nzambi, ebuna bo yantikaka kuzabisa nsangu ya Nzambi na kikesa yonso.

B. Kuyula bana :

- Na nima bakristo sambaka Nzambi, nki salamaka na kisika ya bo vandaka ?
(Yo nikanaka.)
- Bo fulukaka na nki ?
(Na Mpeve ya Nzambi)
- Bo yantikaka kusala nki ?
(Kuzabisa nsangu ya Yesu)
- Bo zabisaka nsangu ya Yesu nki mutindu ?
(Na kikesa yonso)

C. Kusonga nki me salama :

Bana sala bageste bonso ntoto ke nikana ; bo yantika kuzabisa nsangu ya Yesu na kikesa yonso.

D. Kuyimba ti kukina :

Bo sambaka Nzambi

Ya' pesaka bo ngolo

Bo tubaka nsangu ya Yesu. (Na ngolo)

Bo tubaka nsangu ya Yesu.

6.4 Bambuta pesaka bantumwa ndola, ebuna bo kangaka bo na boloko.

A. Tanga : Bisalu ch 5 vs 17-18

17 Ebuna mfumu ya banganga-Nzambi ti bantu yonso yina vandaka ti yandi (disongidila nde bantu yina vandaka na kimvuka ya Basaduse), bo zengaka na kukota na mambu yina sambu bo diaka bantumwa kimpala.

18 Bo kangaka bantumwa, ebuna bo tulaka bo na boloko ya leta.

B. Kuyula bana :

- Sambu na nki bantwadisi ya Bayuda kangaka bantumwa ?
(Sambu bo waka bo kimpala.)

- Sambu na nki nge banza bo waka bo kimpala ?
(Sambu bantu monaka bo bantu ya nene sambu na bimpa ya bo salaka.)
- Na nima bo kangaka bantumwa, bo salaka nki ti bo ?
(Bo tulaka bo na boloko ya leta.)

C. Kusonga nki me salama :

Ndambu ya bana vandaka bantwadisi ya Bayuda ti ndambu ya nkaka vanda bantumwa. Bantwadisi kanga bantumwa ti tula bo na boloko.

D. Kuyimba ti kukina :

Bo kangaka bantumwa sambu na Yesu.

Bo kwendaka na boloko sambu na Yesu.

6.5 Wanzio katulaka bo na boloko ti songaka bo kukwenda samuna na Nzo-Nzambi.

A. Tanga : Bisalu ch 5 vs 19-20

19 Kansi na kati ya mpimpa, wanzio ya Mfumu Nzambi kwisaka kukangula bakielo ya boloko. Yandi basisaka bo na nganda, ebuna yandi tubilaka bo nde :

20 « Beno kwenda kutelama na Nzo-Nzambi. » Beno tubila bantu mambu yonso yina ke tadila moyo yai ya mpa.

B. Kuyula bana :

- Nani kwisaka na boloko sika bo me kanga bantumwa ?
(Wanzio ya Mfumu Nzambi)
- Yandi kwisaka nki ntangu ?
(Na mpimpa)
- Wanzio salaka nki ?
(Yandi basisaka bantumwa na nganda ya boloko.)
- Wanzio songaka bo kusala nki ?
(Kukwenda telama na Nzo-Nzambi ti kutubila bantu mambu ya moyo ya mpa ya Yesu ke pesaka.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana sala bonso bo kele bantumwa ke lala mpongi na boloko, sambu yo kele mpimpa. Wanzio kwisa kusimba bo, kukatula bo na boloko. Yandi songa bo kukwenda na nzo-Nzambi, kusamuna Yesu kuna.

D. Kuyimba ti kukina :

Wanzio ya Nzambi

Katulaka bo na boloko !

Wanzio ya Nzambi

Songaka bo kusamuna

Na nzo-Nzambi !

6.6 Bo bikaka ve kulonga nsangu ya Yesu.

A. Tanga : Bisalu ch 5 :21-23

21 Bantumwa wilaka wanzio yina, ebuna na suka-suka mpenza, bo kwendaka kukota na nzo-Nzambi, ebuna bo yantikaka kulonga.

Mfumu ya banganga-Nzambi ti bantu yina vandaka ti yandi, ntangu bo kwisaka kukuma, bo bingaka bambuta yonso ya Israele, bo kwisaka kukutana na Kimvuka na nene ya Bayuda. Bo tindaka bapolisi na bo na kwenda kusosa bantumwa na boloko.

22 Kansi ntangu bapolisi kwisaka kukuma na boloko, bo monaka bo ve. Bo kwisaka kuvutuka, ebuna bo zabisaka bo nde :

23 « Beto me mona boloko ya kukangama mbote-mbote mpenza., bapolisi mpi me telama na ntwala ya bakielo ya boloko. Kansi ntangu beto me kangula bakielo, beto me mona ata muntu mosi ve na kati. »

B. Kuyula bana :

- Nki mutindu bantumwa lemfukaka na ndinga ya wanzio ya Nzambi yina ?
(Bo kwendaka kusala bonso wanzio songaka bo na suka-suka yonso.)
- Bantwadisi bingaka nki kimvuka ?
(Kimvuka ya Nene ya ya Bayuda. Yai vandaka kimvuka ya bantu ya vandaka kuzenga makambo ya nene na kati ya Bayuda.)
- Sambu na nki bo fweti binga bo ?
(Bo yindulaka kuzenga makambo ya bantumwa.)
- Bo tindaka nani na boloko kubinga bantumwa ?
(Bapolisi na bo)
- Nki bapolisi yina monaka ntangu bo kwendaka na boloko ?
(Boloko vandaka mpamba. Muntu vandaka ve na kati, kansi yo vandaka kukanga ngolo.)
- Bapolisi salaka nki ntangu yina ?
(Bo pesaka rapport na bantwadisi nki me salama ti nki bo me mona.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana sala bageste bonso bo kele bapolisi ke kwenda kunata bantumwa na ntwala ya Kimvuka ya Nene ya Bayuda. Bo kwenda na boloko ti bo mona muntu ve. Bo tala boloko ti yo kele kukanga kaka.

D.Kuyimba ti kukina :

Boloko vandaka mpamba.

Boloko vandaka kukanga.

Sambu wanzio me basisa bo ! (O yea !)

Sambu wanzio me basisa bo.

6.7 Bambuta sambisaka bo mbala ya zole.

A. Tanga : Bisalu ch 5 vs 25-28

25 Muntu mosi kwisaka kuzabisa bo nde : « Tala, bantu yina ya beno tulaka na boloko, bo kele na Nzo-Nzambi. Bo ke longa bantu. »

26 Ntangu yai, mfumu ya bapolisi ti bantu na yandi kwendaka kusosa bantumwa. Yandi kwisaka kuvutula bo, kansi na ngolo ve, sambu bo vandaka kumona boma sambu na bantu nde bo ta fwa bo na matadi.

27 Ntangu bo kwisaka kuvutula bo imene, bo sambisaka bo na ntwala ya Kimvuka ya Nene ya Bayuda. Mfumu ya banganga-Nzambi yulaka bo mambu,

28 nde : « Beto pesaka nsiku ya ngolo nde muntu lenda longa diaka ve na zina yina. Kansi beno tala mambu yina ya beno me sala : beno me mwangisa malongi na beno na bwala Yeruzalemi ya mvimba. Mpi beno ke tuba nde beto bantu fwaka muntu yina. »

B. Kuyula bana :

- Nani vutulaka bantumwa na Kimvuka ya Nene ya Bayuda diaka ?
(Bapolisi yina)
- Bantwadisi songaka bo kulonga diaka ve na zina ya Yesu. Kansi bantumwa me sala nki ?
(Bo me fulusa Yeruzalem na malongi na bo.)
- Bantwadisi zolaka ve nde bantumwa tubaka nde bo me sala inki ?
(Bo tubaka nde bo me fwaka Yesu.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana songa musapi na bo kusonga mpila mfumu ya banganga-Nzambi vandaka kusongisa bo.

D. Kuyimba ti kukina :

Beno me fulusa bwala na malongi ya Yesu.

6.8 Bantumwa vutulaka nde bo fweti lemfuka ntete na Nzambi.

A. Tanga : Bisalu ch 5 vs 29

29 Pieire ti bantumwa yina ya nkaka, bo tubilaka bo nde : « Beto fweti lemfuka ntete na Nzambi, kansi na bantu ve. »

B. Kuyula bana :

- Nki vandaka mvutu ya Pieire ?
(Beto fweti lemfuka ntete na Nzambi, kansi na bantu ve.)
- Sambu na nki yandi tubaka mutindu yina ?
(Sambu bantumwa fweti sola kana bo ta lemfuka na bo, to na Nzambi. Nzambi me songa bo kulonga na zina ya Yesu, kansi bo me songa bo kusala yo ve.)

C. Kusonga nki me salama :

Mwana na mwana kusonga mpangi na yandi nde : Beto fweti lemfuka na Nzambi, kansi na bantu ve.

D. Kuyimba ti kukina :

Beto fweti lemfuka na Nzambi,
Kansi na bantu ve.

6.9 Bambuta zolaka kufwa bantumwa, kansi Nzambi vandaka ti bo kusadisa bo.

A. Tangila bana na nkufi mabanza yai ya : Bisalu ch 5 : 30-39

Bantumwa landaka kusonga bambuta nde, ata bo tulaka Yesu na zulu ya kulunsi, Nzambi me tedimisa yandi na lufwa, ebuna Yandi me tombula Yesu na zulu. Nzambi me tula Yesu Mfumu ti Ngulusi. Kana bantu balula ntima ti ndima Yandi, Nzambi ta lolula bo.

Ntangu bantwadisi waka mambu yai, bo ndimaka yo ve. Bo kumaka makasi mingi ti bo zengaka bantumwa lufwa.

Kansi muntu mosi na kati na bo Gamaliele, yandi songaka bo kukeba na mabanza na bo, bo vanda nswalu ve kufwa bo, ebuna bantwadisi waka bo.

B. Kuyula bana :

- Bantumwa zabisaka bantwadisi nki sambu na Yesu ?
(Nde Nzambi tedimisaka Yandi na lufwa mpi tombulaka Yandi na zulu, nde Nzambi tulaka Yandi Mfumu ti Ngulusi.)
- Bantwadisi yambaka nsangu ya Yesu nki mutindu ?
(Bo buyaka yo, mpi bo zolaka kufwa bantumwa sambu bo tubaka nsangu yina.)
- Nani pembisaka bantima na bo na bandinga na yandi ?
(Muntu mosi na kati ya bantwadisi yina, zina ya Gamaliele.)

c. Kusonga nki me salama :

Bana songa mawa sambu bantwadis ke ndima ve nsangu ya Yesu.

D. Kuyimba ti kukina :

Mawa, mawa

Kubuya nsangu ya Yesu !

6.10 Bantumwa yangalalaka ti bo lemfukaka na Nzambi kaka.

A. Tanga : Bisalu ch 5 :40-42

40 Bo bingaka diaka bantumwa, bo bulaka bo, ebuna bo songaka bo nde : « Beno longa diaka ve na zina ya Yesu. » Ebuna bo bikisaka bo.

41 Bantumwa katukaka na Kimvuka ya Bayuda na kiese yonso, sambu Nzambi monaka nde bo me fwana na kumona nsoni sambu na zina ya Yesu.

42 Konso kilumbu, na Nzo-Nzambi ti na banzo ya bantu, bo vandaka kulonga kaka ti kuzabisa Nsangu ya Mbote ya Yesu Mesia.

B. Kuyula bana :

- Ntete bantwadisi bangikaka bantumwa kaka. Kansi mbala yai, bo salaka nki diaka ?
(Bo bulaka bo mpi.)
- Bantumwa katukaka na kimvuka yina nki mutindu ?

(Na kiese yonso, sambu Nzambi monaka nde bo me fwana kumona nsoni to mpasi sambu na zina ya Yesu.)

- Bantwadisi bangikaka bo diaka kulonga diaka ve na zina ya Yesu. Kansi bo salaka nki ?
(Konso lumbu bo landaka kaka kuzabisa Nsangu ya Yesu)
- Bo salaka yo wapi ?
(Na nzo-Nzambi, ti banzo ya bantu)

C. Kusonga nki me salama :

Nge longi tanga bilumbu ya mposo (Kintete...Kizole, etc.). Na nima nge binga konso lumbu, bana sala bageste bonso bo ke longa ndinga ya Nzambi.

D. Kuyimba ti kukina :

Kiese kulonga

Nsangu ya Yesu

Kulonga konso lumbu!

KUMANISA LESO :

Bantwadisi monaka mpasi sambu na Yesu. Bantwadisi kangaka bo, losaka bo na boloko. Bantwadisi zolaka kufwa bo. Kansi bo landaka kaka kulonga bantu Yesu. Bo zabaka nde Nzambi vandaka ti bo. Yandi tindaka wanzio na Yandi. Yandi pesaka bo ngolo ya Mpeve na Yandi.

DEVOIR SAMBU NA BAKWIKIDI

Nzambi ikele ti beto mpi bubuyai, beto yonso ya me balula ntima na Yesu. Yo yina, devoir mono ke pesa beno bakristo, yo yai : Na mposo yai, beno tubila bantu nsangu ya Yesu na kikesa, sambu nge zaba nde Nzambi me bika nge ve.

KUBINGA BAVIDI

Kansi, kana nge me balula ntima na Yesu ntete ve, Nzambi ikele ti nge ve. Mawa mingi kuvanda kaka nge mosi na ntangu ya mpasi. Keti nge ta kwisa na Yesu bubuyai, sambu nge kituka mwana na Yandi ti Yandi vanda ti nge ntangu yonso ? Kana nge me yilama kuyamba Yesu bubuyai, kwisa kusolula ti mono na nima ya ecodim bubuyai.

====

NSUKA YA LESO 6

====

LESO 7-

LUVUNU IKELE MAKAMBO!

Bisalu 4 :32-37, 5 :1-4

KULANDA DEVOIR YA BAKRISTO :

Nani bambuka devoir ya beto pesaka beno bakristo na mposo me luta? (Ee, beno fweti zabisa nsangu ya Yesu na kikesa, sambu beno zaba nde Nzambi kele na beno konso ntangu. Ata na ntangu ya mpasi, Yandi ta bika beno ve. Nani ta songa beto mpila nge zabisaka Yesu na mposo me luta ?

REVISIO :

Songa foto ya Piere kana yo kele, to sonika zina « Piere » na zulu ya papier. Songa yo na bana, ti lomba konso mwana kutuba mambu mosi ya beto me longuka sambu na Piere tii ntangu yai. Keba nde yonso bo tuba kele na kati ya Bible. Kana mwana tuba mambu ya kele na kati ya Bible ve (bonso yandi vandaka Pape ya ntete, to ntu ya dibundu, to mambu yonso yo, vutula nde, « Bantu ya nkaka yindula mutindu yina, kansi beto ke sosa kaka mambu ya kele na kati ya Bible. »

KIKUMIA YA LESO :

Na nsuka ya leso yai, bana ta zaba nde luvunu ya fioti kele ve. Luvunu kele mbi ya nene ya ke katuka na Satana. Yo kele makambo. Yo yina, bo ta bika mambu ya luvunu, ti bo ta yantika kutuba kaka mambu ya kieleka to masonga.

VERSE YA KULONGUKA :

Efezo 4 :25 *Yo yina, beno bika luvunu! Konso muntu kutubila mpangi na yandi mambu ya kieleka, sambu beto yonso kele bandambu ya Nitu mosi.*

BANKUNGA YA KWENDA NZILA MOSI TI LESO YAI :

(Yonso kele na mukanda “Bankunga ya Ecodim” ya MCE.

NANI KELE NGOLO? (Nani kele kieleka?)

NZAMBI KE MBOTE [ton] (Tuba kieleka [3X] Na munoko na nge!—Bika luvunu! [3X] Nge ta mona kiese!)

O KEBA MUNOKO NKI NGE TUBA (Luvunu ve!)

O LUVUNU YAMBULA

KUYANTIIKA LESO :

Theatre : Nduku ke nganina mwana sambu yandi me tuba luvunu. Yandi vutula nde, “Mambu ve, yo kele kaka luvunu ya fioti.” Keti Nzambi mona luvunu mambu ya fioti? Beto ta mona mabanza na Yandi na leso yai.

BANGINDU YA NENE YA LESO YAI na bandambu 8 :

7.1. Bakristo vandaka kuteka bima na bo na luzolo na bo mosi, mpi kupesa yo na bantumwa sambu na

kusadisa bakristo ya nkaka.

A. Tanga Bisalu ch 4 :32, 34-35

32 Bantu ya kimvuka ya bakristo vandaka na mabanza mosi ti ntima mosi. Ata muntu mosi ve tubaka nde bima na yandi kele ya yandi mosi kaka, kansi bo vandaka kukaba bima na bo yonso na kati na bo.

34 Ata muntu mosi ve na kati na bo vandaka nsukami, sambu bantu yonso yina vandaka na ntoto na bo to na banzo na bo, bo vandaka kuteka yo, bo vandaka kwisa kunata mbongo ya bima yina,

35 ebuna bo vandaka kupesa yo na bantumwa. Bo vandaka kukabo yo konso muntu mutindu ya yandi vandaka na yo mfunu.

B. Kuyula bana :

- Nki vandaka mabanza ya bakristo sambu na bima na bo ?
(Bo monaka yo ve bonso kima ya bo mosi, kansi kima kusadisa bakristo yonso.)
- Bakristo ya vandaka na bima, bo salaka nki ti yo ?
(Bo tekaka yo ti pesaka yo sambu na kusadisa bakristo ya nkaka.)

C. Kusonga nki me salama :

Ndambu ya bana lenda sala bageste bonso bo ke teka bima na bo, ke pesa sambu na kusadisa bakristo ya nkaka. Ndambu ya nkaka sala geste bonso bo ke na kiese sambu bantu me sadisa bo na ntangu ya mpasi.

D. Kuyimba ti kukina :

Beto bakristo
Kele fami mosi !

7.2. Barnabasi tekaka ntoto na yandi, ebuna yandi pesaka mbongo na dibundu.

A. Tanga : Bisalu 4 :36a-37

36a Kuvandaka na muntu mosi, zina na yandi Yozefi, yina ya bantumwa vandaka kubinga mpi Barnabasi (disongidila nde « muntu yina ke pesaka bantu kikesa) . . .

37 Yandi vandaka na kilanga mosi, yandi tekaka yo, ebuna yandi kwisaka kupesa mbongo na bantumwa.

B. Kuyula bana :

- Zina Barnabasi disongidila nki ?
(Muntu yina ke pesaka bantu kikesa)
- Barnabasi salaka nki ti kilanga na yandi ?
(Yandi tekaka yo ti pesaka mbongo na yo na bantumwa.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana yonso sala geste bonso bo ke teka kilanga, ebuna bonso bo ke pesa mbongo yina makabu na bantumwa. Bo sala yo na luse mosi ya kiese.

D. Kuyimba ti kukina :
Barnabasi tekaka ntoto
Ye pesaka mbongo na yo.

7.3. Ananasi ti Safira tekaka mpi ntoto na bo.

A. Tanga : Bisalu 5 : 1

Kuvandaka na muntu mosi diaka, zina na yandi Ananasi, ti nkento na yandi Safira. Bo tekaka ndambu ya ntoto na bo.

B. Kuyula bana :
• Nani diaka tekaka ndambu ya ntoto na bo ?
(Ananasi ti nkento na yandi Safira)

C. Kusonga nki me salama :
Bana sala geste diaka bonso bo ke teka ndambu ya ntoto na bo.

D. Kuyimba ti kukina
Ananasi ti Safira
tekaka ntoto mpi.

7.4 Bo pesaka kitini ya mbongo, kansi Ananasi tubaka luvunu nde bo pesaka yonso.

A. Tanga : Bisalu 5 : 2

2 Kansi Ananasi katulaka ndambu ya mbongo, ebuna Ananasi kwendaka kupesa ndambu ya mbongo ya nkaka yina bikaka na bantumwa. Nkento na yandi zabaka mpi mambu yina.

B. Kuyula bana :
• Ananasi pesaka mpi makabu ya mbongo ya ntoto na bo, kansi ntete na ntwala ya kupesa, yandi salaka nki ?
(Yandi katulaka ndambu na yo.)
• Keti nkento na yandi Safiri zabaka mambu ya luvunu yina ?
(Ee, yandi zabaka yo, disongidila nde yandi ndimaka yo.)
• Nki vandaka luvunu na bo ?
(Bo tubaka nde bo vandaka kupesa mbongo yonso, kansi kieleka bo pesaka kaka ndambu ya mbongo.)
• Bo fweti teka ntoto ve, ti bo fweti pesa mbongo yonso ve. Ebuna, sambu na nki nge banza nge yindulaka kutuba luvunu yai ?
(Mbala ya nkaka kumonika bantu ya nene)

C. Kusonga nki me salama :
Bana tuba na ndinga ya fioti bo na bo bonso bo ke sala lukanu ya luvunu.

D. Kuyimba ti kukina :
Bo salaka lukanu kutuba luvunu.

7.5. Ntumwa Pierre songaka luvunu na bo.

A. Tanga : Bisalu 5 : 3-4

3 Pierre tubaka nde : « Ananasi, sambu na nki Satana me kota na ntima na nge, ke songa nge na kutuba luvunu na Mpeve ya Nzambi ? Sambu na nki nge me bika kubumba ndambu ya mbongo ya nge bakaka na ntoto yina ?

4 Ntangu nge vandaka me teka ntoto yina ntete ve, keti yo vandaka ya nge ve ? Ebuna ntangu nge me teka yo, mbongo vandaka ya nge si, nge zolaka mpi kusadila yo mutindu nge zolaka. Nki mutindu nge kanaka na ntima na nge na kusala mpidina ? Nge me tuba luvunu na bantu ve kansi na Nzambi. »

B. Kuyula bana :

- Keti Ananasi ti Safira fweti teka ntoto na bo ?
(Ikele ve. Yo vandaka luzolo na bo mosi kuteka yo.)
- Na nima bo tekaka ntoto na bo, keti bo fweti pesa mbongo yina makabu ?
(Ikele ve. Yo vandaka luzolo na bo mosi kupesa yo makabu.)
- Bo me tuba luvunu na bantu kaka ve, kansi na nani ?
(Bo me tuba luvunu na Nzambi.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana songa musapi bo na bo ti tuba nde : Luvunu na bantu kaka ve

Bo songa musapi na zulu ti tuba nde : Kansi luvunu na Nzambi.

D. Kuyimba ti kukina :

Ananasi, nge me tuba luvunu

Luvunu na Nzambi.

Ma' Safira, nge me tuba luvunu

Luvunu na Nzambi.

7.6. Ananasi kufwaka nswalu sambu na luvunu yina.

A. Tanga : Bisalu 5 : 5-6

5 Ntangu Ananasi waka mambu yina, yandi bwa ebuna yandi fwa. Boma mingi mpenza simbaka bantu yonso yina waka mambu yina.

6 Bana-babakala kwisaka kukanga mvumbi na yandi bilele, ebuna bo nataka yandi na nganda sambu na kwenda kuzika yandi.

B. Kuyula bana :

- Nki salamaka na Ananasi sambu na luvunu na yandi ?
(Yandi bwaka, ebuna yandi fwaka.)
- Nki bo salaka na mvumbi na yandi ?
(Bana babakala kwisaka kukanga yo bilele ti kubenda yo.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana boka nde : Luvunu na mono ! Ebuna bo kubwa bonso bo me fwa.

D. Kuyimba ti kukina :

Ananasi tubaka luvunu

Ti luvunu fwaka yandi.

7.7. Safira tubaka luvunu mpi, mpila yandi me wakana ti bakala na yandi, ebuna yandi mpi kufwaka sambu na luvunu na yandi yina.

A. Kutuba na nkufi : Bisalu 5 : 9-10

B. Kuyula bana :

- Sambu na nki Safira mpi kufwaka ?
(Sambu yandi mpi tubaka luvunu.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana sala geste bonso Safira ke fwa.

D. Kuyimba ti kukina :

Safira mpi wakanaka

Kutuba luvunu.

Luvunu mpi fwaka yandi.

O, mawa ! mawa !

7.8. Bantu mingi monaka boma. Bo balulaka ntima na bo mpi bo kotaka na dibundu.

A. Tanga : Bisalu 5 : 11, 14

11 Boma mingi impenza simbaka bantu yonso ya Dibundu ti bantu yonso yina waka mambu yina.

14 Babakala mingi ti bankento mingi vandaka kundima Mfumu Yesu na ntima na bo, yo yina ntalu ya bakristo vandaka kaka ke kwisa mingi.

B. Kuyula bana :

- Kana mambu yina salamaka na bwala yai, keti nge mpi ta vanda na boma ? Sambu na nki ?
- Nki mambu ya mbote salamaka sambu na mambu yina ?
(Bantu mingi ndimaka Yesu ti dibundu vandaka kuyela mingi.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana songa bampangi na bo mambu yai, ebuna boma kusimba bo.

Bana binga zina ya Yesu sambu Yandi kugulusa bo.

D. Kuyimba ti kukina :

Boma simbaka bantu

Bu bo waka mambu yai.
Bo lenda tuba diaka ve nde
Luvunu ke mambu ya fioti.

KUMANISA LESO

Luvunu kele makambo ya nene. Nzambi kele kieleka, yo yina Yandi ke zola luvunu ve. Yandi mona yo mbi ya nene. Kana nge tuba luvunu, nge ke tuba yo kaka na muntu ve, kansi nge ke tuba yo mpi na Nzambi. Nge ke pesa Satana nzila kuyala nge. Kana beto bakristo bika luvunu ti tuba mambu ya kieleka, bantu ta mona nde Yesu kele nsaka ve. Bo ta balula ntima ti dibundu ya Yesu ta yela.

DEVOIR SAMBU NA BAKWIKIDI

Mono ke pesa beno bakristo devoir yai : Na mposo yai ke kwisa, bento tula ngolo kutuba kaka mambu ya kieleka, mposo ya mvimba. Kana nge kubwa na mambu ya luvunu, lomba ndolula nswalu na Nzambi, ti songa mambu ya kieleka na muntu ya nge me kusa.

KUBINGA BAVIDI

Bible ke songa beto nde luvunu ta kota na zula ve (Kusonga 21 :8). Beto yonso me sala masumu yai ya luvunu, ti masumu mingi ya nkaka. Kana nge me kwisa na Yesu ntete ve sambu Yandi gulusa nge ti lolula nge, masumu yina ta kanga nge nzila kukota zulu. Ntangu ya mbote kuyamba Yesu Kristo, yo yai bubu. Nge kele na mfunu na Yandi sambu na kugulusa nge. Kaka Yandi lenda sukula nge na masumu na nge yonso. Binga Yandi sesepiyai na ntima na nge ti yamba Yandi bonso Ngulusi na nge. Bible ke sila nde, “Konso muntu yina ta samba (to binga) Mfumu Nzambi, yandi ta guluka” (Roma 10 :13).

====

NSUKA YA LESO 7

====

LESO 8--

Kwikama na Luse ya Lufwa

Bisalu 6-7 yonso, 8 :1-4

KULANDA DEVOIR YA BAKRISTO :

Nani bambuka nki mambu beto zolaka beno kubuya na mposo yai me luta ? Ee, beto lombaka beno kubuya luvunu yonso, kutuba kaka mambu ya kieleka, ya masonga. Nani tulaka ngolo kusala yo ? [*Longi, pesa bana ntangu kupesa mvutu ya nkufi na bangiufula yonso.*] Nani yindulaka kutuba luvunu, kansi nge bambukaka nde Nzambi zola yo ve, ebuna nge tubaka masonga ? Nani ta tuba na nkufi nki mutindu nge salaka mambu yai na mposo me luta ? Nani kubwaka na mambu ya luvunu, kansi nge lombaka Nzambi kulolula nge ? Beto landa kaka kutula ngolo na mambu yai ya kutuba masonga kaka.

REVISIO :

Histoire ya beto me mona ya muntu yai Ananasi ti nkento na yand Safira, yo ke songa beto nki?
(Nzambi ke zola ve mambu ya luvunu ti Yandi ke mona yo makambo mosi ya nene.)

KIKUMA YA LESO :

Na nsuka ya leso yai, bana ta zaba nde lufwa kele ve boma sambu na beto bakristo. Yo yina, beto vanda kwikama na konso mpasi, tii na lufwa.

VERSE YA KULONGUKA :

Kusonga 2 :10a &c

Kuwa boma ve sambu na mpasi yina ya nge ta mona....Simba kaka lukwikilu ya nge tii na kilumbu ya nge ta fwa, ebuna mona ta pesa nge moyo yina kele bonso mpu ya lukumu."

BANKUNGA YA KWENDA NZILA MOSI TI LESO YAI :

(*Bankunga yai kele na Mukanda ya MCE, "Bankunga ya Ecodim"*)

MAMBU TA VANDA VE

MFUMU ZABA NZILA NA MONO

MONO ME SILA KULANDA YESU

MPASI TA VANDA VE

KUYANTIKI LESO :

Kana nge yindula bampasi yonso ya lenda kwisila nge, nki nge mona kuluta mpasi? (Bana pesa mvutu bonso mabanza na bo.) Bantu mingi tuba nde lufwa ta vanda kuluta mpasi. Beto ta mona na histoire yai kana lufwa kele mpasi sambu na beto bakristo. Beto ke landa na Bisalu kapu 6.

BANGINDU YA NENE YA LESO YAI na Bandambu 7 :

8.1 Ntangu dibundu vandaka na mfunu ya basielo (badiakre), bo solaka Etienne, bonso muntu ya kwikama na meso ya dibundu.

A. Tanga to tuba na nkufi (somariser) : Bisalu 6 :1-6

1 *Na ntangu yina, ntalu ya bakristo vandaka kaka ke kwisa mingi. Yo yina Bayuda yina vandaka kutuba ndinga ya Kigreki, bo vandaka kubokuta mingi sambu na Bayuda yina vandaka kutuba na ndinga ya Kiarami. Bo vandaka kutubila bo nde : « Bankento yai ya bamifwidi keke na kati na beto, beno ke sadisaka bo ve na ntangu ya beno ke kabisaka madia konso kilumbu. »*

2 *Bantumwa yina kumi na zole, bo bingaka bakristo yonso ya kimvuka yina, ebuna bo tubilaka bo nde, « Yo kele mbote ve beto na kubikisa kisalu ya kulonga Nsangu ya Nzambi sambu na kukabisaka madia.*

3 *Yo yina, beno bampangi, beno sola babakala nsambwadi na kati na beno bayina ke na bikalulu ya mbote. Bo fweti vanda bantu yina me fuluka na Mpeve ya Nzambi, bo fweti vanda mpi na mayele mingi. Ebuna beto ta tula bo na kisalu yai.*

4 *Mpidina beto ta tula ngolo kaka na kusamba Nzambi ti na kuzabisa Nsangu ya Mbote.*

5 *Bantu yonso ya kimvuka yina ndimaka mabanza yina. Ebuna bo solaka Etiene, muntu mosi yina vandaka ya kufuluka na Mpeve ya Nzambi ti na lukwikilu mingi. Bo solaka mpi Filipo, Prokore, Nikanore, Timoni, Parmenasi, ti Nikola, muntu ya Antioshe me kituka Muyuda.*

6 *Bo nataka bo na meso ya bantumwa. Ebuna ntangu bantumwa sambaka Nzambi imene, bo tulaka bo maboko.*

B. Kuyula bana :

- Nki vandaka kisalu ya badiakre ya ntete ?
(Kudisa madia na bamifwidi na mpila kupesa kiese na bantu yonso.)
- Sambu na nki bantumwa zolaka ve kusala kisalu yina ?
(Sambu kisalu na bo vandaka kusamba Nzambi ti kusamuna Nsangu ya Mbote.)
- Badiakre fweti vanda nki mutindu ?
(Muntu ya bikalulu ya mbote, kufuluka na Mpeve ya Nzambi, ti mayele mingi.)
- Bakristo solaka badiakre ikwa ?
(Nsambwadi)
- Muntu ya ntete bo solaka, nani ?
(Etiene)

C. Kusonga nki me salama :

Bana tanga tii na 7, kusonga badiakre ya dibundu solaka.

Bo tanga diaka, kansi na sika ya no. 1, bo tuba « Etiene »

D. Kuyimba ti kukina :

Etiene silaka kulanda Yesu

Kuvutuka, yo lunga ve !

Mono silaka kulanda Yesu

Kuvutuka, yo lunga ve !

8.2 Etienne vandaka kwikama ti ngolo na kisalu ya Nzambi.

A. Tanga : Bisalu 6 :7-8

7 Nsangu ya Nzambi vandaka kwenda ndambu na ndambu. Ntalu ya bakristo vandaka kuma mingi na Yeruzalemi. Banganga-Nzambi mingi mpi ndimaka lukwikelu yina.

8 Nzambi vandaka kusakumuna Etiene mingi, yo yina Etiene vandaka na ngolo mingi. Yandi vandaka kusala mambu ya kuyituka na kati ya bantu.

B. Kuyula bana :

- Bakristo vandaka ikwa na bilumbu yina ?
(Mingi mingi)
- Nki groupe ya bantu vandaka kundima Yesu mpi ?
(Mingi na kati ya Banganga-Nzambi)
- Nzambi sakumunaka Etiene nki mutindu ?
(Kupesa yandi ngolo kusala mambu ya yituka.)

C. Kusonga nki me salama :

Ndambu ya bana sala théâtre kusonga mpila Etiene salaka mambu ya yituka.

D. Kuyimba ti kukina :

Etiene silaka kulanda Yesu
Kuvutuka, yo lunga ve.

Mono silaka kulanda Yesu
Kuvutuka, yo lunga ve.

8.3 Etienne vandaka kwikama ntangu bantwadisi vandaka kunganina yandi.

A. Tanga : Bisalu 6 :9-10

9 Kansi kuvandaka na bantu ya nkaka, bo vandaka na kimvuka mosi ya nzo ya bisambu ya Bayuda, yina ya bo vandaka kubinga nzo ya bisambu ya « Bantu katukaka na kimpika. » Bantu yango yantikaka kutula ntembe na Etiene. Bantu yina katukaka na bwala Sirene ti na bwala Alesandria. Bantu ya nkaka mpi vandaka ti bo, bo katukaka na provense ya Silisia ti na provense ya Azia.

10 Kansi bo nungaka ve, sambu Etiene vandaka kutuba na mayele yina ya Mpeve-Santu vandaka kupesa yandi.

B. Kuyula bana :

- Nani vandaka kutula ntembe na Etiene ?
(Bantu ya bwala Sirene ti bwala Alesandria [yonso zole na Afrique du Nord], ti bantu ya provense Silisia in Azia.)
- Sambu na nki bantu yina nungaka ve ?
(Sambu Eteine vandaka kutuba na mayele ya Mpeve-Santu pesaka yandi.)
- Bu nge vandaka kusolula nsangu ya Yesu, keti muntu me tula ntembe ti nge ntangu yina ?
(Bana lenda tuba nki bo me mona.)
- Nge salaka nki ntangu yina ?
(Bana tuba nki bo me mona.)

C. Kusonga nki me salama :

Mwana mosi sala bonso Etiene ntangu yandi vandaka kusamuna nsangu ya Yesu. Bana ya nkaka sala bonso bo ke tula ntembe na yandi.

D. Kuyimba ti kukina

Etiene silaka kulanda Yesu (3X)

Kuvutuka, yo lunga ve.

Ata bantu saula, kaka kulanda (3X)

Kuvutuka, yo lunga ve.

8.4 Yandi vandaka kwikama ata bantu tubaka luvunu sambu na yandi.

A. Tanga : Bisalu 6 :11-15.

11 Ebuna bo futaka bantu mbongo sambu bo kwenda kutuba nde : « Beto waka yandi ke vwenza Moize ti Nzambi. »

12 Bo pusaka bantu ya nkaka, ti bambuta ya Bayuda, ti balungi ya Bansiku. Bo kwisaka kusimba Etiene, ebuna bo nataka yandi na ntwala ya Kimvuka ya nene ya Bayuda.

13 Bo basikaka bantemwe ya luvunu yina tubaka nde : « Muntu yai ke vwenza kaka Nzo-Nzambi na beto yai ti Bansiku ya Moize.

14 Beto me wa yandi ke tuba nde : 'Yesu yai, muntu ya Nazareti, yandi ta fwa Nzo-Nzambi yai, ebuna bansiku yina ya Moize bikilaka beto yandi ta tula yo mutindu ya nkaka.'

15 Bantu yonso yina vandaka na Kimvuka ya nene ya Bayuda, bo vandaka kaka ke tala Etiene ngolo. Bo monaka nde ilungu na yandi vandaka bonso ilungi ya wanzio.

B. Kuyula bana :

- Bantu yina ya vandaka kutula ntembe na malongi ya Etiene, bo futaka bantu ya luvunu sambu bo kwenda ti tuba nki ?
(Bo tuba nde bo waka Etiene kuvwenza Moize ti Nzambi.)
- Bantu yina pusaka bantu ya nkaka kukwenda ti bo kusala nki ?
(Kusimba Etiene ti kunata yandi na ntwala ya Kimvuka ya nene ya Bayuda).
- Bantu ya luvunu tubaka nde Yeu tubaka Yandi ta sala nki sambu na nzo-Nzambi ?
(Nde Yandi ta fwa yo.)
- Bantu ya luvunu tubaka nde Yesu tubaka nki sambu na bansiku ya Moize pesaka bo ?
(Nde Yandi ta balula yo mutindu ya nkaka.)
- Keti bantu me tuba mbi to luvunu sambu na nge, kaka sambu nge vandaka kusonga bo ndinga ya Nzambi ? Bo tubaka nki ?
(Bana tuba experiense na bo.)
- Ntangu bantu ya Kimvuka ya nene ya Bayuda vandaka kutala Etiene, bo monaka nki ?
(Ilunga na yandi bonso yina ya wanzio)

C. Kusonga nki me salama :

Mwana mosi sala bonso yandi kele Etiene, ke kaka samba Nzambi. Bana ya nkaka kutuba mambu ya mbi ti ya luvunu sambu na yandi kaka. Etiene songa kaka ngemba ti kiese.

D. Kuyimba ti kukina :
Etiene silaka kulanda Yesu (3x)
Kuvutuka, yo lunga ve !

Bu bo kusa luvunu
Yandi landaka
Kuvutuka, yo lunga ve !

8.5 Etiene vutulaka kaka ndinga ya Nzambi.

A. Tangila bana sommaire yai ya nkufi ya Bisalu 7 :1-53 :

Bu Mfumu ya Banganga-Nzambi yulaka Etiene kana baluvunu yina vandaka kieleka, Etiene simbaka okasio kusamuna nsangu ya Yesu na bambuta ya Bayuda. Yandi bambukisaka bo mpila Nzambi salaka na bambuta na bo, yantika na Abrahami, na mwana na yandi Izaki, mwana na yandi Yakobo, ti mwana na yandi Yozefi. Yandi tubaka mpila Nzambi sadisaka bo ntangu bo vandaka na madia ve na nseke, mpila Moize tubaka na bo ndinga ya Nzambi, ti mpila Nzambi silaka kutindila bo profeti bonso Moize. Yandi songaka bo mpila bambuta na bo Bayuda zolaka ve kulemfuka na Nzambi, ata Yandi silaka mambu mingi ya mbote sambu na bo. Yandi yulaka bo nde, «Na katy ya baprofete, nani muntu ya bankaka na beno monisaka mpasi ve ? (7 :52) Yo vandaka ve mambu ya mpa nde bo me monisa Yesu nsoni. Yo vandaka ve mambu ya mpa nde bantu ya kwikila Yesu, bo vandaka kumonisa bo nsoni mpi.

B. Kuyula bana :

- Nani yulaka Etiene sambu na baluvunu ya bantu vandaka kukusa ?
(Mfumu ya Banganga-Nzambi)
- Ntangu yina, Etiene vandaka kusamuna nki ?
(Kubambukisa bo histoire na bo Bayuda, mpila Nzambi me sadisa bo mingi kansi bo me zolaka ve kuwa baprofete ya Yandi tindilaka bo.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana yonso sala bonso bo kele Etiene ke samuna na bambuta ya Bayuda.

D. Kuyimba ti kukina

Ata mono mosi, mono ta landa (3x)
Kuvutuka, yo lunga ve !

8.6 Yandi vandaka kwikama tii na lufwa.

A. Tanga : Bisalu 7 : 54-60 ti 8 :1a

54 *Ntangu bantu yina waka mambu yina, bo dasukaka. Bo vandaka kukangisa meno na bo ngolo sambu bo wilaka Etiene makasi mpenza.*

55 *Kansi Etiene vandaka ya kufuluka na Mpeve ya Nzambi. Yandi talaka na zulu, ebuna yandi monaka lukumu ya Nzambi. Yandi monaka mpi Yesu me telama na diboko ya kibakala ya Nzambi.*

56 *Etiene tubaka nde : « Tala, mono ke mona zulu me kanguka Mwana-muntu me telama na diboko ya kibakala ya Nzambi. »*

57 *Ebuna bantu tubaka na ndinga ya ngolo, bo kangisaka makutu na bo. Bo yonso kwendaka kubwila yandi na kimvuka,*

58 bo basisaka yandi na ngolo na bwala, ebuna bo yantikaka kulosa yandi matadi, bo pesaka bakazaka na bo na mwana-bakala mosi, zina na yandi Saule, sambu yandi bika kutala yo.

59 Ntangu bo vandaka kulosa Etiene matadi, yandi vandaka kusamba nde, « Mfumu Yesu, baka moyo na mono. »

60 Ebuna yandi fukamaka, yandi tubaka na ndinga ya ngolo nde : « Mfumu, kutanga ve masumu yai ya bo me sala ! » Ntangu yandi tubaka mambu yina imene, yandi fwa.

8 :1a Saule mpi ndimaka nde bo fwa Etiene.

B. Kuyula bana :

- Bo salaka Etiene nki ntete ?
(Bo bendaka yandi na nganda ya bwala.)
- Bo salaka yandi nki ya zole ?
(Bo losaka yandi matadi sambu na kufwa yandi.)
- Etiene monaka nki ya pesaka yandi kikesa ?
(Yandi monaka zulu kanguka ti Yesu kutelama na diboko ya kibakala na Yandi)
- Sambu na nki Etiene vandaka na kikesa na meso ya lufwa ?
(Yandi zabaka nde kana yandi kufwa, yandi ta vanda ti Yesu na zulu.)
- Keti nge kele na boma kana nge yindula lufwa ? Sambu na nki to sambu na nki ve ?

C. Kusonga nki me salama :

Bana yonso sala bonso Etienne me mona Yesu kanguka ti Yesu na diboko ya Tata Nzambi. Bo songa kiese ti kuyituka.

D. Kuyimba ti kukina

Mono silaka kulanda Yesu (3X)

Kuvutuka, yo lunga ve.

Ata na lufwa, mono ta landa (3X)

Kuvutuka, yo lunga ve.

8.7 Bakristo ya nkaka mpi vandaka kwikama na ntangu ya mpasi.

A. Tanga : Bisalu 8 :1b-3.

1b Kaka na kilumbu yo yina, bo yantikaka kumonisa bantu ya Dibundu ya Yeruzalemi mpasi. Bakristo yonso panzanaka na provense ya Yudea ti ya Samaria ; kaka bantumwa mpamba bantu panzanaka ve.

2 Bantu ya nkaka yina vandaka na ntima ya kinzambi, bo kwendaka kuzika Etiene. Bo dilaka yandi ngolo.

3 Kansi Saule salaka ngolo sambu na kufwa Dibundu. Yandi vandaka kwenda kukota na konso nzo yina ti kubasisa bakristo, babakala ti bankento, ebuna yandi vandaka kwenda kutula bo na boloko.

B. Kuyula bana

- Bo pesaka bakristo ya Yeruzalemi mpasi nki mutindu ?
(Kupanza bo, kubasisa bo na banzo, ti kutula bo na boloko)
- Bo sosaka kusala nki na Dibundu ?
(Bo sosaka kufwa yo.)

C. Kusonga nki me salama :

Bantu bula maboko bonso bo ke nwana. Bo tuba nde : « Bo sosaka kufwa Dibundu, kansi mpila kele ve ! »

D. Kuyimba ti kukina

Ata mpasi kwisa, mono ta landa (3x)

Kuvutuka, yo lunga ve!

Ata lufwa kwisa, mono ta landa (3x)

Kuvutuka, yo lunga ve!

KUMANISA LESO

Lufwa kele ve boma sambu na beto bakristo. 2 Korinto 5 :8 ke songa beto nde kaka minute [*X! Longi, bula maboko mbala mosi nswalu*] ya beto kele absent na nitu na beto yai, beto kele mbala mosi present ti Mfumu Yesu. Yo yina, bika beto zenga na ntima na beto yonso kuvanda kwikama tii na lufwa.

DEVOIR SAMBU NA BAKWIKIDI

Mono ke pesa beno bakwikidi devoir yai : Kusosa kuvanda kwikama mposo yai na mambu yonso.

Yantika kuvanda kwikama ntangu yai, sambu nge landa kuvanda kwikama tii na lufwa.

KUBINGA BAVIDI

Kansi mbala ya nkaka nge me yamba Yesu ntete ve. Nge kele mukristo ntete ve. Nge kele muvidi. Kana nge kufwa, lufwa na nge kele boma mingi. Nge kele ve na moyo ya mvu ya mvu. Kana nge kele muvidi, kwisa tula ntima na Yesu bubuyai. Kwisa na mono na nima ya ecodim to na kati ya mposo yai, ti mono ta songa nge nki mutindu nge lenda guluka.

====

NSUKA YA LESO 8

====

LESO 9----

Mbotika ya Bible ke Ndima, Yo Kele Nki Mutindu?

Bisalu 8 :26-40

KULANDA DEVOIR YA BAKRISTO :

Na mposo me luta, beto pesaka beno bakristo devoir kutula ngolo kuvanda kwikama na Yesu konso lumbu ya mposo yai. Nanimekaka kusala yo ? Nki mutindu yo lutaka ?

REVISIO :

Nani salaka mambu yai :

Samunaka nsangu ya mbote na Lumbu ya Pentekoti, ti bantu 3,000 balulaka ntima? (Piere)

Belulaka muntu ya makulu-kufwa? (Piere ti Yoane)

Basikaka na boloko na diboko ya wanzio? (Piere)

Monaka zulu kanguka ntangu bantu vandaka kulosila yandi matadi? (Etiene)

KIKUMA YA LESO :

Na nsuka ya leso yai, bana ta zaba nde mbotika ya Bible ke salama kaka na nima muntu me ndima Yesu, mpi kaka na nsi ya masa. Ebuna, bo ya me ndima Yesu, kansi bo me baka mbotika ntete ve, bo ta pesa bazina na bo na dibundu sambu bo kota malongi ya mbotika.

VERSE YA KULONGUKA :

Bisalu 8 :36-37a

36 Ntangu bo vandaka ke kwenda na nzila, bo kumaka na masa mosi, ebuna muntu yango nde : "Tala masa. Nki mambu ta kanga mono nzila na kubaka mbotika?"

37a Filipo nde : "Kana nge kwikila na ntima na nge yonso, nge lenda baka mbotika."

BANKUNGA YA KWENDA NZILA MOSI TI LESO YAI :

(Nkunga yai kele na kati ya mukanda ya MCE, « Bankunga ya Ecodim ») :

KANA NGE ME VULUSWA

MBOTIKA TA GULUSA NGE VE

MONO ME SILA KULANDA YESU (Mono landa Yandi na m-bo-ti-ka.)

KUYANTIIKA LESO :

Longi, songa bana masa. Yula, yai kele nki? Nki ke salama na kati ya masa? Bubuyai beto ta mona nki mutindu mbotika ke salama na kati ya masa, ti sambu na nki yo ke salama.

BANGINDU YA NENE YA LESO YAI na Bandambu 8 :

9 :1 Filipo samunaka na ntoto ya Samaria.

A. Tanga : Bisalu 8 :5

Yo yina Filipo mpi kwendaka na bwala yina ya kuluta mfunu na ntoto ya Samaria, ebuna yandi zabisaka bantu nsangu ya Mesia.

B. Kuyula bana :

- Bambuka Bisalu 1 :8. Yesu tubaka nde balonguki ta vanda bantemwe na Yandi wapi na nima ya Yeruzalemi ?
(Na Samaria. Yo vandaka na Israel, na ndambu nord ya Yeruzalemi.)
- Nani kwendaka na bwala ya Samaria ?
(Filipo)
- Yandi salaka nki kuna ?
(Yandi zabisaka bantu nsangu ya Mesia Yesu.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana sala bonso bo ke tambula, na nima bonso bo ke zabisa bantu nde Mesia me kwisa.

D. Kuyimba ti kukina :

Nkunga (na mukanda « Bankunga ya Ecodim »), « Kana Nge Me Vuluswa »

9.2 Wanzio songaka yandi kukwenda na ndambu ya sude.

A. Tanga : Bisalu 8 :26

Wanzio ya Mfumu Nzambi tubilaka Filipo nde : « Telama, kwenda na ndambu ya sude na nzila yina ke katuka na Yeruzalemi, ke kwenda na bwala Gaza. Bantu mingi ke tambulaka na nzila yina diaka ve.

B. Kuyula bana :

- Nani songaka Filipo wapi kukwenda ?
(Wanzio ya Mfumu Nzambi)
- Nzila ya wanzio songaka, keti bantu mingi zolaka kumonika kuna ?
(Ikele ve, sambu bantu mingi vandaka kutambula diaka ve na nzila yina.)
- Keti wanzio tendulaka Filipo sambu na nki yandi fweti kwenda kuna ?
(Ikele ve. Yandi kaka songaka Filipo kukwenda.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana sala bageste bonso bo kele wanzio, ke songa Filipo wapi kukwenda.

D. Kuyimba ti kukina :

(ti bageste) Wanzio songaka Filipo wapi kukwenda, kulonga nsangu ya Yesu.

9.3 Na nzila yina, yandi monaka muntu ya ntoto ya Etiopi, nsi ya vandaka ntama ti Samaria.

A. Tanga : Bisalu 8 :27.

Filipo telamaka, ebuna yandi kwenda. Na nzila yandi kutaka muntu mosi ya nsi ya Etiopia. Muntu yango vandaka tongu, yandi vandaka ministre ya ntotila-nkento ya Etiopia. Muntu yina vandaka na kiyeka ya kukeba bima yonso ya ntalu mingi ya ntotila yina. Yandi kwisaka na Yeruzalemi sambu na kusamba Nzambi.

B. Kuyula bana :

- Filipo kutaka nani na nzila ?

(Yandi kutaka muntu ya Etiopia ya sadilaka ntilaka-nkento ya nsi yina.)

- Muntu yina ya Etiopia, yandi me kwisa na Yeruzalemi sambu na nki ?
(Sambu na kusamba Nzambi)

C. Kusonga nki me salama :

Bana tambula na nzila, ebuna bo kanga sambu bo mona muntu ya Etiopia.

D. Kuyimba ti kukina :

Filipo monaka muntu ya Etiopia.

9.4 Muntu ya Etiopi vandaka kutanga mukanda ya mbikidi Yesaya.

A. Tanga : Bisalu 8 :28-33.

28 *Ntangu yai, yandi vandaka ke vutuka na nzo na yandi.*

29 *Mpeve ya Nzambi tubilaka Filipo nde : « Kwenda kuvanda penepene na pusu-pusu yina. »*

30 *Filipo kwisaka kupusana ntinu penepene, ebuna yandi waka muntu yina ke tanga mukanda ya profete Yezaya. Yandi yulaka yandi nde, « Keti nge ke bakisa mambu ya nge ke tanga ? »*

31 *Muntu yina nde : « Nki mutindu mono lenda bakisa yo kana muntu ya kutendula mono yo kele ve ? »*
Yandi tubilaka Filipo nde : « Kwisa kumata, nge vanda penepene na mono. »

32 *Mambu ya yandi vandaka kutanga na Mukanda ya Nzambi, yo yai :*

« *Yandi vandaka bonso dimeme yina bo bo ke nata na kisika ya bo ke fwaka mameme.*

Yandi vandaka bonso mwana-dimeme yina ke tuba ve na ntwala ya muntu yina ke zenga yo mika ;

Yandi tubaka kima ve.

33 *Bo wvenzaka yandi, bo buyaka mpi na kuzenga mambu na yandi mbote.*

Nani muntu lenda zabisa nsangu ya bantu yina butukaka na dikanda na yandi ?

Sambu bantu me fwaka Yandi, Yandi kele diaka ve awa na nsi-ntoto. »

B. Kuyula bana :

- Ntangu Filipo monaka muntu ya Etiopia, Mpeve ya Nzambi songaka yandi nki ?
(Kupusa penepene na pusu-pusu ya muntu yina.)
- Filipo monaka nde muntu ya Etiopia vandaka kutanga nki ?
(Profete Yezaya, mukanda mosi ya Kuwakana ya Ntama)
- Sambu na nki muntu yina bakisaka ve bandinga ya yandi vandaka kutanga ?
(Muntu ya kutendula yandi vandaka ve.)
- Bandinga ya yandi tangaka, yo tubaka sambu na mwana-dimeme ya bantu fwaka.
Nge banza nde baverse yina vandaka kutuba sambu na nani ?
(Ee, sambu na Yesu Mesia, mwana-dimeme ya fwaka sambu na masumu na beto, Mesia ya Nzambi silaka kutinda.)
- Bandinga yai vandaka na Kuwakana ya Ntama. Bo sonikaka yo na ntwala Yesu kwisaka. Nge bambuka mambu ya nene ya Kuwakana ya Ntama vandaka kusonga ?
(Yo songaka nde Mesia ta kwisa, ti mpila yo ta salama.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana yula, « *Keti nge bakisa nki nge ke tanga ? »*

D. Kuyimba ti kukina :
Yesaya sonikaka, Mesia ta kwisa.

9.5 Filipo tendulaka yandi nsangu ya Yesu.

A. Tanga : Bisalu 8 :34-35.

34 Muntu yango yulaka Filipo nde : « Pardo, tubila mono : Profete ke tuba mambu yai sambu na nani ? Keti yandi ke tuba yo sambu na yandi mosi to sambu na muntu ya nkaka ? »

35 Ntangu yai, Filipo yantikaka kutuba. Ntangu yandi vandaka kutendula mambu yana ya Mukanda ya Nzambi, yandi zabisaka yandi mpi Nsangu ya Mbote ya Yesu.

B. Kuyula bana :

- Muntu ya Etiopia, yandi yulaka Filipo nki ?
(Keti Yezaya sonikaka sambu na nani--yandi mosi to muntu ya nkaka ?)
- Ebuna Filipo zabisaka yandi nki ?
(Nsangu ya Mbote ya Yesu)
- Sambu na nki yandi salaka mpidina ?
(Sambu Yezaya sonikaka sambu na Yesu Mesia)

C. Kusonga nki me salama :

Ndambu mosi ya bana yula : « Yezaya sonikaka sambu na nani ? »

Ndambu ya nkaka vutula nde, « Yandi sonikaka sambu na Yesu Mesia ! »

D. Kuyimba ti kukina :

Yezaya sonikaka sambu na nani ?

Yandi sonikaka ya Yesu Mesia !

9.6 Muntu ya Etiopi monaka masa, ebuna yandi yulaka nki ta kanga yandi nzila kubotama.

A. Tanga Bisalu 8 :36.

Ntangu bo vandaka ke kwenda na nzila, bo kumaka na masa mosi, ebuna muntu yango nde : « Tala masa. Nki mambu ta kanga mono nzila na kubaka mbotika ? »

B. Kuyula bana :

- Nki pesaka muntu ya Etiopia ngindu ya mbotika ?
(Yandi monaka masa na nzila.)
- Nki mutindu yandi yulaka ?
(Tala masa. Nki mambu ta kanga mono nzila na kubaka mbotika ?)

C. Kusonga nki me salama :

Bana yula na kimvuka. « Tala masa. Nki mambu ta kanga mono nzila na kubaka mbotika ? »

D. Kuyimba ti kukina :

Nki mambu ta kanga mono nzila na kubaka mbotika ?

9.7 Filipo vutulaka nde yandi lenda baka mbotika, kana yandi kwikila Yesu na ntima yonso.

A. Tanga : Bisalu 8 :37

Filipo nde : « Kana nge kwikila na ntima na nge yonso, nge lenda baka mbotika. » Muntu yango nde : « Mono me kwikila nde Yesu Kristo kele Mwana-Nzambi. »

B. Kuyula bana :

- Nki vandaka conditio mosi ya Filipo tulaka sambu muntu yina botama ?
(Nde yandi kwikila Yesu na ntima na yandi yonso.)
- Muntu ya Etiopia vutulaka nki ?
(Mono me kwikila nde Yesu Kristo kele Mwana-Nzambi.)

C. Kusonga nki me salama :

Ndambu ya ntete ya bana :

Nge lenda baka mbotika kana—

Ndambu ya zole ya bana :

Nge kwikila Yesu na ntima na nge yonso.

D. Kuyimba ti kukina :

Ntete, kwikila Yeus ; Ya zole, botama !

9.8 Filipo botikaka yandi na nsi ya masa ti yandi yangalala.

A. Tanga : Bisalu 8 :38-39

38 Muntu yina kangaka pusu-pusu, ebuna bo zole, Filipo ti muntu yina, bo kota na masa. Ebuna Filipo botikaka yandi.

39 Ntangu bo basikaka na masa, Mpeve ya Mfumu Nzambi katulaka Filipo. Muntu yina monaka yandi diaka ve, kansi yandi landaka kaka nzila na yandi na kiese yonso.

B. Kuyula bana :

- Bo salaka nki na masa yina ?
(Bo kotaka, ebuna Filipo botikaka muntu ya Etiopia.)
- Nki mambu ya yituka salamaka na ntangu ya bo basikaka na masa ?
(Mpeve katulaka Filipo ti muntu yina monaka yandi diaka ve.)
- Muntu ya Etiopia salaka nki ?
(Yandi landaka nzila na kiese yonso.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana sala bonso bo ke kota masa, bo ke botika muntu na nsi ya masa yina.

D. Kuyimba ti kukina :

Nkunga ya mukanda “Bankunga ya Ecodim” : “Mbotika ta gulusa nge ve.”

KUMANISA LESO :

Beto me mona nde mbotika kele nki mutindu?

1) Na nima muntu me ndima Yesu

2) Na nsi ya masa.

Bakisa mbote nde, lukwikilu mu Yesu ke gulusa muntu ti ke yo ke kitula muntu mukristo; mbotika ke songa yo na meso ya bantu.

DEVOIR SAMBU NA BAKWIKIDI

Mono pesa beno bakwikidi devoir yai : Yindula keti nge me botama na mpila Bible me ndima. Kwisa solula ti Pasteur to sonika zina na nge bonso mulandi, kana nge zola baka mbotika yina ya Bible ke ndima. Kubaka mbotika ke lomba nde bibuti na nge kundima yo. Kana nge zola muntu kusolula ti bo na mambu yina, songa mono ti muntu ta kwisa kusolula ti bo.

KUBINGA BAVIDI

Kansi, kana nge me yamba Kristo na ntima ya nge ve, mbotika ta gulusa nge ve. Yesu ta gulusa nge kaka na minute ya nge tula Yandi ntima. Kana nge zola, lomba bonso yai : "Yesu, mono kwikila nge. Mono bakisa nde mono me sala mambu mingi ya mbi na meso na nge. Kwisa kota ntima na mono bubuyai to lolula mono sesepiyai. Matondo sambu na pardo ya masumu na mono. Na zina ya Yesu, Amen." Kana nge me samba mpidina, na nima ya classe, kwisa songa mono sambu mono lenda yangalala ti nge.

====

NSUKA YA LESO 9

====

LESO 10—

Saule balulaka ntima

Bisalu 9 :1-22

REVISIO :

- Nani zolaka kubaka mbotika?
(Muntu ya Etiopia)
- Nani songaka yandi Yesu?
(Filipo tendulaka bandinga yandi vandaka kutanga na profete Yezaya sambu na Yesu.)
- Nki ntangu yandi bakaka mbotika?
(Na nima yandi balulaka ntima na Yesu.)

KULANDA DEVOIR YA BAKRISTO :

Na mposo me luta beto lomba beno kuyindula mambu yai : Kana nge me yamba Yesu na ntima na nge, keti nge me baka mbotika na nima na yo, sambu na kusonga nde nge zola kulanda Yandi. Nani dezia me baka mbotika na nima yandi me guluka ? [Songa diboko.] Nani me sonika zina na yandi kaka na mposo yai sambu na kukota malongi ya mbotika ? Ee, mbote. Nani me lomba dibundu kukwenda solula ti bibuti na mambu yina ? Ee, mbote. Beto vanda na kiese konso ntangu muntu zenga kulanda Yesu na mbotika.

KIKUMA YA LESO

Na nsuka ya leso yai, bana ta zaba nde konso muntu fweti balula ntima na Yesu kana yandi zola baka moyo, mpi nde kubalula yina ta monika na kubaluka ya ngolo na luzingu ya muntu. Ebuna, bo ta kudiyula keti kieleka bo me yamba Yesu, ti bakwikidi ta benda bavidi, bo mpi balula ntima na Yesu.

VERSE YA KULONGUKA

2 Korinto 5 :17

Kana muntu kele na kimvuka ti Kristo, yandi me kuma muntu mosi ya mpa : mambu na yandi ya ntama me mana, mambu ya mpa me kwisa kuyinga na yandi.

BANKUNGA YA KWENDA NZILA MOSI TI LESO YAI :

(Bankunga yai kele na mukanda ya MCE, "Bankunga ya Ecodim" :

- ✓ KANA NGE ZABA NGE ME VULUSWA
- ✓ KIELO KAKA MOSI
- ✓ KIZITU YONSO
- ✓ MBOTIKA TA GULUSA NGE VE

KUYANTIIKA LESO :

Songa lele ya mpa, ya kitoko, ti mosi ya ntama, ya mvindu ti ya kupasuka. Solula disongidila ya bandinga yai zole : 'ya mpa' ti 'ya ntama.' Yula bana nki bo zola kuvanda na yo—kima ya mpa to ya ntama ? Leso yai ke songa luzingu ya ntama ya Saule ti luzingu ya mpa na yandi na nima yandi me kuma Paulo, mulandi ya Yesu.

BANGINDU YA NENE YA LESO YAI na Bandambu 6 :

10.1 Saule ya ntama ndimaka nde bo fwa Etienne, ti yandi pesaka mpasi na bakristo yonso.

A. Tanga : Bisalu 9 :1-2

1 Na ntangu yina, Saule vandaka kaka ke monisa bakristo mpasi nde yandi ta fwa bo. Kilumbu mosi yandi kwendaka na mfumu ya banganga-Nzambi, ebuna

2 yandi lomba yandi mikanda yina ke pesa yandi nswya ya kwenda kukota na banzo ya bisambu ya Bayuda na bwala Damasi. Mpidina, kana yandi mona bakristo ya nkaka kuna, babakala to bankento, yandi lunga kukanga bo ti kunata bo na Yeruzalemi.

B. Kuyula bana :

- Saule vandaka kupesa bakristo mpasi nki mutindu ?

(Kubasisa bo na banzo na bo, kufwa bo.)

- Saule sosaka bapapier kupesa yandi nswya kusala nki ?

(Kukota na banzo ya bisambu ya Bayuda na bwala Damasi sambu na kusosa bakristo, yandi kanga bo ti nata bo na Yeruzalemi.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana yonso sala bageste bonso bo ke basisa bakristo ti ke kanga bo.

D. Kuyimba ti kukina :

Na lizingu na yandi ya ntama,

Saule nwanisaka bakristo.

10.2 Saule kutaka Yesu na nzila, ebuna yandi balulaka ntima na Yandi.

A. Tanga : Bisalu 9 :3-6

3 Yandi vandaka kaka na nzila ke kwenda na bwala Damasi ; ntangu yandi kwisaka kukuma penepene na bwala yango, na kintulumukina, nsemo katukaka na zulu, yo kwisa kupela na zulu na yandi, yo ziunga yandi.

4 Yandi bwa na ntoto, ebuna yandi wa ndinga ke yula yandi : « Saule, Saule, sambu na nki nge ke monisaka Mono mpasi ? »

5 Saule yulaka nde : « Mfumu, Nge nani ? » Yandi nde, « Mono Yesu, muntu yina ya nge ke monisa mpasi. »

6 Kansi telama, kwenda kukota na bwala, ebuna bo ta songa nge mambu yina ya nge fweti sala. »

B. Kuyula bana :

- Ntangu Saule kumaka pepepene na bwala Damasi, yandi monaka nki ?
(Nsemo katuka na zulu, ke ziunga yandi.)

- Saule salaka nki ntangu yandi monaka nsemo yina ?
(Yandi bwaka na ntoto.)

- Yandi waka nki ?
(Ndinga ke yula yandi, « Saule, Saule, sambu na nki nge ke monisaka Mono mpasi ? »)

- Saule vutulaka nki na ngyifula yina ?
(Yandi vutulaka nde, « Mfumu, Nge nani ? »)

- Yo vandaka nani ke tuba na yandi ?
(Yesu, ya yandi vandaka kumonisa mpasi.)
- Yai salamaka na bilumbu ya Yesu vandaka kutambula na ntoto na kati ya balonguki na Yandi ?
(Ikele ve. Yo salamaka na nima Yesu fwaka, na nima bantu mingi monaka Yandi me telama na lufwa, na nima Yandi me vutuka na zulu. Beto me mona mambu yina na kapu ya ntete ya Bisalu.)
- Yesu songaka Saule kusala nki ?
(Kutelama kukota na bwala, sika bo ta songa yandi nki yandi fweti sala.)

C. Kusonga nki me salama :

Bantu yonso bwa na ntoto bonso bo me mona nsemo ya nene. Bo yula nde, « Mfumu, Nge nani ? »

D. Kuyimba ti kukina :

Saule kutaka Yesu
na nzila ya Damasi.

10.3 Saule ya mpa monaka mfunu ya bakristo ya nkaka.

A. Tanga : Bisalu 9 :7-17

7 Bantu yina vandaka kutambula nzila mosi na Saule, bo telamaka. Bo monaka mpila ya kutuba ve. Bo vandaka kuwa ndinga ke tuba, kansi bo vandaka kumona muntu ve.

8 Saule telemaka na ntoto, kansi ntangu yandi kangulaka meso na yandi, yandi vandaka na mpila ve ya kumona. Bo simbaka yandi na diboko, bo nataka yandi tii na Damasi.

9 Bilumbu tatu yandi vandaka kumona diaka ve, kudia ve, kunwa mpi ve.

10 Na Damasi kuvandaka na mukristo mosi, zina na yandi Ananiasi. Mfumu Yesu kwisaka kumonika na yandi na mbona-meso, yandi tubilaka yandi nde : « Ananiasi ! » Yandi nde : « Mono yandi yai, Mfumu. »

11 Mfumu tubilaka yandi nde, « Telama, kwenda na balabala yina ya bo ke bingaka Balabala ya Kusungama. Kwenda na nzo ya muntu mosi, zina na yandi Yudas. Sosa muntu mosi ya Tarse, zina na yandi Saule. Ntangu yai yandi ke samba Nzambi.

12 Saule monaka na mbona-meso muntu mosi, zina na yandi Ananiasi, ke kota ti ke tula yandi maboko sambu yandi kumona diaka. »

13 Ebuna Ananiasi tubaka nde, « Mfumu, bantu mingi me tubila mono mambu yonso ya mbi ya yandi ke salaka bantu na nge na Yeruzalemi. »

14 Bambuta ya banganga-Nzambi me pesa yandi kiyeka na kwisa kwaku na bwala yai sambu na kukanga bantu yonso yina ke sambaka Nge. »

15 Kansi Mfumu tubilaka yandi nde : « Kwenda, sambu yandi kele muntu ya mono me solaka na kuzabisa zina na mono na bantu yina kele Bayuda ve, na bantotila na bo ti na bantu ya Israele.

16 Mono mosi ta songa yandi bampasi yina yonso ya yandi fweti mona sambu na mono. »

B. Kuyula bana :

- Ntangu Saule telamaka, nki mambu me bwila yandi ?
(Yandi lendaka kumona diaka ve.)

- Nki mutindu yandi kumaka na bwala Damasi ?
(Bo simbaka yandi na diboko kutwadisa yandi.)
- Nzambi songaka nani kukwenda sosa yandi ?
(Mukristo mosi zina ya Ananiasi.)
- Keti Ananiasi zolaka kukwenda kusosa Saule ?
(Ikele ve, sambu yandi me wa mambu mingi ya mbi nki mutindu Saule vandaka kumonisa bakristo mpasi.)
- Saule monaka nki na meso-mbona na yandi ?
(Nde Ananiasi vandaka kukwisa kutula yandi maboko sambu yandi kumona diaka.)
- Mfumu songaka Ananiasi nki sambu na Saule ?
(Kwenda sadisa yandi sambu Mfumu me sola yandi kunata nsangu ya Yesu na bo ya kele Bayuda ve ti na bamfumu na bo.)
- Nki Nzambi ta songa Saule ?
(Bampasi yonso ya yandi fweti mona sambu na zina ya Yesu.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana sala bageste bonso bo ke twadisa Saule na bwala sambu yandi ke mona ve.
Bo sala bonso bo kele Ananiasi ke tula yandi maboko, yandi kumona diaka.

D. Kuyimba ti kukina :

Ananiasi tulaka Saule maboko
Sambu yandi kumona diaka.

10.4 Saule ya mpa ndimaka mbotika.

A. Tanga : Bisalu 9 :18

Ntangu yo yina kaka, bima ya nkaka bonso bampusu katukaka na meso ya Saule. Yandi yantika kumona diaka, Yandi telemaka, ebuna bo pesaka yandi mbotika.

B. Kuyula bana :

- Nki salamaka ntangu Ananiasi tulaka Saule maboko ?
(Bima bonso bampusu katukaka na meso na yandi, ebuna yandi yantikaka kumona diaka.)
- Na nima ya mambu yina, bo pesaka yandi nki ?
(Bo pesaka yandi mbotika.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana sala bageste bonso bo me yantika kumona diaka. Na nima, bo sala bageste bonso bo ke baka mbotika.

D. Kuyimba ti kukina :

Saule yantikaka kumona diaka,
Ti yandi bakaka mbotika.
Kiese na kuvanda mukwikidi !

10.5 Saule ya mpa sosaka kintwadi ti bakristo ya nkaka.

A. Tanga : Bisalu 9 :19

Ntangu yandi diaka imene, ngolo vutukaka na nitu na yandi.

Saule vandaka bilumbu fioti kisika mosi ti bakristo yina vandaka na Damasi.

B. Kuyula bana :

- Nki nge banza vandaka mfunu ya Ananiasi kutula Saule maboko sambu yandi kumona diaka ?
(Yo songaka Saule mfunu ya bakristo ya nkaka.)
- Na nima ya kubalula ntima, Saule salaka bilumbu ti nani ?
(Ti bakristo ya bwala Damasi)
- Nki me change na mabanza ya Saule sambu na bakristo ?
(Yandi ya vandaka ntete kusosa kufwa bo me kuma ntangu yai mosi na kati na bo.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana simba maboko kusonga kintwadi ya bakristo ya Saule kotaka.

D. Kuyimba ti kukina :

Saule ya zolaka kufwa bakristo

Me kuma muntu mosi na kati na bo !

10.6 Saule ya mpa longaka Yesu na bantu ya nkaka.

A. Tanga : Bisalu 9 :20-22

20 Kaka na ntangu yo yina, yandi yantikaka kulonga na banzo ya bisambu ya Bayuda nde Yesu kele Mwana-Nzambi.

21 Bantu yonso yina waka yandi, bo vandaka kuyituka ngolo. Bo yulaka nde : « Bantu yina ke sambaka Nzambi na Yeruzalemi na zina ya Yesu, yandi ve muntu vandaka kumonisa bo mpasi ? Yandi me kwisa awa ve sambu na kukanga bantu ti kunata bo na meso ya bambuta ya banganga-Nzambi ? »

22 Kansi Saule vandaka kukuma kikesa mingi. Yandi vandaka kusonga nde Yesu kele Mesia. Yo yina, Bayuda ya Damasi bwaka kisakasaka, bo zabaka diaka ve nki bo lenda tubila yandi.

B. Kuyula bana :

- Ntangu yina, Saule yantikaka kulonga wapi ?
(Na nzo ya bisambu ya Bayuda)
- Yandi longaka nki ?
(Nde Yesu kele Mwana-Nzambi)
- Bantu ya waka Saule, bo vandaka na boma ya nki ?
(Nde yandi me kwisa sambu na kukanga bo.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana sala bonso bo ke longa na nzo ya bisambu ya Bayuda nde Yesu kele Mesia.

D. Kuyimba ti kukina :

Na nima Saule ndimaka Yesu,

Yandi zolaka kaka kusonga bayankaka.

KUMANISA LESO :

Saule gulukaka na nki ntangu? (Na nzila ntangu yandi balulaka ntima, ntangu yandi bingaka Yesu, "Mfumu.") Kuguluka yina, yo monikaka nki mutindu? (Na kubaluka ya ngolo ya monikaka na luzingu na yandi. Yandi ya zolaka kufwa bakristo pesaka nzila nde mukristo kutula yandi maboko. Yandi bakaka mbotika, ti yandi zolaka kuvukana ti bakristo ya nkaka. Na nsuka, yandi yantikaka kulonga na kikesa nde Yesu kele Mwana ya Nzambi, Mesia.) Na nima, bo pesaka Saule zina ya mpa kusonga lusingu ya mpa na yandi. Bo bingaka yandi Ntumwa Paulo.

DEVOIR SAMBU NA BAKWIKIDI :

Nge mwana mukristo, keti lusingu na nge ke songa nde nge zaba Yesu? Mono ke pesa nge devoir yai : Sosa na mposo yai kutuba lukwikilu na nge na munoko, ti kusonga yo na lusingu na nge.

KUBINGA BAVIDI :

Kansi nge, mbala ya nkaka nge zaba ve kana nge me balula ntima na Yesu. Nge ke na mfunu kubalula ntima bonso Saule. Ata nge me buya Yesu dezia, Yesu ta yamba nge kana nge ta balula ntima na Yandi. Ntangu ya mbote kutula Yandi ntima, yo yai. Tala bakiti yai. (Songa ndambu bakiti.) Kana nge zola balula ntima, kwisa na nima ya ecodim ti vanda na bakiti yai. Mono ta kwisa kusolula ti nge, kusadisa nge na mambu yina.

====

NSUKA YA LESO 10

====

LESO 11—

Bakristo Sadisana

Bisalu 9 :36-42

REVISIO :

Saule monaka nki na nzila?
(Yandi monaka nsemo.)
Nani tubaka na yandi?
(Mfumu Yesu)
Saule salaka nki sambu na Yesu ntangu yina?
(Yandi balulaka ntima.)

KULANDA DEVOIR YA BAKRISTO :

Nani bambuka devoir beto pesaka beno bakristo na lesu me luta? Ee, beto lombaka beno kutuba lukwikilu na nge na munoko, mpi kusonga yo na lusingu. Nani ta songa beno mutindu benomekaka kusala mambu yai na mposo yai ?

KIKUMIA YA LESO :

Na nsuka ya lesu yai, bana ta zaba nde bakristo ya ntete vandaka kusadisana mingi, konso mukristo na makabu na yandi ya kimpeve. Ebuna, bo mpi ta yantika kusadisana, konso muntu na makabu ya kimpeve Nzambi me pesa yandi.

VERSE YA KULONGUKA :

I Korinto 12 :7 Konso muntu ke bakaka makabu ya Mpeve ya Nzambi sambu na mambote ya bantu yonso.

BANKUNGA YA KWENDA NZILA MOSI TI LESO YAI :

(Nkunga yai kele na mukanda ya MCE “Bankunga ya Ecodim”):

BETO ZOLANA

MWINI FIOTI NA MONO

ZOLA

KUYANTIIKA LESO

Nsaka ya ndinga. Sonika baligne ya nkufi nana na tableau to na papier to na ntoto bonso yai :

_____ . Bana tuba konso lettre bo zola mosi-mosi. Kana lettre bo tuba kele na ndinga secret “SADISANA”, nge pesa bo nzila kusonika yo na kisika na yo. Bana meka kutuba nki ndinga yina ikele, ya ke tadila lesu ya bubuyai. Ndinga yai ke songa mambu mosi Nzambi zola bakristo kusala.

BANGINDU YA NENE YA LESO YAI na Bandambu 3 :

11.1 Piere sadisaka bantu ya maladi---Eneo

A. Tanga : Bisalu 9 :32-35

32 Piere vandaka kutambula na bisika yonso, ebuna kilumbu mosi yandi kwendaka kutala bakristo yina vandaka kuzinga na bwala Lida.

33 Yandi monaka muntu mosi kuna, zina na yandi Eneo. Yandi vandaka kulala na zulu ya mbeto me luta bamvula nana, sambu yandi vandaka kikata.

34 Piere tubilaka yandi nde : « Eneo, Yesu Kristo me belula nge. Telama ka nge, yidika mbeto na nge. » Kaka na ntangu yo yina, Eneo telamaka.

35 Bantu yonso vandaka na Lida ti na ntoto ya Saroni kele lepele, bo monaka yandi, ebuna bo balulaka ntima na bo sambu na kundima Mfumu Yesu.

B. Kuyula bana :

- Nki vandaka probleme ya Eneo ?
(Yandi me vanda kikata bamvula nana.)
- Pierre tubaka nde nani me belula yandi ?
(Yesu Kristo)

C. Kusonga nki me salama :

Bana sala bonso bo kele kikata. Ntangu Pierre tuba nde, « Yesus Kristo me belula nge, » yandi telama na kiese yonso.

D. Kuyimba ti kukina :

Piere belulaka kikata na zina ya Yesu !

11.2 Nkento zina ya Tabita (na Kigreki, Dorkasi) sadisaka bansukami na makabu na yandi ya kutunga bilele.

A. Tanga : Bisalu 9 :36,39

36 Na bwala Yope kuvandaka na mukristo mosi ya nkento, zina na yandi Tabita. (Na ndinga ya Kigreki zina na yandi kele Dorkasi, disongidila nde « Mbambi ».) Ntangu yonso yandi vandaka kusala kaka mambu ya mbote, yandi vandaka mpi kuzola kusadisa bansukami.

(Yandi fwaka, ebuna bo bingaka Ntumwa Pierre.)

39 Pierre kwendaka ti bo nswalu. Ntangu yandi kumaka kuna, bo nataka yandi na suku yina. Bankento yonso ya bamifwidi kwisaka kutelama penepene na yandi. Bo vandaka kudila, bo vandaka mpi kusonga basimisi ti bakazaka yina ya Dorkasi vandaka kutunga ntangu yandi vandaka na moyo.

B. Kuyula bana :

- Tabita zolaka kusadisa nani ?
(Bansukami)
- Yandi tungaka bilele sambu na nani ?
(Sambu na bankento ya bamifwidi)
- Sambu na nki bo dilaka yandi ntangu yandi fwaka ?
(Sambu yandi vandaka kusala kaka mambu ya mbote.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana sala bonso bo kele bansukami ya Tabita me tungila bo bilele, ke songa na Pierre bilele ya yandi me tungila bo.

D. Kuyimba ti kukina :

Tabita tungaka bilele mingi
Yonso kaka sambu na bansukami.

11.3 Pierre sadisaka bantu ya maladi—Dorkasi

A. Tanga : Bisalu 9 :37-42

37 Na bilumbo yina, maladi simbaka yandi, ebuna yandi fwa. Ntangu bo yobisaka yandi imene, bo kwenda kutula yandi na suku mosi na zulu ya nzo ya etaze.

38 Bakristo yina vandaka na Yope, ntangu bo waka nde Pierre kele na bwala Lida yina kele penepene na Yope, bo tindaka bantu zole na kwenda kutubila yandi nde : « Beto ke bondila nge na kwisa sesepi yai kaka na bwala na beto. »

39 Pierre kwendaka ti bo nswalu. . . .

40 Kansi Pierre basisaka bantu yonso na nganda, yandi fukamaka, ebuna yandi samba Nzambi. Na nima, yandi balula ilungi na yandi na ndambu ya mvumbi vandaka. Yandi tubaka nde : « Tabita, telama ka nge. » Tabita kangulaka meso, ebuna ntangu yandi monaka Pierre, yandi telamaka na mbeto.

41 Pierre simbaka yandi na diboko, ebuna yandi tedimisa yandi. Yandi bingaka bankento ya bamifwidi ti bakristo yonso, ebuna yandi songaka bo Tabita, yandi me baka diaka moyo.

42 Mambu yina zabanaka na Yope yonso, ebuna bantu mingi ndimaka Mfumu Yesu na ntima na bo.

B. Kuyula bana :

- Ntangu Pierre kumaka na nzo ya Tabita, yandi salaka nki ?
(Yandi basisaka bantu yonso na nganda, ebuna yandi talaka Tabita ti songaka yandi kutelama.)
- Ntangu yina, Tabita salaka nki ?
(Yandi kangulaka meso ti monaka Pierre, ebuna yandi telamaka na mbeto. Yandi bakaka moyo.)
- Ntangu bantu waka mambu yina, nki ya nkaka salamaka ?
(Bantu mingi ndimaka Yesu na ntima na bo.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana zole sala theatre ya Pierre mpila yandi tedimisaka Tabita.

D. Kuyimba ti kukina

Tabita sadisaka bantu na mpila na yandi.
Piere sadisaka yandi, na mpila ya nkaka.

Bana yimba Nkunga, "Beto zolana."

KUMANISA LESO :

Nzambi me pesa konso mukristo makabu to ngolo na Yandi mutindu na mutindu. Mbote beto sadila makabu yina sambu na kusadisana, sambu na mambote ya bakristo yonso.

DEVOIR SAMBU NA BAKWIKIDI

Nki kele ngolo to makabu ya Nzambi me pesa nge? Sosa mpila kusadila yo sambu na kusadisa bakristo ya nkaka, ti bo mpi ta sadisa nge na makabu na bo. Mono ke pesa beno bakristo devoir yai : Na mposo yai, beno sosa bampila yonso ya kusadisa bakristo ya nkaka.

KUBINGA BAVIDI

Beto bakristo, beto ke baka bamakabu ya Mpeve kaka na ntangu ya beto ndima Yesu Kristo. Kana nge me ndima Yandi ntete ve, nge me zwa makabu ya Mpeve ntete ve. Yo kele kukinga nge ntangu ya nge ndima Yesu Kristo, Mwana ya Nzambi, bonso Mvulusi na nge. Nge lenda ndima Yandi bubuyai. Kaka binga Yandi na ntima na nge yonso. Songa Yandi nde nge bakisa nge kele nkwa-masumu, ti nge kwikila Yandi bonso Mvulusi na nge. Kana nge sala mpidina, na nima kwisa songa mono sambu mono lenda yangalala ti nge.

====

NSUKA YA LESO 11

====

LESO 12—

Piere Longukaka nde Nzambi Zola Bantu Yonso (Korneye)

Bisalu ch 10 yonso

KULANDA DEVOIR YA BAKRISTO :

Na mposo me luta, beto lombaka beno bakristo kusadila bamakabu ya Nzambi me pesa beno sambu na kusadisa bakristo ya nkaka. Nani ta songa beto mpila yandi sadisaka mukristo ya nkaka na mposo me luta ?

REVISIO :

- ✓ Nkento yai Tabita salaka nki sambu na bakristo ya nsukami?
(Yandi tungaka bo bilele.)
- ✓ Nki Pierie salaka sambu na Tabita?
(Yandi tediumisaka yandi na lufwa.)

KIKUMA YA LESO :

Na nsuka ya leso yai, bana ta bakisa nde Nzambi zola bantu ya bansi yonso ti ya makanda yonso; Yandi zola nde bo balula ntima sambu bo guluka. Ebuna, beto bo ta baka bantu yonso bonso bampangi, ti bo ta zabisa bo nsangu ya Yesu.

VERSE YA KULONGUKA :

Bisalu 10 :34 . . . “Ya kieleka, mono me bakisa nde Nzambi ke zolaka bantu yonso mutindu mosi.”

BANKUNGA YA KWENDA NZILA MOSI TI LESO YAI :

(Bankunga yai kele na mukanda ya MCE, “Bankunga ya Ecodim”.)

BETO ZOLANA

KWENDA NORD, KWENDA SUD

MONO KELE NA NZO KITOKO (Verse Kutwadisa Bantu ya Nkaka na Mvulusi)

YESU ZOLA BANA YONSO

KUYANTIIKA LESO :

Beto ke mona nki batribu to nki makanda na rayon yai? (*Bana pesa mvutu—Bayuda.*) Keti bantu mingi zola bantu ya tribu to dikanda na bo kuluta bantu ya nkaka? (*Ee, mingi.*) Nki mutindu bo songa yo? (*Bana pesa mvutu nki mutindu bantu ke sala na sika ya bo kele.*)

Na ntangu ya bantumwa, makanda vandaka mingi ya Bayuda zolaka ve. Bo monaka bantu yai bonso mvindu. Bubuyai beto ta mona nki salamaka kubalula mabanza na bo, kulonga bo nde Nzambi zola bantu ya makanda yonso.

BANGINDU YA NENE YA LESO YAI na Bandambu 9 :

12.1 Pierie yindulaka ntete nde kaka Bayuda lenda guluka.

A. Tangila bana ntendula yai :

Tii ntangu yai, kaka muntu mosi me balula ntima ya vandaka Muyuda ve. Yandi vandaka nani ? (*Ee, muntu ya Etiopia ya Filipo twadisaka na Yesu.*) Kansi mabanza ya bantumwa vandaka mingi nde Nzambi zolaka kaka bantu ya dikanda ya Yuda, ti kaka bo lenda guluka. Filipo me bakisa nde Nzambi zola bantu yonso, ti Yandi zola gulusa bo yonso ya kwisa na Yesu. Ntangu yai, Nzambi ta songa Piere mambu yai mpi.

12.2 Korneye sosaka Nzambi na luzingu na yandi, ata yandi vandaka Muyuda ve.

A. Tanga : Bisalu 10 :1-2

1 Kuvandaka na muntu mosi na bwala Sezarea. Zina na yandi Korneye. Yandi vandaka mfumu ya basoda yina ya bo vandaka kubinga « Basoda ya Italia. »

2 Yandi vandaka na ntima ya kinzambi, yandi ti nzo na yandi yonso vandaka kusamba Nzambi kisika mosi ti Bayuda. Yandi vandaka kusadisa mingi Bayuda ya bansukami, yandi mpi vandaka kusamba Nzambi konso ntangu.

B. Kuyula bana :

- Nki vandaka kisalu ya muntu ya Korneye ?
(Yandi vandaka mfumu ya basoda ya Roma.)
- Yandi ti basoda na yandi, bo vandaka bantu ya nki nsi ?
(Bantu ya Italia. Bo vandaka Italien.)
- Ntima na yandi Korneye vandaka nki mutindu ?
(Ya kinzambi)
- Yandi vandaka kusamba nani ?
(Kusamba Nzambi sika mosi ti Bayuda)
- Nki mutindu yandi songaka kinzambi na yandi ?
(Yandi sadisaka mingi bansukami ya Bayuda.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana sala bonso bo kele Korneye ti fami na yandi ke samba Nzambi.

D. Kuyimba ti kukina :

Korneye sambaka Nzambi
Yandi muntu ya Italia.

12.3 Nzambi pesaka Korneye vision ti songaka yandi kubinga Piere.

A. Tanga : Bisalu 10 :3-6

3 Kilumbu mosi, na kiteso ya trwazere (15h) na nkokila, yandi monaka mbote-mbote na mbona-meso wanzio ya Nzambi ke kwisa kukota na nzo na yandi. Wanzio bingaka yandi nde : « Korneye ! »

4 Korneye talaka wanzio ngolo ti boma. Yandi yulaka yandi nde : « Mfumu, nki mambu ? » Wanzio vutulaka nde : « Bisambu na nge ti lusadisu yina ya nge ke pesaka bansukami, Nzambi me ndima yo, yo yina Yandi me yindula nge.

5 Ntangu yai, tinda bantu na Yope, bo kwenda kubinga muntu mosi zina na yandi Simoni ; muntu yina ke salaka mikanda ya mbisi. Nzo na yandi kele penepene na nzadi ya nene. »

6 Yandi ke lalaka na nzo ya muntu mosi, zina na yandi Simoni ; muntu yina ke salaka mikanda ya mbisi. Nzo na yandi kele penepene na nzadi ya nene. »

B. Kuyula bana :

- Korneye monaka nki na mbona-meso ?
(Yandi monaka wanzio ya Nzambi me kota nzo na yandi.)
- Wanzio songaka Korneye nki sambu na bisambu na yandi ?
(Nzambi me ndima yo.)
- Wanzio songaka yandi kutinda bantu na wapi ?
(Na bwala Yope, na nzo ya muntu mosi Simoni, ya ke salaka mikanda ya mbisi.)
- Kuna na Yope, bo fweti binga nani yandi kwisa ?
(Simoni. Basimoni kele zole. Bo fweti binga Simoni Piere, ntumwa ya Yesu. Yandi vandaka kulala na nzo ya Simoni ya nkaka, muntu ya ke salaka mikanda ya mbisi.)

C. Kusonga nki me salama :

Ndambu ya bana sala bonso bo ke lala mpongi, ebuna bo mona wanzio. Ndambu ya nkaka ya bana sala bonso bo kele wanzio ke songa Korneye kutinda bantu na bwala Yope sambu na kubinga Piere, yandi kwisa.

D. Kuyimba ti kukina :

Nzambi ndimaka bisambu ya Korneye
Yandi tindaka wanzio na Yandi.

12.4 Korneye tindaka bantu kubinga Piere.

A. Tanga : Bisalu 10 :7-8.

7 Ntangu wanzio yina vandaka kutubila yandi mpidina kwendaka, Korneye bingaka bantu na yandi zole ya kisalu, ti soda mosi yina vandaka na ntima ya kinzambi na kati ya basoda yina vandaka kusadila yandi.

8 Ntangu yandi zabisaka bo mambu yonso yina imene, yandi tindaka bo na Yope.

B. Kuyula bana :

- Korneye tindaka nani na Yope ?
(Bantu zole ya kisalu ti soda mosi ya vandaka na ntima ya kinzambi.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana sala bonso bo kele Korneye ke tinda bantu tatu na Yope kubinga Piere.

D. Kuyimba ti kukina :

Korneye salaka kaka bonso wanzio songaka yandi.

12.5 Nzambi pesaka Piere vision kusonga yandi nde yandi kutanga bantu ve bonso mvindu.

A. Tanga : Bisalu 10 :9-17a

9 Na kilumbu landaka, ntangu bo vandaka ke kwenda na nzila penepene na bwala Yope, Piere mataka

na zulu ya nzo na bamidi sambu na kusamba Nzambi.

10 Nzala simbaka yandi, yo yina yandi zolaka kudia. Kansi ntangu bo vandaka kulambila yandi madia, yandi monaka na mbona-meso

11 zulu ya kukanguka, ti kima mosi me fwanana na lele ya nene, bo me simba yo na bandambu iya, yo ke kwisa kukulumuka na ntoto.

12 Na kati kuvandaka na bima ya moyo ya mutindu na mutindu kele awa na nsi-ntoto yina ke na makulu iya-iya, ti bima ya moyo ke tambulaka divumu na ntoto, ti bandeke ya mutindu na mutindu.

13 Piere waka ndinga mosi ke tubila yandi nde : « Piere, telama, fwa konso kima ya moyo, ebuna nge dia ! »

14 Kansi Piere nde : « Ikele ve, Mfumu, sambu mono me diaka kima ya nsiku ntete ve to kima ya mvindu ata mbala mosi. »

15 Ndunga yina tubilaka yandi mbala ya zole nde : « Kima yina ya Nzambi me katula nsiku na yo, nge lenda tanga yo yansiku diaka ve. »

16 Mambu yina bwaka mbala tatu, ebuna na nima, Nzambi katulaka kima yina, yandi tombulaka yo na zulu.

17a Piere vandaka kuyindula nde : « Nki disongidila ya mambu yai ya mono me mona na mbona-meso ? »

B. Kuyula bana :

- Piere mpi monaka nki ?
(Yandi monaka mbona-meso ya lele fuluka na bambisi ya nsiku, bambisi ya nsiku ya Bayuda pesaka bo ve nzila ya kudia. Bayuda monaka bambisi yai mvindu.)
- Ndinga songaka yandi kusala nki ?
(Kufwa konso mbisi ti kudia yo.)
- Piere vutulaka nki mvutu ?
(Ikele ve, Mfumu, sambu mono me dia ntete ve mbisi ya nsiku mutindu yina.)
- Mvutu na yandi ke songa nde yandi bakisa yo kele nani ke tuba na yandi ?
(Mfumu Nzambi, sambu na mvutu yandi bingaka, « Mfumu ».)
- Nzambi pesaka Piere nki mvutu ?
(Kima ya Nzambi me katula nsiku, nge lenda tanga yo ya nsiku diaka ve.)
- Mambu yai salamaka mbala ikwa ?
(Mbala tatu)
- Na nima, Piere vandaka kusala nki ?
(Kuyindula, nki disongidila ya mbona-meso yina ?)

C. Kusonga nki me salama :

[Longi, yula bana nki bambisi dikanda na bo ke zola ve kudia] Mbala mingi, makototo ke monika mvindu. Bo yindula kana Nzambi kwisa na meso-mbona, kusonga bo nde bo fweti kudia dikototo. Nki mutindu bo ta wa na ntima ? Yai kele mpila Piere waka na ntima, kansi yandi bakisaka nde mbala tatu, Nzambi me tuba yo. Nzambi vandaka kutuba sambu na madia, to mambu ya nkaka ?

D. Kuyimba ti kukina
Nsiku ya Nzambi me katula, nge kutula diaka ve.

12.6 Mpeve ya Nzambi songaka Piere kukwenda na Korneye, ti Piere lemfukaka.

A. Tanga : Bisalu 10 :17b-23

17b Na ntangu yo yina kaka, bantu yina ya Korneye tindaka bo monaka nzo ya Simoni ya bo vandaka kusosa, ebuna bo kwisaka kukuma na munoko ya lupangu.

18 Bo bingaka bantu vandaka pana ti kuyula bo nde, « Simoni yina ya bo ke bingaka mpi Piere, keti yandi ke lalaka na nzo yai ?

19 Ntangu Piere vandaka ke yindula kaka disongidila ya mambu yina ya yandi monaka na mbona-meso, Mpeve ya Nzambi kwisaka kutubila yandi nde : « Tala , bantu tatu ke sosa nge.

20 Telama, kulumuka, ebuna kwenda na bo kukonda ntima zole, sambu Mono Muntu me tinda bo. »

21 Piere kulumukaka na kisika ya bo vandaka, ebuna yandi tubilaka bo nde : « Mono yai muntu ya beno ke sosa. Sambu na nki beno me kwisa ?

22 Bo vutulaka nde : « Muntu me tinda beto kele kapiteni Korneye. Yandi kele muntu ya mbote, yandi mpi ke sambaka Nzambi kisika mosi ti Bayuda. Bayuda yonso ke tubaka mambu ya mbote sambu na yandi. Wanzio ya Nzambi songaka yandi na kwisa kubinga nge na kwenda na nzo na yandi sambu yandi kuwa mambu yina ya nge ta tuba. »

23 Piere kotisaka bo na nzo, yandi pesaka bo kisika ya kulala.

Na kilumbu landaka yandi telamaka, ebuna yandi kwendaka ti bo. Bakristo ya nkaka ya bwala Yope, bo kwendaka mpi ti yandi.

B. Kuyula bana :

- Ntangu Piere vandaka kuyindula meso-mbona na yandi, nani kwisaka na yandi ?
(Bantu tatu ya Korneye kwisaka.)
- Bo tubaka nki mutindu sambu na Korneye ?
(Bo tubaka na mpila mosi ya mbote sambu na yandi.)
- Bo lombaka Piere kusala nki ?
(Kukwenda ti bo na nzo ya Korneye sambu yandi kuwa nki Piere ta songa yandi.)
- Bo kwendaka nki ntangu ?
(Na suka, na nima bo me lala mpimpa mosi na nzo ya Piere)
- Nani ya nkaka kwendaka nzila mosi ti bo ?
(Bakristo ya nkaka ya bwala Yope, bo mpi kwendaka.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana yonso sala bonso bo kele na kati ya bantu tatu yina, me kwisa kubinga Piere.

D. Kuyimba ti kukina :

Kwisa, vutuka na nzo ya Korneye
Yandi zola kuwa nge.

12.7 Piere bakisaka nde Nzambi vandaka kukangula yandi nzila na kwenda kulonga bantu ya vandaka Bayuda ve.

A. Tanga : Bisalu 10 :24-29

24 Na kilumbu landaka, yandi kotaka na bwala Sezarea. Korneye vandaka kuvingila bo. Yandi vandaka me binga bampangi na yandi ti banduku na yandi ya ngolo.

25 Ntangu Piere vandaka kaka na nganda, ke zola kukota na nzo, Korneye kwendaka kuyamba yandi. Yandi bwaka na makulu ya Piere sambu na kusamba yandi.

26 Kansi Piere tedimisaka yandi nde : « Telama na nge. Mono mpi, mono kele kaka muntu bonso nge. »

27 Ntangu Piere vandaka kusolula na Korneye, bo kotaka na nzo, ebuna yandi monaka bantu mingi me kwisa kufuluka muna.

28 Yandi tubilaka bo nde : « Beno mosi zaba nde yo kele nsiku nde, Muyuda lenda vukana ve na muntu yina kele Muyuda ve, yandi mpi lenda kwenda kukota na nzo na yandi ve. Kansi Nzambi me songa mono nde mono lenda baka ata muntu mosi ve ya mvindu.

29 Yo yina, ntangu bo kwisaka kubinga mono, mono buyaka ve na kwisa awa. Ebuna mono ke yula beno : Sambu na nki beno me binga mono ? »

B. Kuyula bana :

- Korneye bingaka nani na nzo na yandi sambu bo kuwa ndinga ya Piere ?
(Bampangi ti banduku ya ngolo)
- Korneye zolaka kuyamba Piere nki mutindu ?
(Kubwa na makulu na yandi.)
- Piere ndimaka nde Korneye sala mpidina ?
(Ikele ve. Piere tedimisaka yandi na diboko. Piere vandaka Nzambi ve kubaka bisambu.)
- Nki vandaka nsiku ya bo Bayuda ya Nzambi me katula ?
(Bo lenda vukana ve to kota na nzo ve ya muntu ya vandaka Muyuda ve.)
- Meso-mbona ya Piere monaka, yo vandaka ve sambu na madia ya mvindu, kansi sambu na nani ?
(Sambu na bantu ya bo monaka mvindu)
- Piere yulaka bo na nsuka ?
(Sambu na nki bo me binga yandi.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana tuba na ritima :
Nzambi songaka Piere nde
Bantu yonso kele mvindu ve.

D. Kuyimba ti kukina :

Piere, Piere,
Kuyamba makanda yonso
na zina ya Yesu!

12.8 Piere songaka bo nsangu ya Yesu, ebuna Korneye ti fami na yandi yambaka Yesu Kristo.

A. Tuba na nkufi (Sommariser) : Bisalu 10 : 30 33a

Korneye songaka Piere mpila Nzambi tindaka wanzio na meso-mbona na yandi, kusonga yandi kubinga Piere.

Tanga : Bisalu 10 :33b-35

33B Ebuna ntangu yai, beto yonso kele awa na meso ya Mfumu Nzambi sambu na kuwa mambu yina yonso ya Yandi songaka nge na kwisa kutubila beto.”

34 Ebuna Piere yantikaka kutubila bo nde, “Ya kieleka, mono me bakisa nde Nzambi ke zolaka bantu yonso mutindu mosi.

35 Na konso dikanda ya bantu yandi ke ndimaka bantu yina ke zitisaka Yandi ti ke salaka mambu ya mbote.

Kutangila bana na nkufi bangindu ya nene ya Bisalu 10 :36-46 :

Ebuna Piere zabisaka Korneye ti fami na yandi nsangu ya mbote ya Yesu. Yandi songaka Korneye nde ata Nzambi tindaka Yesu na bantu ya Israele, Yandi kele Mfumu ya bantu yonso. Yandi songaka bo bima ya mbote ya Yesu salaka, ti mpila bo fwaka Yandi na zulu ya kulunsi. Yandi songaka bo mpila Nzambi tedimisaka Yesu na lufwa na kilumbu ya tatu, ti mpila Yandi ta sambisa bantu yonso.

Yandi nde, Baprofete yonso tubaka nde konso muntu yina ke tulaka ntima na Yesu, Nzambi ta lolula yandi na ngolo ya zina ya Yesu sambu na masumu ya yandi me sala (10 :43). Bo yonso kwikilaka, ebuna Mpeve ya Nzambi bwaka na zulu na bo kaka mutindu Yandi me bwa na zulu ya bakwikidi ya Bayuda. Bo yonso yitukaka kumona nde Nzambi me pesa Mpeve na Yandi na bantu ya vandaka Bayuda ve.

B. Kuyula bana :

- Piere zabisaka Korneye ti fami na yandi nki?
(Nsangu ya mbote ya Yesu)
- Nki songaka nde bo kwikilaka ndinga yina sambu na Yesu?
(Mpeve ya Nzambi bwaka na bo bonso Yandi bwaka na bo ya vandaka Bayuda ve.)
- Piere bakisaka nki?
(Nde Nzambi ke zola bantu yonso kiteso mosi.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana sala bonso Piere ke samuna Yesu na Korneye.

D. Kuyimba ti kukina :

Bantu ya makanda ya nkaka

Me kota dikanda ya Yesu! (O kiese!)

12.9 Korneye ti dikanda na yandi, bo yonso bakaka mbotika.

A. Tanga : Bisalu 10 :47-48.

47 Bantu yai me baka Mpeve ya Nzambi mpi bonso beto, keti muntu lenda kubuya nde bo kubaka ve mbotika ya masa ? »

48 Ebuna yandi songaka bantu ya nkaka na kubotika bo na zina ya Yesu Kristo. Na nima, bo lombaka yandi na kuvanda ti bo bilumbu ya nkaka.

B. Kuyula bana :

Na nima bo kwikilaka ti bo bakaka Mpeve ya Nzambi, bo salaka nki ?
(Bo bakaka mbotika.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana sala bonso bo kele fami ya Korneye, ke baka mbotika na kiese yonso.

D. Kuyimba ti kukina :

Yimba mosi ya bankunga ya kwenda nzila mosi ti leso yai.

KUMANISA LESO :

Nki balulaka mabanza ya Piere sambu na bantu ya nkaka ya vandaka dikanda na yandi ve? (*Ee, Nzambi songaka yandi visio sambu yandi yilama kukwenda na nzo ya Korneye.*)

DEVOIR SAMBU NA BAKWIKIDI :

Keti nge zola bantu yonso bonso Nzambi ke zola bo? Mono ke pesa beno bakristo devoir yai : Na mposi yai, nge tula bantu ya tribu ya nkaka na lombilu konso lumbu. Kana Nzambi kangula nzila, nge me songa kidimbu ya kinduku ti bantu yina, ti nge lenda zabisa bo nsangu ya Yesu.

KUSOSA BAVIDI :

Keti nge me sosa Nzambi bonso Korneye? Bubuyai, nge mpi me wa nsangu ya Yesu. Kana nge me yamba Yesu ntete ve, keti nge ta yamba Yandi bubuyai bonso Korneye salaka, ti fami na yandi? Beto kele awa konso mposo na nima ya ecodim sambu na kusadisa bayina me yilama kuyamba Yesu Kristo.

====

NSUKA YA LESO 12

====

LESO 13—

Wanzio Basisaka Piere na Boloko na Lombilu ya Bakristo

Bisalu 12 :1-19

REVISIO :

- ✓ Nki mutindu Nzambi songaka Piere nde Yandi ke zola bantu yonso, mpi nde bantu yonso lenda guluka kana bo tula ntima na Yesu?
(Yandi songaka Piere visio na mbona-meso, Yandi tindaka wanzio na yandi kusonga Korneye, mpi Yandi tubaka na Piere na Mpeve na Yandi.)

KULANDA DEVOIR YA BAKRISTO :

Na mposo me luta, devoir ya beno bakristo vandaka kutula na lombilu bantu ya tribu ya nkaka. Nani ta songa beto nki tribu nge tulaka na lombilu ? Keti Nzambi pesaka muntu na kati na beno mpila ya kutuba mambu ya Yesu ti muntu ya tribu ya nkaka ? Nani ta songa nki mutindu yo lutaka ?

KIKUMA YA LESO :

Na nsuka ya leso yai, bana ta bakisa nde na kati ya lombilu na bo, bo fweti lomba kaka ve sambu na mambote ya bo mosi, kansi kulomba mpi mambote ya basadi ya Nzambi.

VERSE YA KULONGUKA :

1 Yoane 5 :14

Beto ke na kikesa na kutelama na meso ya Nzambi sambu, kana beto ke lomba konso kima bonso kele luzolo na Yandi, beto zaba mbote nde Yandi ke wila beto.

BANKUNGA YA KWENDA NZILA MOSI TI LESO YAI :

(Bankunga yai kele na mukanda ya MCE, « Bankunga ya Ecodim ») :

DANIELE SAMBAKA MINGI

LOMBA NA NZAMBI KAKA

NZAMBI NA MONO TA PESA

NZAMBI TA KUWA NGE

KUYANTIIKA LESO :

Kana beto lomba na Nzambi, nki mambu ya nene beto fweti lomba? Tala mpila bantu yai kele kulomba : (Bana tatu sala théâtre.)

- E. Mwana ya ntete ta lomba Nzambi kupesa yandi mbongo.
- F. Mwana ya zole ta lomba Nzambi kupesa yandi velo ya kitoko.
- G. Mwana ya nsuka ta lomba Nzambi kupesa yandi camion.

Bana yai lombaka mambu mutindu na mutindu, kansi nki vandaka kiteso mosi? Ee, bo yonso lombaka bima kaka sambu na mambote na bo mosi. Nki mutindu bakristo ya ntete vandaka kulomba Nzambi? Beto ta mona nki bo lombaka na Nzambi na leso yai.

BANGINDU YA NENE YA LESO YAI na Bandambu 4 :

13.1 Dibundu vandaka na ntangu ya mpasi, ti bamfumu kangaka Piere na boloko.

A. Tanga : Bisalu 12 :1-4

1 Na ntangu yina, ntotila Erode Agripa yantikaka kumonisa mpasi na bantu ya nkaka ya Dibundu.

2 Yakobo, mbuta ya Yoane, yandi fwaka yandi na mbele.

3 Ntangu Erode monaka nde mambu yina pesaka Bayuda kiese, yandi kangaka Piere mpi. (Mambu yina bwaka na bilumbu ya Nkinsi ya Mampa yina ke na Nkisi na yo ve.)

4 Ntangu yandi kangaka yandi imene, yandi tulaka yandi na boloko, yandi tulaka bandonga iya ya basoda sambu na kutala yandi, na konso ndonga vandaka basoda iya-iya.

B. Kuyula bana :

- Ntotila Erode Agripa vandaka kusala nki na dibundu ?
(Kumonisa bo mpasi)
- Yandi salaka nki mambu ya mbi na Yakobo mbuta ya Yoane ?
(Yandi fwaka yandi na mbele.)
- Sambu na nki yandi kangaka mpi Piere ?
(Sambu yandi monaka nde ntangu yandi fwaka Yakobo, mambu yina pesaka kiese na Bayuda.)
- Ntotila Erode tulaka basoda ikwa sambu na kutala yandi mbote ?
(Basoda 16—bandambu 4, ti basoda 4 na konso ndambu)

C. Kusonga nki me salama :

Bana sala bonso bo kele basoda ya Ntotila Agripa, bo ke kanga Piere, ke tula yandi na boloko.

D. Kuyimba ti kukina :

Ntotila fwaka Yakobo,

Ti tulaka Piere na boloko. Mawa !

13.2 Dibundu vandaka kusamba Nzambi ngolo sambu na Piere.

A. Tanga : Bisalu 12 :5

Yo yina, bo vandaka kubumba Piere na boloko, kansi bantu ya Dibundu vandaka kusamba Nzambi ngolo sambu na yandi.

B. Kuyula bana :

- Bu Piere vandaka na boloko, Dibundu vandaka kusala nki sambu na yandi ?
(Kusamba Nzambi ngolo sambu na yandi.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana sala bonso bo kele bakristo ke samba ngolo sambu na Piere.

D. Kuyimba ti kukina :

Dibundu sambilaka yandi Nzambi ngolo.

Bo sambaka ngolo mingi!

13.3 Nzambi wilaka bisambu ya bakristo.

A. Tanga : Bisalu 12 :6-11

6 Kilumbu mosi na mpimpa, na ntwala ya kilumbu yina ya Erode zolaka kusonga Piere na bantu, Piere vandaka me lala na kati-kati ya basoda zole. Yandi vandaka ya kukangama na miniololo zole. Na ntwala ya kielo bapolisi vandaka kukengila boloko.

7 Na mbala mosi, wanzio ya Mfumu Nzambi kwisaka kumonika, ebuna nsemo pelaka na boloko. Wanzio bulaka Piere fioti na mpanzi sambu na kutedimisa yandi na mpongi. Yandi tubilaka yandi nde : « Telama nswalu. » Na mbala mosi miniololo katukaka na maboko ya Piere.

8 Ebuna wanzio tubilaka yandi nde : « Lwata mukaba ti basandale na nge. » Yandi lwataka yo, ebuna wanzio tubilaka yandi diaka nde : « Lwata kazaka na nge, ebuna kwisa kulanda mono. »

9 Piere landaka wanzio, yandi basikaka na boloko. Yandi banzaka ve nde mambu yina ya wanzio vandaka kusala, yo vandaka ya kieleka. Kansi yandi banzaka nde yo kele kaka mbona-meso.

10 Ntangu bo lutaka polisi ya ntete ti ya zole, bo kuma na kielo ya bibende yina ke talaka na bwala. Kielo yo mosi kukanguka na ntwala na bo. Bo basikaka ebuna bo landa balabala mosi. Na kintulumukina wanzio bikisaka Piere.

11 Piere yantikaka kubakisa mambu yina bwaka. Yandi tubaka nde : « Ngangu yai mono me zaba ya kieleka nde Mfumu Nzambi tindaka wanzio na yandi na kwisa kukatula mono na maboko ya Erode ti na mambu yonso ya mbi ya Bayuda vandaka kukanina mono. »

B. Kuyula bana :

- Nzambi tindaka nani na boloko sambu na kubasisa Piere ?
(Wanzio na Yandi)
- Basoda me kanga Piere nki mutindu ?
(Basoda zole na Iweka ya Piere, miniololo zole kukanga yandi, bapolisi ya nganda ya kielo.)
- Miniololo salaka nki ?
(Bo bwaka kaka bo mosi.)
- Wanzio songaka Piere kusala nki ?
(Kukwisa kulanda yandi.)
- Nki mutindu bo kangulaka kielo ya boloko ?
(Yo mosi kangukaka.)
- Ntete Piere yindulaka nde mambu yina vandaka nki ?
(Kaka mbona-mesp)
- Na nima, yandi bakisaka nki ?
(Nde kieleka, Nzambi me tinda wanzio na yandi, ebuna yandi me basisa Piere na boloko.)

C. Kusonga nki me salama :

Sola ndambu ya bana kusala theatre ya mambu yai : Piere, basoda zole, wanzio, bapolisi na nganda ya kielo ya boloko.

D. Kuyimba ti kukina :

Wanzio katulaka Piere na boloko!

13.4 Bakristo monaka mpila Nzambi me sadisa bo.

A. Tanga : Bisalu 12 :12-18

12 Ntangu yandi bakisaka mambu yina, yandi kwendaka na nzo ya Maria, mama ya Yoane yina ya bo vandaka kubinga mpi Marko. Bantu mingi vandaka me kutakana kuna, ke samba Nzambi.

13 Ntangu Piere vandaka kubula na kielo, mwana-nkento mosi ya kisalu, zina na yandi Rode, yandi kwisaka kukangula nzo.

14 Ntangu yandi bakisaka ndinga ya Piere, yandi vandaka kiese mingi, kansi yandi kangulaka nzo nswalu ve. Yandi kwendaka kuzabisa ntinu bantu yina vandaka na kati ya nzo nde, : « Piere kele awa na nganda. »

15 Bo tubilaka yandi nde : « Nge me lauka ! » Kansi yandi vandaka kutuba kaka nde : « Piere kele awa. » Bo nde : « Yina wanzio na yandi. »

16 Kansi Piere vandaka kubula kaka na kielo. Ntangu bo kangulaka nzo, bo monaka yandi, ebuna bo yitukaka ngolo.

17 Yandi salaka kidimbu na diboko na yandi sambu bo kuvanda pima, ebuna yandi zabisaka bo mutindu Mfumu Nzambi basisaka yandi na boloko. Yandi tubaka mpi nde : « Beno zabisa mambu yai na Yakobo ti na bampangi ya nkaka. » Ebuna yandi basikaka, yandi kwendaka na kisika ya nkaka. »

18 Na suka-suka makelele mingi vandaka na kati ya basoda. Bo vandaka kuyula bo na bo nde : « Piere me kwenda wapi ? »

B. Kuyula bana :

- Ntangu Piere kwisaka kubula na kielo sika bakristo vandaka kuvukana kusambilia yandi Nzambi, nani kwendaka na kielo ?
(Mwana-nkento ya kisalu, zina ya Rode)
- Bu Roda songaka bo nde Piere vandaka na kielo, keti bakristo vandaka nswalu kukwikila yandi ?
(Ikele ve. Ntete bo tubaka nde yandi me lauka. Na nima, bo tubaka nde yo fweti vanda wanzio ya Piere.)
- Ntangu bo monaka Piere, nki vandaka reactio na bo ?
(Bo yitukaka ngolo.)
- Keti Piere bikalaka kaka ti bakristo yina ?
(Ikele ve. Na nima yandi zabisaka bo nki Nzambi me sala, yandi kwendaka na kisika ya nkaka.)
- Nki mutindu na boloko na suka ?
(Makelele mingi sambu basoda vandaka kusosa Piere.)

C. Kusonga nki me salama

Mwana mosi sala bonso Rode, mwana mosi bonso Piere, bana ya nkaka bonso bakristo ya vandaka kusamila yandi Nzambi.

D. Kuyimba ti kukina

Bana yimba mosi ya bankunga ya kwenda nzila mosi ti lesy yai.

KUMANISA LESO :

Bantu ya dibundu lombaka Nzambi ve kaka sambu bo mosi kuvanda mbote to kuvanda bamvwama. Bo lombaka Nzambi ve nde, "O Nzambi, bika bo kukanga beto ve mutindu bo me kanga Pierre."

Mambu ya ntete vandaka mambote ya bantwadisi na bo, bantu ya vandaka kusadila Nzambi na kati na bo. Keti nge sambila pasteur ya nge Nzambi? Keti nge sambu na bamisionere ti bambuta to bantwadisi yonso ya dibundu na sika yai? Beto samba sambu na bo sesepiyai. (Bana twadisa na lombilu sambu na bo.)

DEVOIR SAMBU NA BAKWIKIDI :

Mono ke pesa beno bakristo devoir yai : Kutula bantwadisi ya dibundu na lombilu konso lumbu na kati ya mposo yai. Lomba nde Nzambi keba bo ti pesa bo ngolo, ti bima yonso ya kele mfunu na luzingu na bo.

KUBINGA BAVIDI :

Kansi, kana nge me yamba Yesu ntete ve na ntima na nge, zaba nde lombilu ya ntete Nzambi zola kuwa na munoko na nge kele kundima Mwana na Yandi, Yesu Kristo, bonso Mvulusi na nge. Keti nge ta balula ntima na Yandi bubu? Kana nge zola, kaka binga Yesu ti songa Yandi nde nge kele muntu ya masumu, kansi nge kwikila Yandi kwisaka sambu na kugulusa nge. Binga Yandi kukota ntima ti luzingu na nge . Binga Yandi kulolula masumu yonso na nge ti kukitula nge mukristo. Kana nge me samba mpidina bubuyai, yai mbala ya ntete, kwisa ti songa mono sambu mono lenda yangalala ti nge.

====

NSUKA YA LESO 13

====

LESO 14

Lukumu ya Muntu to Lukumu ya Nzambi?

Bisalu 12 :19-24

KULANDA DEVOIR YA BAKRISTO :

Na mposo me luta, beto pesaka devoir nde beno bakristo, beno tula bansadi ya Nzambi na lombilu. Nani me tula ngolo kusala yo na mposi yai me luta ? Beno me sambila Nzambi nani ? Beno me lomba nki sambu na bo ? Beno me sala mbote. Beto landa kaka kutula bo na lombilu konso mposo.

REVISIO : Bana bambuka mambu yonso ya Piere me sala ya beto me tanga na mukanda ya Bisalu. Bo lenda tuba :

- ✓ Yandi samunaka na lumbu ya Pentekoti, ebuna bantu 3,000 kwikilaka Yesu.
- ✓ Yandi ti Yoane, bo belulaka muntu ya makulu-kifu na kielo ya tampelo.
- ✓ Yandi samunaka na bantwadisi ya Bayuda.
- ✓ Bantwadisi ya Bayuda songaka yandi kulonga diaka ve na zina ya Yesu, kansi yandi landaka kaka.
- ✓ Yandi tubaka nde, "Beto fweti lemfuka ntete na Nzambi, kansi na bantu ve."
- ✓ Ananasi ti Safira tubaka luvunu na yandi.
- ✓ Yandi songaka nsangu ya Yesu na Korneye ti fami na yandi.
- ✓ Nzambi pesaka yandi visio ya lele kufuluka ya bambisi ya Bayuda lenda kudia ve.
- ✓ Ntotila Erode tulaka yandi na prison, kansi Nzambi tindaka wanzio sambu na kubasisa yandi.

NB : Bana lenda revisio yai bonso nsaka. Kabisa bo na bandambu zole. Konso mambu ya bo lenda tuba sambu na Piere pesa bo bapoint 100. Bo ya kele na bapoint ya kuluta, bo nunga.

KIKUMA YA LESO :

Na nsuka ya leso yai, bana ta zaba nde, Nzambi kele Nzambi ya zwa. Ata muntu mosi ve lenda yiba Yandi ya lukumu na Yandi, ti Nzambi kele kubuya bantu yonso ya lulendo. Yo yina, bana ta yantika kudikulumusa; bo ta buya lulendo na lusingu na bo, ti bo ta pesa Nzambi lukumu.

VERSE YA KULONGUKA :

Yakobo 4 :6b ...Mukanda ya Nzambi ke tuba nde : "Nzambi kele mbeni ya bantu ya lulendo, kansi yandi ke songaka mambote na yandi na bantu yina ke na lulendo ve."

BANKUNGA YA KWENDA NZILA MOSI TI LESO YAI :

(Bankunga yai yonso kele na mukanda ya MCE, « Bankunga ya Ecodim) »

BANDEKE KELE YIMBA

KUDIKULUMUSA NA MESO YA NZAMBI

NZAMBI KELE NENE

O KEBA MABOKO NKI NGE SALA! (Keba Ntima Nki Nge Kuwa--Lulendo Ve!)

ZITISA ZINA YA YESU

KUYANTINKA LESO :

Longi, kuyula bantu nki mutindu bo zaba nde muntu kele na lulendo. (*Bana pesa mvutu.*) Beto bantu, beto zola ve bantu ya lulendo, sambu kisalu ya muntu ya lulendo kele nde yandi kumonika nene, beto bantu ya nkaka

kumonika fioti. Bubuyai beto ta mona mabanza ya Nzambi sambu na mambu yai ya lulendo.

BANGINDU YA NENE YA LESO YAI na Bandambu 6 :

14.1 Ntotila Erode vandaka Mfumu mosi ya mbi. Yandi fwaka Yakobo ti kangaka Piere na biloko.

A. Tanga : Bisalu 12 : 1-4, 19-20

1 *Na ntangu yina, ntotila Erode Agripa yantikaka kumonisa mpasi na bantu ya nkaka ya Dibundu.*

2 *Yakobo, mbuta ya Yoane, yandi fwaka yandi na mbele.*

3 *Ngangu Erode monaka nde mambu yina pesaka Bayuda kiese, yandi kangaka Piere mpi. (Mambu yina bwaka na bilumbu ya Nkinsi ya Mampa yina ke na Nkisi na yo ve.)*

4 *Ntangu yandi kangaka yandi imene, yandi tulaka yandi na boloko, yandi tulaka bandonga iya ya basoda sambu na kutala yandi, na konso ndonga vandaka basoda iya-iya.*

B. Kuyula bana :

- Nani vandaka kumonisa mpasi na bantu ya Dibundu ?
(Ntotila Erode Agripa)
- Yandi salaka nki na Yakobo, mbuta ya Yoane ?
(Yandi fwaka Yakobo na mbele.)
- Sambu na nki yandi kangaka Piere na boloko ?
(Sambu yandi monaka nde mpila yandi fwaka Yakobo, yo pesaka Bayuda kiese.)
- Yandi tulaka basoda ikwa kutala Piere sambu yandi kubasika ve ?
(Basoda 16—bandonga 4, basoda 4 na konso ndonga)
- Bonso yandi fwaka Yoane na mbele, nge banza nde yandi zolaka kusala nki na Piere ?
(Mbala ya nkaka yandi yindulaka kufwa yandi mpi.)
- Na mpila beto me mona Erode Agripa kusala, beto lenda tuba nde yandi vandaka muntu ya nki mutindu ?
(Muntu mosi ya mbi, ya zolaka ve Yesu to dibundu, ti muntu ya zolaka kupesa kiese na bantu.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana sala ntete bonso bo kele Yakobo, bo ke fwa na mbele sambu na Yesu. Bo simba nkingu.

Na nima, bo sala bonso bo kele Piere, ke kota na biloko. Bo tala nde basoda mingi kele kutala bo.

D. Kuyimba ti kukina :

Erode kufwaka Yakobo

Tulaka Piere na biloko

Erode muntu ya mmmmbi !

14.2 Na nima wanzio basikaka Piere na biloko, Erode sosaka yandi. Ntangu bo monaka yandi ve, Erode songaka nde bo kufwa basoda ya vandaka kutala yandi.

A. Tanga : Bisalu 12 :19-20

19 *Erode tindaka bantu ya kwenda kusosa yandi, kansi bo monaka yandi ve. Yo yina yandi sambisaka bapolisi yina vandaka kukengila boloko, ebuna yandi songaka bantu na kwenda kufwa bo.*

Na nima Erode bikisaka ntoto ya Yudea, yandi kwendaka na bwala Sezarea sambu na kuvanda kuna fioti.

20 Erode Agripa wilaka bantu ya babwala Tire ti Sidoni makasi mingi mpenza. Ntangu yai, bantu yina wakanaka na Balastusi, mbuta ylna vandaka kutala nzo ya Erode, ebuna bo kwendaka kulomba ngemba ya Erode, sambu madia na bo vandaka kukatuka na ntoto ya Erode.

B. Kuyula bana :

- Sambu na nki Erode vandaka kusosa Piere ?
(Sambu Piere monikaka na biloko ve, ata yandi Erode me tula basoda mingi kutala yandi.)
- Na mposo me luta, beto me longuka nki salamaka na Piere ? Nki ?
(Wanzio ya Nzambi basisaka yandi na biloko.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana sala bonso bo kele bantu ya Erode ke sosa Piere, ke mona yandi ve na biloko.

D. Kuyimba ti kukina :

Erode monaka Piere ve
Sambu yandi basikaka !
Erode vandaka makasi mingi
Sambu yandi basikaka !

14.3 Yandi Erode zolaka kuyiba Nzambi ya lukumu na Yandi.

A. Tanga : Bisalu 12 :12 :21-22

21 Na kilumbo ya Erode tulaka, yandi lwataka bilele na yandi ya kimfumu, yandi kwendaka kuvanda na kitu na yandi ya kimfumu, ebuna yandi yantikaka kupesa bantu malongi.

22 Bantu yantikaka kutuba na ndinga ya ngolo nde : « Yai kele muntu ve ke tuba, kansi nzambi muntu ke tuba ! » (Erode buyaka ve bisambu ya bantu yina.)

B. Kuyula bana :

- Erode salaka nki ?
(Yandi lwataka bilele ya kimfumu ti kwendaka kuvanda na kitu ya kimfumu na yandi, yandi yantikaka kulonga bantu.)
- Bantu tubaka nki ntangu bo monaka Erode ?
(Yai kele ndinga ya muntu ve, kansi ya Nzambi.)
- Ntangu yandi waka bo kumisa yandi bonso Nzambi, keti Erode kangaka bo nzila mpila ya Piere me sala ?
(Ikele ve. Yandi kangaka bo nzila ve, yo yina yandi bakaka bisambu na bo na sika ya Nzambi.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana songa bageste kusonga nde mpila Erode salaka vandaka mbote ve.

D. Kuyimba ti kukina :

Bantu sambilaka Erode
Ti yandi kangaka bo nzila ve.

14.4 Erode fwaka nsiku ya ntete ya Nzambi.

A. Tanga : Kubasika 20 :3

Na mpila ya Erode pesaka bantu nzila kusamba yandi bonso nzambi, yandi fwaka bansiku ya ntete na kati ya bansiku kumi ya nene ya Nzambi pesaka beto. Nsiku ya yandi fwaka, yo yai :

3 Kusamba banzambi ya nkaka ve, kaka mono. (Yina nsiku ya ntete.)

B. Kuyula bana :

- Erode kangaka bantu ve ntangu bo zolaka kupesa yandi lukumu bonso Nzambi. Sambu na nki yai vandaka mbi?
(Yo fwaka nsiku ya ntete ya Nzambi, ya songa beto kusamba banzambi ya nkaka ve, kansi kaka Nzambi Yandi mosi.)
- Ntangu bantu yantikaka kusamba Erode bonso Nzambi, nki yandi lendaka kusala ya zolaka kuvanda mbote?
(Kubuya kubaka bisambu, kusonga bo nde yandi kele kaka muntu.)
- Ntangu Pierre kwendaka na nzo ya Korneye, ntete Korneye mpi zolaka kusamba yandi. Nki Pierre salaka ntangu yina [Bisalu 10 :25-26]?
(Piere tedimisaka Korneye ti songaka yandi nde “Telama ka nge. Mono mpi, mono kele kaka muntu bonso nge.”)
- Sambu na nki nge banza nde Erode salaka mpidina ve?
(Yandi zolaka lukumu, ebuna yandi bakaka sika ya Nzambi sambu bantu kupesa yandi lukumu.)

C. Kusonga nki me salama :

Bantu songa musapi mosi kusonga nde beto samba Nzambi ntete. Bo sala “zero (0)” na misapi, kusonga banzambi ya nkaka kele ikwa.

D. Kuyimba ti kukina :

Bana yimba nkunga “Lomba na Nzambi”. (Yo kele na mukanda ya MCE, “Bankunga ya Ecodim”).

14.5 Nzambi fwaka Erode na baniama ndola sambu na masumu yina.

A. Tanga : Bisalu 12 : 23

Kaka na ntangu yo yina, wanzio ya Mfumu Nzambi kwisaka kubula Erode, sambu yandi pesaka lukumu na yandi mosi kansi na Nzambi ve. Baniama diaka yandi, ebuna yandi fwaka.

B. Kuyula bana :

- Sambu na nki wanzio ya Nzambi bulaka Erode nde yandi kufwa ?
(Sambu yandi bakaka lukumu na yandi mosi, kansi pesaka yo na Nzambi ve.)
- Nzambi sadilaka nki sambu na kufwa yandi ?
(Baniama, bo diaka yandi.)
- Ket i mpila yai ya lufwa kele na luzitu ?
(Kele ve, yo kele ya nsoni mingi.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana sala bonso bo kele wanzio ke bula Erode. Na nima, bo nikisa misapi bonso baniama ke dia Erode.

D. Kuyimba ti kukina :
Wanzio fwaka Erode na baniama
Sambu yandi pesaka ve lukumu na Nzambi.

14.6 Nsangu ya Yesu mwanganaka mingi, ti bantu balulaka ntima mingi sambu na nsangu yai.

A. Tanga Bisalu 12 : 24

24 Nsangu ya Nzambi vandaka kumwangana mingi, ntalu ya bakristo mpi vandaka kukuma mingi.

B. Kuyula bana :

- Nki mambu ya mbote salamaka ntangu bantu waka mambu yina ?
(Ndinga ya Nzambi mwanganaka ti bakristo kumaka mingi.)

C. Kusonga nki me salama :

Bana sala bonso bo kele bantu mingi ke kwikila Yesu. Bo boka nde, « Mono mpi ! Mono zola ndima Yesu ! »

D. Kuyimba ti kukina

Ndinga ya Nzambi mwanganaka
Ti bakristo kumaka mingi. (Kiese !)

NKUNGA :

Bana yimba nkunga « Kudikulumusa na meso ya Nzambi ».

KUMANISA LESO :

Nzambi ke lunga na kubaka bisambu yonso, lukumu yonso. Yandi kele mbeni ya bantu ya lulendo, bayina ke zola kuyiba Yandi ya lukumu na Yandi. Lufwa ya Erode ke songa nde kuyiba Nzambi ya lukumu, yo kele mambu mosi ya nene na Nzambi. Yandi tanga yo mambu mosi ya mbi.

NKUNGA :

Bana yimba nkunga « Kudikulumusa na meso ya Nzambi ».

DEVOIR SAMBU NA BAKWIKIDI :

Mono ke pesa beno bakristo devoir yai : Tula ngolo na mposo yai kubika mambu yonso ya lulendo na lizingu na nge. Pesa Nzambi lukumu sambu na mambote na Yandi, ti sambu na mambu yonso ya mbote Yandi sala na lizingu na nge. Kumisa Yandi konso lumbu na mposo yai.

NKUNGA :

Bana yimba diaka nkunga « Kudikulumusa na meso ya Nzambi ».

KUBINGA BAVIDI :

Kansi nge, mbala ya nkaka tii ntangu yai, nge me yamba Yesu ve na lizingu na nge. Nge ke na lulendo mingi kana nge banza nge lenda kuma na zulu kukonda Yesu Kristo. Nge kele mbeni ya Nzambi. Katula lulendo ti balula ntima na Yesu Kristo. Ebuna nge ta kituka nduku ya Nzambi mpi mwana na Yandi.

====

NSUKA YA LESO 14

====

Leso 15—REVISION Bisalu kapu 1-12

KULANDA DEVOIR YA BAKRISTO :

Na leso ya mposo me luta, beto pesaka beno bakristo devoir kumeka kudikulumusa na meso ya Nzambi, kubika mambu yonso ya lulendo. Nani tulaka ngolo kusala yo na mposo yai? Mono ke na kiese na beno ya me meka kusala yo. Beto yonso landa kaka kubika lulendo.

Bana tuba to tanga Bisalu 1 :8.

KUTANGILA BANA :

Verse yai ke songa bakristo ya ntete nki mutindu bo fweti yantika ti kulanda kisalu Yesu me pesa bo kunata nsangu ya mbote na Yandi na bantu yonso tii na bainsi yonso, tii na nsuka ya ntoto. Yo mpi ikele bonso bangindu ya nene ya mukanda ya Bisalu ya Bantumwa.

1. Na nima Yesu tubaka bandinga yai, Yandi tombukaka na zulu. Beto ke mona yo kaka na Bisalu kapu ya ntete. [*Longi, kana bafoto ikele, songa diaka yina ya ke kwenda nzila mosi ti yina ya nge ke tuba.*]
2. Beto mona ntete mutindu Mpeve ya Nzambi kwisaka na bakristo.
  - Yo kele na nki kapu ya mukanda yai? (Ee, kapu ya zole.)
  - Kaka na lumbu yo yina ya Pentekoti, Bakristo yantikaka kuzabisa nsangu ya Yesu sika bo vandaka, na Yeruzalemi. Bantu ikwa ndimaka Yesu na lumbu yina? (E, bantu 3,000.)
3. Na kapu 3, beto monaka mpila Piere ti Yoane belulaka na zina ya Yesu muntu ya vandaka na makulu ya kifu.
  - Bo vandaka na nki bwala ntangu yina? (Ee, kaka na Yeruzalemi.) [*Longi, songa Yeruzalemi na Bisalu 1 :8 ti na carte geographique kana yo ikele.*]
4. Na kapu 4, beto monaka nde nombre ya bakristo vandaka kiteso ya 5,000, kutanga kaka babakala mpamba. Beto monaka nde bambuta ya Bayuda, bo yulaka Piere ti Yoane yandi me belula muntu ya makulu kifu na kiyeka ya nani. Bo songaka bambuta yina nsangu ya Yesu, ti bo songaka bo na kele ve na muntu ya nkaka lenda gulusa bantu, kaka Yandi.
  - Bo vandaka wapi ntangu yina? (Ee, kaka na Yeruzalemi.)

Kaka na kapu 4, beto monaka diaka nde bakristo vandaka kusadisana ngolo na kati na bo. Bantu mingi tekeka bima bo vandaka na yo, ebuna bo pesaka bantumwa sambu na kusadisa bantu ya nkaka.

5. Na kapu 5, beno monaka mambu mosi ya nsoni ti ya boma.
  - Nani bambuka yo? (Ee, Ananasi ti nkento na yandi Safira, bo tubaka luvunu sambu yo monika nde bo tekaka ntoto na bo ti pesaka yonso, kansi kieleka bo pesaka yonso ve.)
  - Keti yo vandaka nsiku nde bo fweti teka bima na bo? (Ikele ve. Yo vandaka luzolo na bo mosi.)

- Na nima bo tekaka yo, keti yo vandaka nsiku nde bo fweti pesa mbongo yonso ? (Ikele ve, kaka luzolu na muntu na muntu.)
- Ebuna, sambu na nki Nzambi zolaka ve mambu ya bo salaka ? (Sambu bo tubaka luvunu.) Bantumwa vandaka kusala bimpa na zina ya Yesu, ti bantu mingi kwisaka na bo sambu bo beluka. Yina vandaka wapi ? (Ee, kaka na bwala Yeruzalemi.)
- Bo tulaka bantumwa na prison, ti nani katulaka bo ? (Ee, wanzio ya Nzambi.)
- Bambuta songaka bantumwa nde bo samuna diaka ve na zina ya Yesu, kansi bo vutulaka nki? (Ee, Beto fweti lemfuka na Nzambi, kansi na bantu ve. Bisalu 5 :29).
- Mwana mosi tangila beto verse ya nsuka ya kapu 5 [*Longi, songa mwana ya ke tanga mbote kutangila bana ya nkaka Bisalu 5 :42*].
- Konso lumbu bo vandaka kaka kulonga bantu nsangu ya Yesu. Yai vandaka wapi? (Kaka na Yeruzalemi.)

6. Na kapu 6, mambu basikaka sambu bakristo ya dikanda ya Bagreki monaka nde bamifwidi ya bankento ya dikanda na bo, bo bakaka ve lusadisu ya kulunga.

- Ebuna dibundu solaka banani sambu na kutala mambu yina? (Badiakre)
- Na kati ya badiakre yina, vandaka muntu mosi ya kwikama zina ya nani ? (Etienne.)

7. Na kapu 7, beto monaka mpila Etienne samunaka Yesu.

- Bantu ya nkaka zolaka ve malongi na yandi, ebuna bo sadilaka yandi nki mambu ya mbi ? (Bo fwaka yandi na matadi.)
- Ntangu bo vandaka kusala yo, Etienne monaka nki ? (Yandi monaka zulu kangula ti Yesu na diboko ya kibakala ya Nzambi.)
- Yai vandaka wapi ? (Kaka na Yeruzalemi.)

Ebuna, beto me mona Bisalu kapu 1 tii na 7, kaka Yeruzalemi, Yeruzalemi, Yeruzalemi. Kansi kana beto bambuka Bisalu 1 :8, bo fweti longa Yesu ntete na Yeruzalemi ti na Yudea yonso. Yudea vandaka ntoto penepene na Yeruzalemi, bonso bisika ya vandaka kutinda bamalade na bo na Yeruzalemi sambu bantumwa kubelula bo.

8. Na luyantiku ya kapu 8, beto mona nde bo vandaka kupesa bakristo mpasi na Yeruzalemi, ebuna bo basikaka kukwenda na ntoto ya Yudea yonso.

- Na nima, bo fweti longa Yesu na wapi? (Ee, na Samaria).
- Sambu na mpasi ya bakristo na Yeruzalemi, bakristo kwendaka mpi tii na Samaria. Bantu ya Samaria vandaka bonso bo ndambu, kansi mingi ve.
- Beto monaka zina ya muntu mosi ya kwendaka kusamuna Yesu na Samaria. Nani (Filipo.)
- Nani ta tangila beto mvutu ya bantu ya Samaria (Bisalu 8 :6) ?
- Na kapu 8, beto monaka nde Mpeve ya Nzambi songaka Filipo kukwenda na sud na nseke. Kuna yandi kutanaka na nani ? (Ee, na muntu ya Etiopia, nsi mosi na nord-est ya Afrika.)
- Muntu yina vandaka kutanga Bible, na Kuwakana ya Ntama, mukanda ya Yezaya. Malongi ya mukanda yina songaka mambu ya nani ? (Ee, mambu ya Yesu, Mesia ya fweti kwisa.)
- Ebuna Filipo tendulaka yandi Yesu. Yandi kwikilaka, ebuna ntangu bo monaka masa, muntu yina salaka nki ? (Yandi bakaka mbotika.) Kapu 8 songa mambu ya nene ya zole ya mukanda ya Bisalu—nsangu ya Yesu na bantu ya Samaria, ti na muntu ya Etiopia ya vandaka kutambula na Samaria.

9. Na kapu 9, beto mona mpila muntu mosi vandaka kupesa bakristo mpasi, kansi yandi balulaka ntima kaka na nzila.

- Yandi nani ? (Ee, Saule ya kumaka Ntumwa Paulo.)
- Yandi balulaka ntima na nzila ya Damasi, sambu yandi monaka nani na nzila ? (Yandi monaka Yesu, ata Yesu me fwa dezia, kansi Saule monaka Yandi ya moyo.)

10. Na kapu 10, Mpeve songaka Piere kukwenda kulonga nani ? (Korneye ti fami na yandi.)

- Korneye vandaka nani? (Soda ya Roma, muntu ya Italia.)
- Bonso muntu ya Etiopia, yandi vandaka Muyuda ve, kansi yandi sambilaka Nzambi. Nki salamaka na fami ya Korneye ntangu Piere vandaka kusonga bo Yesu? (Mpeve kwisaka na bo bonso Yandi kwisaka na bakristo ya vandaka Bayuda.)
- Fami ya Korneye ndimaka Yesu, ebuna bo salaka nki? (Bo bakaka mbotika.)

11. Na kapu 11, Piere pesaka rapport na bakristo na Yeruzalemi, mutindu bantu ya vandaka Bayuda ve, bo mpi me yamba nsangu ya mbote.

12. Na kapu 12, Mfumu ya Roma zina ya Erode fwaka Yakobo na mbele,

- ti yandi kangaka nani na prison? (Piere).
- Bakristo vandaka kusala nki? (Kusambilia yandi Nzambi.)
- Nki mutindu yandi basikaka? (Nzambi tindaka wanzio kubasisa yandi.)
- Piere kwendaka tii na sika ya bakristo vandaka kusamba, ti nani kangulaka yandi kielo? (Mwana-nkento zina ya Roda).

Na nsuka ya kapu 12, bakristo me samuna Yesu na Yeruzalemi, na Yudea yonso, ti na Samaria. Bo me samuna mpi na muntu mosi ya Etiopia. Yantika na kapu 13, beto ta mona mpila bo nataka nsangu ya mbote tii na bisika mingi, ti na nsuka ya ntoto ya bo zabaka na lumbu yina. Muntu ya nene kutwadisa kisalu yai, beto me mona yandi dezia. Zina na yandi Saule.

NSAKA YA BAKAPU :

(*Longi, sonika nombre ya kapu na bapapier to na tableau. Kana classe na nge kele na nganda ti yo kele nene ve, nge mpi lenda songa bana kusonika bazina na ntoto na nti.*) Bana meka kubambuka mambu ya ke salama na konso kapu. Na nsuka, nge tuba bazina ya bantu, ti bo songa nde nombre ya kapu. Bazina yina : Etienne (kapu 7), Filipo (kapu 8), Korneye (kapu 10), Muntu ya Etiopia (kapu 8), Saule (kapu 9).

BAREVISO YA BAVERSE TI NSAKA :

Na ntangu ya bikala, bana lenda tuba diaka baverse ya bo me longuka. (*Longi, sambu na nsaka ya baverse, sonika adrese ya konso verse na bitini ya papier. Pesa bana bacarte ya baverse kansi bo songa yo ve na bana ya nkaka na classe. Mosi-mosi, bana yantika kutanga baverse. Mwana ya ntete ya zaba adrese na yo, yandi tuba yo ti yandi kuma shampio. Ebuna yandi kwisa na ntwala na « Sika ya bashampio. » Yandi lenda tuba baverse ya nkaka ve, kansi mwana ya mpa fweti tuba yo. Pesa felisitatio na bana yonso ya vandaka bashampio.*

====

NSUKA YA LESO 15 TI NSUKA YA BISALU YA BANTUMWA 1

====

[*Longi, ntangu yai, landa malongi diaka na mukanda ya Bantumwa 2.*]